kbnn:

Forventningsbarometeret for Nord-Norge

Høsten 2026

Privat sektor

SpareBank 1 NORD-NORGE

Om barometeret

Hvordan vurderer næringslivslederne utviklingen i Nord-Norge, og hvilke forventninger har de til det kommende året? Forventningsbarometeret undersøker både hvordan bedriftene opplever den økonomiske utviklingen de siste tre månedene, og deres forventninger til de neste tolv månedene.

I høstens undersøkelse har 470 bedriftsledere i Nord-Norge vurdert forventningene til utviklingen i egen bedrift, bransjen og landsdelen samlet. Undersøkelsen kartlegger blant annet forventninger til lønnsomhet, investeringer, omsetning, sysselsetting og arbeidsmarked, samt bedriftens vurderinger av klimarisiko, bærekraftsrapportering og strategiske prioriteringer fremover.

Undersøkelsen skal bidra til å gi et komplett bilde av tilstanden i nordnorsk næringsliv og utsiktene for det kommende året. Forventningsbarometeret har vært gjennomført siden 2019. Høstens undersøkelse er den tolvte i rekken. Forrige måling i privat sektor ble gjennomført våren 2026.

Forventningsbarometeret høsten 2026 er gjennomført av Sentio Research på oppdrag fra Kunnskapsbanken, SpareBank 1 Nord-Norge.

Innhold

Om barometeret **2**

Innhold **3**

Les funnene fra privat sektor på tre minutter **5**

Kraftig fall i forventningene i nordnorsk næringsliv **7**

Forventet utvikling i bransjene 10

Forventet utvikling i landsdelen 16

Store utfordringer for nordnorsk næringsliv inn mot 2027 ..... **19**

Bransjeforskjeller 21

Optimismen har snudd: Nær halvparten forventer svekket lønnsomhet 24

4 av 10 nordnorske bedrifter forventer omsetningsvekst 27

1 av 3 bedrifter forventer økning i volum 29

Stabile forventninger til kostnadsnivået, men færre venter prisøkning 31

2 av 3 bedrifter i nord forventer uendret bemanning 35

Forventningsbildet høsten 2026 38

Dempet investeringslyst for 2027 ..... **39**

Investeringsnivå 41

Investeringer i landsdelen 42

Halvparten av bedriftene sliter med å få tak i kvalifisert arbeidskraft **43**

Er tilgangen på arbeidskraft en begrensende faktor? 48

Nordnorske bedrifter rekrutterer oftest gjennom eget nettverk 53

46 prosent av bedriftene tar hensyn til klimarisiko **56**

Hvordan klimarisiko påvirker fremtidige investeringer 61

Hvilke typer investeringer kan være aktuelle? 62

Kun 2 av 10 bedrifter er godt forberedt på nye bærekraftskrav **64**

Metode og datagrunnlag **67**

Næringsgrupper 67

Målgruppe 67

Vekting av næringsgrupper 68

Testing av forskjeller 68

Kvalitative tilbakemeldinger 69
Fordeling av bedriftene 69
Beregning av vekstrater 70
Figurliste 72

Les funnene fra privat sektor på tre minutter

Her kan du lese hovedfunnene fra Forventningsbarometeret for Nord-Norge høsten 2026.

Nordnorsk næringsliv har ikke rapportert om svakere resultater siden målingene startet i 2019. For fire av ti bedrifter var de økonomiske resultatene de siste tre månedene svakere enn forventet, mens bare 16 prosent har gjort det bedre enn forventet. Resultatene har svekket seg i samtlige bransjer, og flere av bransjene har sine svakeste resultater siden målingene startet. **Utviklingen er klart mest alvorlig i bygg og anlegg**, der seks av ti bedrifter rapporterer om svakere resultater enn forventet.

Forventningene til det kommende året er kraftig svekket. **Nesten halvparten av bedriftene forventer nedgang i egen bransje, og forventningene er nå på sitt svakeste nivå på tre år**. Også optimismen til den økonomiske utviklingen i Nord-Norge har snudd. 47 prosent forventer nedgang i landsdelen, mens bare 21 prosent forventer vekst. For første gang siden høsten 2024 er det klart flere som ser for seg nedgang enn vekst i nordnorsk næringsliv.

Nesten halvparten av bedriftene i landsdelen forventer redusert lønnsomhet, fire av ti ser for seg lavere omsetning, og en tilsvarende andel forventer redusert produksjons- eller salgsvolum de neste tolv månedene. Kostnader er den eneste indikatoren med en positiv vekstrate. Bedriftene ser flere utfordringer fremover, og det er **offentlige krav og reguleringer, rentenivået og strømprisene** som ventes å få størst betydning det kommende året.

Bygg- og anleggsbransjen står i en særstilling. Sju av ti bedrifter forventer nedgang i bransjen, og utsiktene til lønnsomhet, omsetning og volum har aldri vært svakere. Den lave aktiviteten gjenspeiles også i investerings- og bemanningsplanene. Over halvparten forventer reduserte investeringer, og fire av ti ser for seg å redusere bemanningen det kommende året. **Få offentlige oppdrag, svak boligbygging, høye renter, hard konkurranse og presset lønnsomhet** trekkes frem som sentrale utfordringer blant bedriftslederne.

Investeringslysten er dempet inn mot 2027. Tre av ti bedrifter forventer reduserte investeringer, mens én av fire planlegger å investere mer det kommende året. Forventningene er størst i industrien, der 36 prosent ser for seg økte investeringer.

Til tross for svakere utsikter er det fremdeles store utfordringer med å få tak i kvalifisert arbeidskraft i landsdelen. Drøyt halvparten opplever dette som vanskelig eller svært vanskelig, og dette er samme andel som i de siste målingene. Utfordringene er størst i bygg og anlegg, der drøyt sju av ti har problemer med å finne riktig kompetanse. Samtidig tror **tre av ti bedrifter at mangel på arbeidskraft vil være en begrensende faktor for bedriften**. Som i tidligere målinger bruker flest bedrifter eget nettverk i rekrutteringsarbeidet.

Klimarisiko inngår fortsatt i mange bedrifters vurderinger, og 46 prosent svarer at den har betydning for virksomhetens strategiske valg. Andelen har vært relativt stabil siden våren 2023. **Tre av ti tror at klimarisiko vil påvirke investeringene i 2027**, mens fire av ti ikke forventer noen påvirkning. Også disse andelene har vært nokså stabile over tid.

Kun to av ti nordnorske bedrifter er godt forberedt på kravene til bærekraftsrapportering i CSRD. 18 prosent er ikke forberedt i det hele tatt, og resultatene har endret seg lite gjennom de tre målingene.

Kraftig fall i forventningene i nordnorsk næringsliv

Resultatene i nordnorsk næringsliv er de svakeste siden målingene startet i 2019, og forventningene til utviklingen det kommende året har falt kraftig. I nesten alle bransjene er det nå flere som forventer nedgang enn vekst, og situasjonen er klart mest alvorlig i bygg og anlegg.

Bedriftslederne ble spurt om hvordan det økonomiske resultatet i bedriften har utviklet seg de siste tre månedene. Fra 2024 og frem til våren 2025 var utviklingen positiv blant bedriftene i landsdelen. Resultatene holdt seg deretter nokså stabile gjennom de to påfølgende målingene. Både høsten 2025 og våren 2026 oppga drøyt halvparten at resultatet var som forventet. Om lag to av ti rapporterte om bedre resultater enn forventet, mens nesten tre av ti hadde svakere resultater.

Seks måneder senere er situasjonen markant forverret. I høstens måling rapporterer fire av ti bedrifter om dårligere resultater enn forventet, mens 16 prosent melder om bedre resultater. For 46 prosent er resultatet som forventet. Høstens måling viser dermed det svakeste økonomiske resultatet siden Forventningsbarometeret startet i 2019.

Figur 1 – Utvikling i økonomisk resultat i bedriften de siste tre månedene

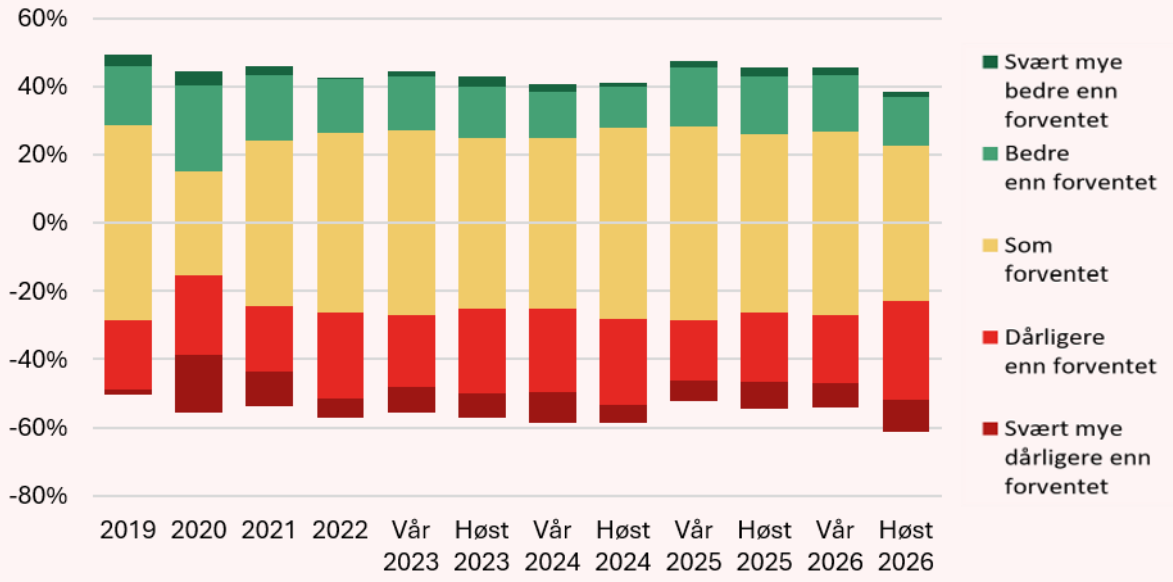

I høstens måling har samtlige bransjer et negativt nettoresultat, og nesten alle har svakere resultater enn våren 2026. Situasjonen er mest alvorlig i bygg- og anleggsbransjen, der resultatene har falt til et historisk bunnivå.

Figur 2 – Utvikling i økonomisk resultat de tre siste månedene, fordelt på næring

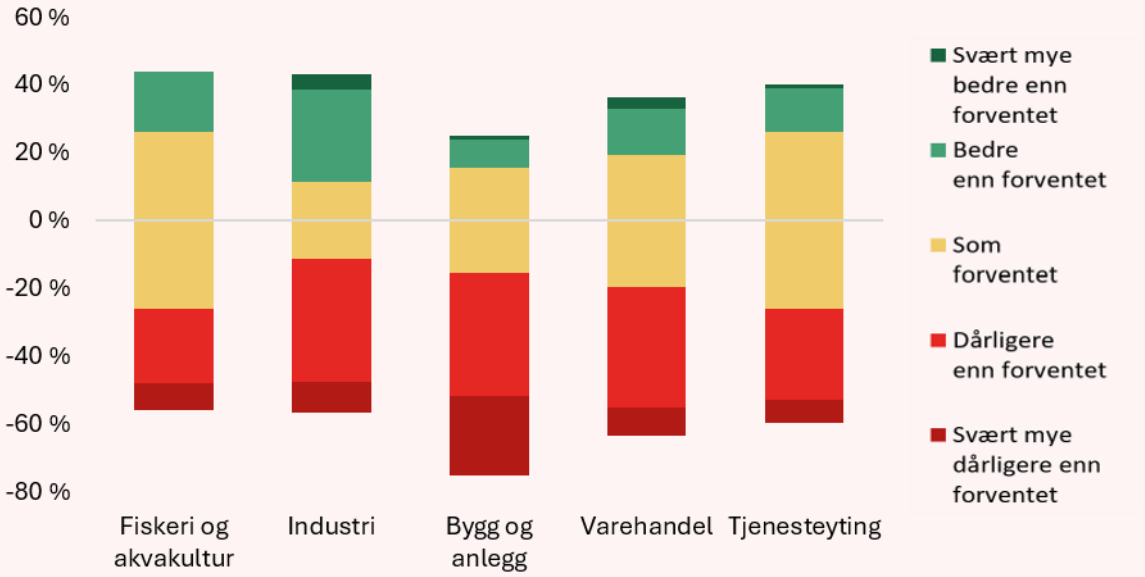

Bedriftene i **bygg- og anleggsbransjen** har hatt den største nedgangen i det økonomiske resultatet siden våren 2026. Resultatet er det svakeste siden målingene startet i 2019 og ligger betydelig under nivået i de øvrige bransjene. Seks av ti bedrifter rapporterer nå om svakere resultater enn forventet, mot fire av ti i vår. Samtidig er andelen med bedre resultater enn forventet stabil. Forverringen skyldes dermed først og fremst en nedgang i andel bedrifter som rapporterer om resultater som ventet og en økning i andelen som rapporterer om svakere resultater.

Den svake utviklingen gjenspeiles foreløpig ikke i konkurstallene. I første halvår gikk 19 bedrifter i bygg- og anleggsnæringen i Nord-Norge konkurs, mot 35 i samme periode i fjor. De siste 12 månedene var det 15 færre konkurser enn i den foregående tolvmånedersperioden. Færre konkurser betyr likevel ikke at aktiviteten i næringen har tatt seg opp. Det viser både høstens Forventningsbarometer og utviklingen i boligbyggingen. De siste tolv månedene ble det gitt igangsettingstillatelser til 1.239 boliger i Nord-Norge, 25 prosent færre enn året før. I 2. kvartal 2026 ble det gitt tillatelser til 273 boliger, en nedgang på 20 prosent fra samme kvartal året før. Nedgangen var dobbelt så sterk som i resten av landet. Også antallet fullførte boliger falt kraftig, med 56 prosent i Nord-Norge mot 5 prosent på landsbasis.

Også **varehandelen** har hatt en markant nedgang i det økonomiske resultatet de siste seks månedene. Våren 2026 hadde varehandelen sitt beste resultat siden 2020 og var samtidig den eneste bransjen med et netto positivt resultat. Da rapporterte 25 prosent om bedre resultater enn forventet og 23 prosent om svakere resultater. I høstens måling er

situasjonen snudd. Nå rapporterer 44 prosent om svakere resultater enn forventet, mens 17 prosent melder om bedre resultater. For 39 prosent er resultatet som forventet. Dette gir et nettoresultat på −14 prosent. På bare seks måneder har varehandelen dermed gått fra sitt beste resultat siden 2020 til sitt svakeste siden målingene startet i 2019.

Også **tjenesteyting** har sitt svakeste økonomiske resultat siden målingene startet. 34 prosent av bedriftene rapporterer om svakere resultater enn forventet, opp fra 28 prosent i vårens måling, mens andelen som melder om bedre resultater, har falt fra 20 til 14 prosent. For om lag halvparten er resultatet som forventet, samme andel som i vår. Bare bygg og anlegg og varehandel har hatt en større nedgang enn tjenesteyting de siste seks månedene.

Det samlede økonomiske resultatet i **industrien** er nokså stabilt sammenlignet med våren 2026, men det er større spredning mellom bedriftene enn tidligere. Andelen som rapporterer om svakere resultater enn forventet, har økt fra 30 til 45 prosent. Samtidig har andelen med bedre resultater økt fra 20 til 32 prosent. Både andelen med bedre og andelen med svakere resultater har dermed økt, noe som tyder på større skiller mellom bedriftene enn for et halvt år siden. Industriens økonomiske resultat har falt fra 6 prosent våren 2024 til −7 prosent i høstens måling, det svakeste nivået siden 2022.

Fiskeri og akvakultur var sammen med varehandelen de eneste bransjene med en positiv utvikling fra høsten 2025 til våren 2026. I høstens måling har fiskeri og akvakultur, sammen med industrien, de beste økonomiske resultatene. Resultatet er likevel negativt: 30 prosent rapporterer om svakere resultater enn forventet, mens 18 prosent melder om bedre resultater. Dette gir et nettoresultat på −6 prosent, det samme som for ett år siden. Historisk sett er resultatet relativt godt: Bare tre tidligere målinger har vist et bedre resultat (våren 2026, våren 2025 og målingen i 2022). De relativt gode resultatene kan blant annet ses i sammenheng med at lavere fiskekvoter har bidratt til høyere priser. Virkningene kan imidlertid variere innad i næringen: Mens høyere priser kan være positivt for fiskerne, kan knappere og dyrere råstoff gjøre situasjonen mer krevende for fiskeindustrien. Undersøkelsen viser likevel ingen signifikante forskjeller mellom fiskeri, akvakultur/havbruk og bearbeiding og konservering av sjømat.

Figur 3 – Utvikling i økonomisk resultat de tre siste månedene, fordelt på næring. Trendutvikling.

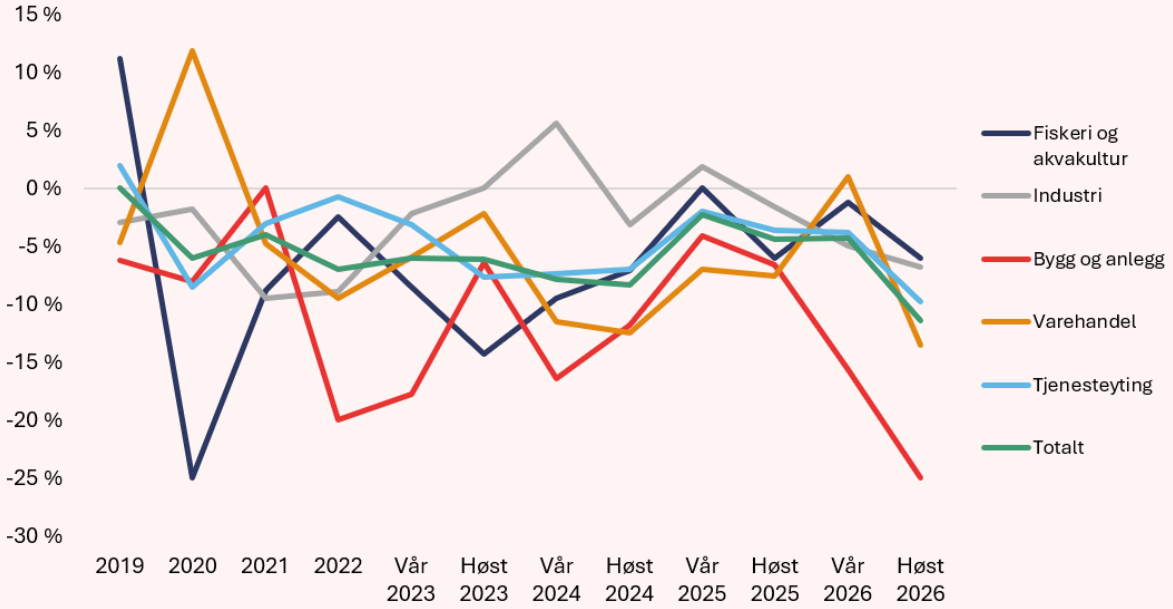

Forventet utvikling i bransjene

Resultatene viser at optimismen blant bedriftslederne i Nord-Norge er svekket når det gjelder utviklingen i egen bransje. Nesten halvparten forventer nedgang, en betydelig større andel enn i de tre foregående målingene, da andelen som forventet nedgang, varierte mellom 29 og 35 prosent. Etter en gradvis bedring fra høsten 2023 til våren 2025 har forventningene falt tilbake og er nå på sitt svakeste på tre år.

Figur 4 – Forventet utvikling i bransjen neste tolv måneder. Trendutvikling

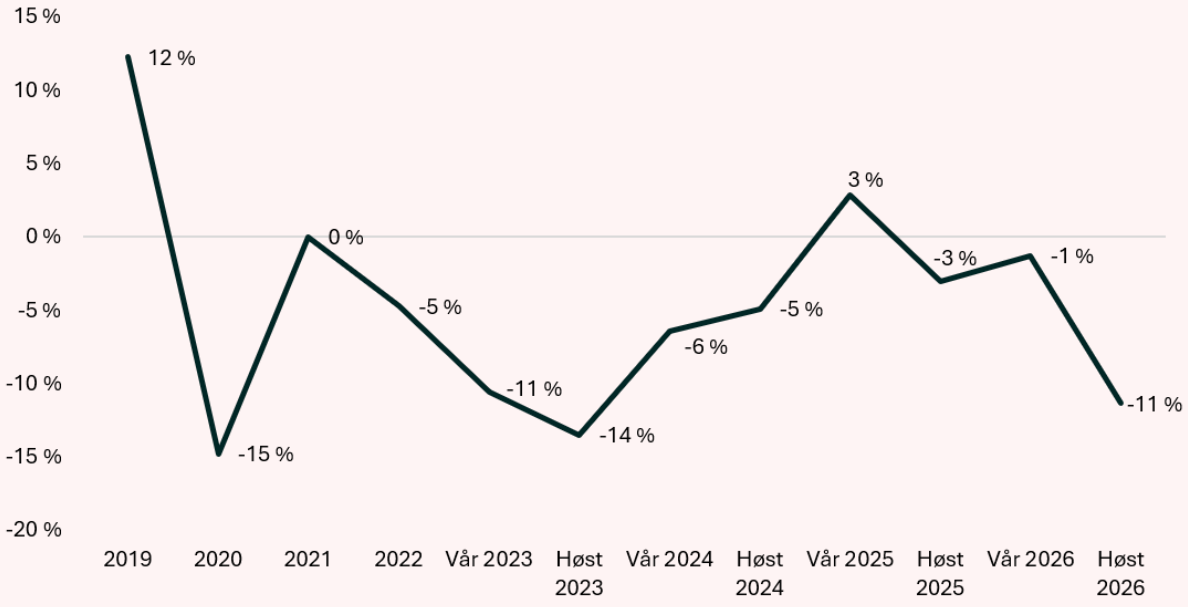

Aldri før har pessimismen vært større i **bygg- og anleggsbransjen**. Sju av ti bedrifter forventer økonomisk nedgang i bransjen, en kraftig økning fra omtrent halvparten i vårens måling. Bare 13 prosent forventer vekst, mens 16 prosent ser for seg en stabil utvikling. Med et nettoresultat på −30 prosent er forventningene de svakeste siden målingene startet, og klart lavere enn i de øvrige bransjene. Også NHOs medlemsundersøkelse for september viser svake utsikter i byggenæringen. Her vurderer 42 prosent markedssituasjonen som dårlig, mens bare 12 prosent mener den er god. Bedriftsledernes kommentarer viser at pessimismen ikke bare skyldes svak boligbygging, men også få offentlige oppdrag, hard konkurranse og presset lønnsomhet:

> **Lite tilgang på jobber fra det offentlige**
> Bygg og anlegg – Byggentreprenør

> **Lite investeringer i kommunene og svak boligbygging**
> Bygg og anlegg – Grunnarbeid

> **Vi forventer en betydelig nedgang i bransjen de kommende 12 månedene. Det er svært få anbud ute i markedet, og den harde konkurransen gjør at mange prosjekter prises på et nivå som knapt gir lønnsomhet. Også de store riksentreprenørene opplever redusert aktivitet og prioriterer å holde egne ansatte i arbeid fremfor å engasjere underentreprenører. Dette har ført til at markedet for små og mellomstore bedrifter er betydelig svekket. I tillegg er kravene knyttet til anbudsprosesser ofte så omfattende at mange mindre aktører ikke har ressurser til å utarbeide konkurransedyktige tilbud**
> Bygg og anlegg – Grunnarbeid

Den lave boligbyggingen bidrar til å forsterke utfordringene. De siste tolv månedene har boligbyggingen falt betydelig mer i Nord-Norge enn i landet som helhet. Norges Banks regionale nettverk peker på høye renter og forventninger om ytterligere vekst i byggekostnadene som viktige årsaker til at oppgangen stadig skyves frem i tid. SSBs konjunkturtendenser trekker i tillegg frem svakt nyboligsalg og anslår at boliginvesteringene vil være om lag uendret i 2026 og 2027. Ifølge Norges Bank falt boliginvesteringene med om lag 25 prosent fra starten av 2022 til høsten 2025. Selv om både SSB og Norges Bank venter en gradvis oppgang senere i prognoseperioden, anslår Norges Bank at boliginvesteringene i 2029 fortsatt vil ligge under nivået før nedgangen startet i 2022.

Også i **fiskeri og akvakultur** har forventningene til utviklingen i egen bransje falt markant siden våren 2026. Andelen som forventer nedgang, har økt fra 34 til 43 prosent, mens

andelen som forventer vekst, har falt fra 46 til 28 prosent. Ytterligere 28 prosent forventer en stabil utvikling, opp fra 20 prosent i vår. Samtidig fortsetter verdien av norsk sjømateksport å øke. Hittil i år har Norge eksportert sjømat for 115,7 milliarder kroner, 2,6 milliarder kroner eller 2 prosent mer enn i samme periode i fjor. Bak den samlede veksten er utviklingen imidlertid sammensatt. Sjømateksporten til USA har bremset kraftig opp i 2026, til tross for verdivekst i august. I juli 2026 økte USA tollsatsen på norske varer til 12,5 prosent, noe enkelte bedriftsledere trekker frem som en usikkerhetsfaktor. Samtidig er det anbefalt en forsiktig økning i torskekvoten fra 2026 til 2027. Kvoten vil likevel fortsatt være lav sammenlignet med tidligere år. Flere peker på at utviklingen i bransjen i stor grad vil avhenge av priser og kvoter:

> **Mulighet for økte kvoter**
> Fiskeri og akvakultur/havbruk – Fiskeri

> **Utenom pris er det kvoter som bestemmer hvilken vekst det vil bli**
> Fiskeri og akvakultur/havbruk – Fiskeri

Til tross for nedgangen siden våren er forventningene i fiskeri og akvakultur fortsatt høye historisk sett. Resultatene har variert betydelig over tid, men bare i tre tidligere målinger har forventningene vært høyere.

Tjenesteyting har de siste målingene vært blant bransjene med mest stabile forventninger, men også her er de nå svekket. Betydelig flere bedrifter forventer nedgang enn vekst. Andelen som forventer nedgang, har økt fra 30 prosent i vår til 46 prosent i høstens måling. Nettoresultatet på –11 prosent er det svakeste siden våren 2023. Årsakene er sammensatte. Flere bedriftsledere peker på at en strammere økonomi blant både husholdninger og bedrifter har redusert etterspørselen etter tjenester:

> **Det kommer an på den generelle utviklingen i samfunnet. Men en økning er avhengig av en bedret økonomisk situasjon for folk flest. Noe som ikke virker aktuelt med nåværende styring av landet**
> Tjenesteyting – Undervisning

> **Stram økonomi gir mindre kjøp av tjenester vi leverer**
> Tjenesteyting – Bedriftsrådgivning

Nedgangstider/dyrtid i privatøkonomi og hos private selskap har stor negativ effekt i kulturnæringen.

Tjenesteyting – Fotografvirksomhet

Økte drivstoffpriser og andre kostnader trekkes også frem som utfordringer. Samtidig merker deler av tjenesteyting konsekvensene av den lave aktiviteten i bygg- og anleggsbransjen:

Fallende etterspørsel av kurs og opplæring grunnet stor nedgang av prosjekter innen bygg og anlegg

Tjenesteyting – Konsulentvirksomhet

Utviklingen er samtidig ikke entydig i alle deler av tjenesteytingen. Innen reiselivet forventer 34 prosent av bedriftene vekst, mot 19 prosent innen annen tjenesteyting. Reiselivet i Nord-Norge hadde samlet vekst i årets sju første måneder, med 2 prosent flere overnattinger enn i samme periode året før. Dette til tross for at antall overnattinger falt i juli, mens det økte på landsbasis. Reiselivet i landsdelen er dermed fortsatt i vekst samlet sett, selv om utviklingen var svakere gjennom sommeren.

Figur 5 – Forventet utvikling i bransjen neste tolv måneder, fordelt på næring

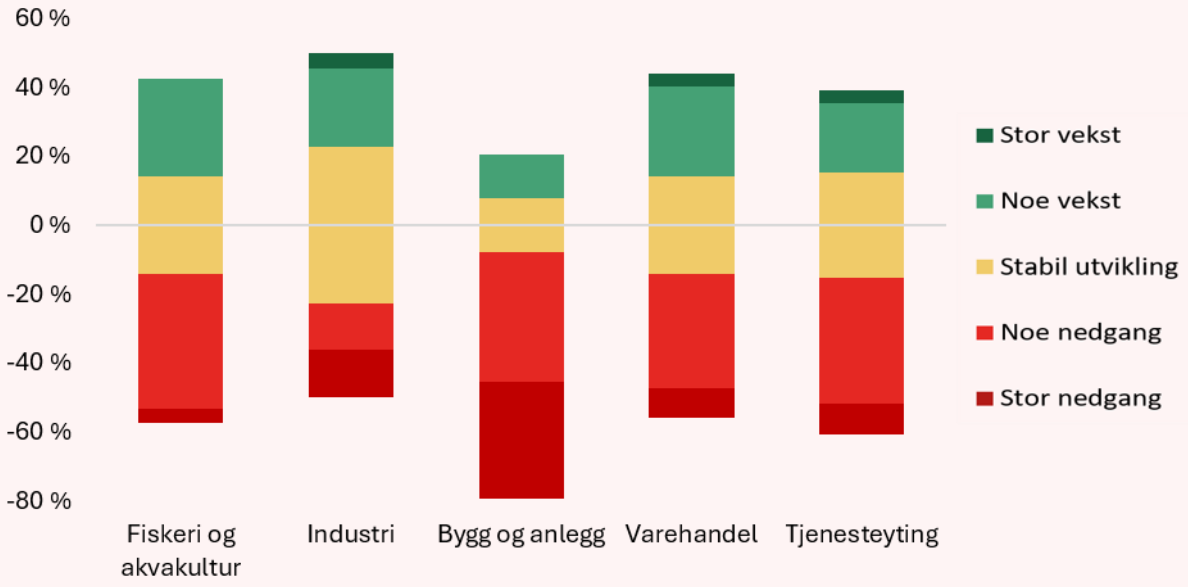

Forventningene i **varehandelen** har svingt betydelig de siste årene. Etter en positiv utvikling fra våren 2024 til våren 2025 hadde varehandelen de laveste forventningene blant bransjene høsten 2025. Etter at nettoresultatet nærmet seg null i vår, har utviklingen igjen gått i negativ retning. Andelen som forventer nedgang i bransjen, har økt fra 33 prosent i vår til 42 prosent i høstens måling. Samtidig har andelen som forventer en stabil

utvikling, falt fra 35 til 28 prosent. Andelen som forventer vekst, er omtrent uendret. Nettoresultatet har dermed gått ned fra –1 til –6 prosent på seks måneder. Vårens bedring ble dermed kortvarig. Forventningene er likevel mindre negative enn høsten 2025 og målingene i 2023 og 2024.

Utviklingen kan ses i sammenheng med fortsatt økonomisk usikkerhet blant husholdningene. Finans Norges Forventningsbarometer for 3. kvartal 2026 viser at nordmenn har svakt positive forventninger til egen økonomi, men svært negative forventninger til landets økonomi. Mange vil dessuten prioritere sparing, investeringer og nedbetaling av lån dersom økonomien bedres. Det tyder på at husholdningene fortsatt er forsiktige, noe som kan legge en demper på etterspørselen i varehandelen. Bedriftsledernes kommentarer underbygger dette bildet. Flere peker på at høye priser, renter og økonomisk usikkerhet kan føre til lavere etterspørsel og aktivitet blant både privat- og bedriftskunder:

> **Prisvekst og dyrtid**
> Varehandel

> **Vi forventer redusert aktivitet blant våre kunder fremover, både blant privatkunder og bedrifter. Den økonomiske utviklingen i samfunnet med høy inflasjon, utsikter til vedvarende høye renter og et høyt skattenivå bidrar til at flere kunder får utfordringer med å betjene sine økonomiske forpliktelser. Dette forventes å kunne føre til lavere etterspørsel, redusert investeringsvilje og generelt lavere aktivitet blant våre kunder**
> Varehandel

Det høye kostnadsnivået påvirker ikke bare kundenes etterspørsel, men også bedriftenes egne kostnader og lønnsomhet:

> **På grunn av drivstoffprisene øker transportkostnadene som fører til økt pris og dermed minker salget og inntjeningen**
> Varehandel

Enkelte virksomheter merker også konsekvensene av den lave aktiviteten i bygg- og anleggsnæringen:

Tall og prognoser viser stadig lavere aktivitet i byggebransjen. Skyldes høye renter, og stadig økende priser

Varehandel

Industrien skiller seg ut med et nokså stabilt forventningsbilde. Like mange bedrifter forventer vekst som nedgang (27 prosent). Andelen som forventer nedgang, har samtidig falt fra 34 prosent i vårens måling. De resterende 45 prosentene forventer en stabil utvikling.

Konjunkturrapporten for Norsk Industri viser en sammensatt utvikling i industrien i 2026. Det forventes vekst i både aktivitet og sysselsetting, mens forventningene til investeringene er mer moderate. Samtidig fremhever rapporten at geopolitisk usikkerhet og økte handelshindringer innebærer økt risiko for industribedriftene. I juli 2026 innførte USA en tilleggstoll på 12,5 prosent på norske varer som omfattes av ordningen, noe som er høyere enn tollsatsen på varer fra EU. For eksportrettede industribedrifter skaper dette økt usikkerhet om markedsadgang og konkurransevilkår.

Eksport utgjør en stor del av næringslivet i Nord-Norge. Ifølge Eksportmeldingen 2026 eksporterte bedrifter i Nordland, Troms og Finnmark varer og tjenester for til sammen 133 milliarder kroner i 2025, utenom olje og gass. Nordland sto for 76 milliarder kroner, Troms for rundt 41 milliarder og Finnmark for om lag 16 milliarder kroner. Eksporten økte i alle tre fylkene, og Troms hadde den sterkeste veksten med 18 prosent. Nordland hadde samtidig landets tredje høyeste eksportverdi per sysselsatt, når olje- og gasseksporten holdes utenfor. Den omfattende eksportaktiviteten gjør landsdelen særlig utsatt for endringer i internasjonal etterspørsel og handelsvilkår.

Figur 6 – Forventet utvikling i bransjen neste tolv måneder, fordelt på næring. Trendutvikling

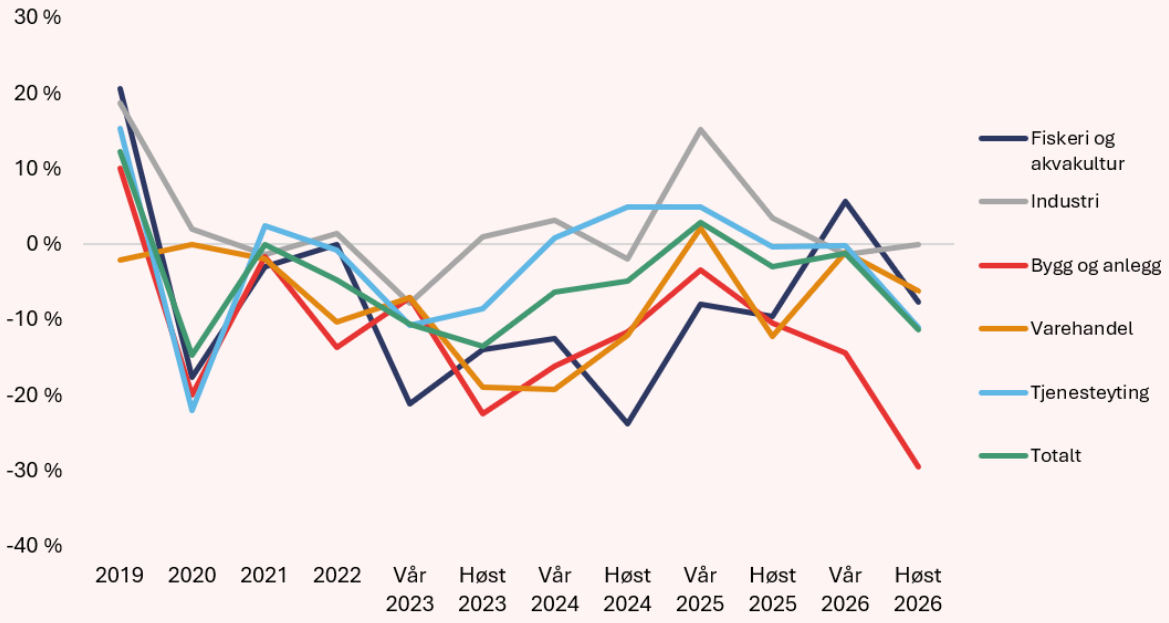

Forventet utvikling i landsdelen

Forventningene til næringslivets samlede utvikling i landsdelen har vært stabile og positive gjennom de tre siste målingene før høstens måling. Mellom 34 og 39 prosent har forventet vekst, mens mellom 25 og 29 prosent har forventet nedgang. I høstens måling har optimismen snudd til pessimisme. Nå forventer 47 prosent nedgang i landsdelen, mens 21 prosent forventer vekst. 32 prosent forventer en stabil utvikling, omtrent som i de to siste målingene. Endringen innebærer derfor først og fremst et tydelig skifte fra positive til negative forventninger. Forventningene har ikke vært like lave siden høsten 2023 og er også lavere enn forventningene til egen bransje. Sistnevnte har bare skjedd to ganger tidligere.

Våren 2026 var fiskeri og akvakultur og bygg og anlegg de eneste bransjene der flere bedrifter forventet nedgang enn vekst i landsdelen. Seks måneder senere er forventningene til landsdelens utvikling negative i samtlige bransjer, og bygg og anlegg skiller seg ut med de klart svakeste forventningene.

Figur 7 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder. Trendutvikling

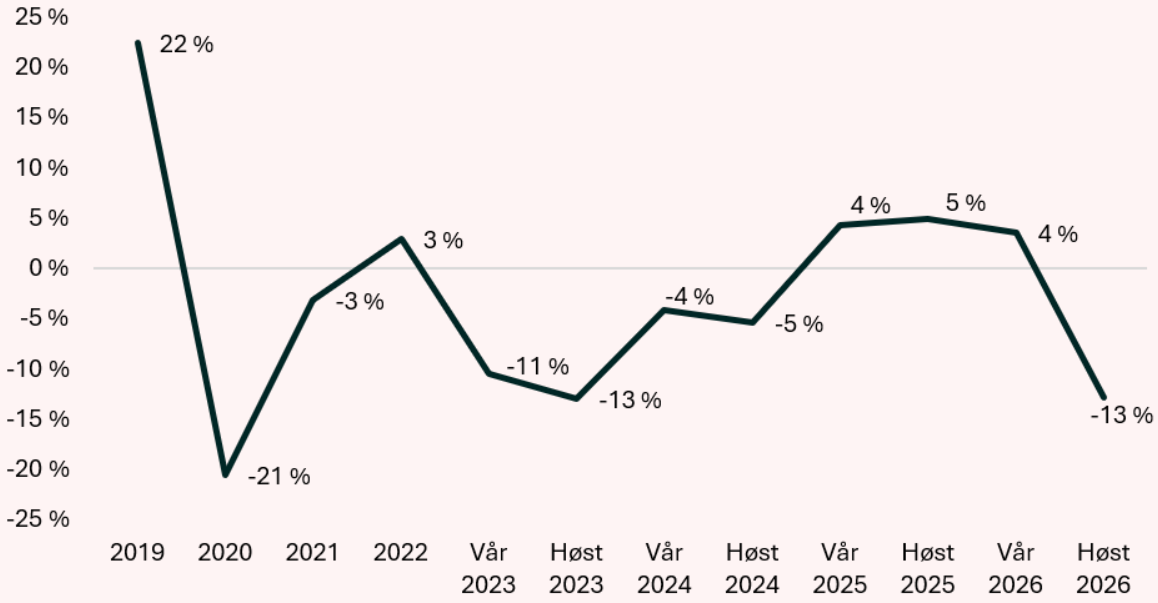

Industribedriftene har høyere forventninger til utviklingen i egen bransje enn til den økonomiske utviklingen i landsdelen. 41 prosent forventer nå nedgang, mot 26 prosent i vårens måling. Samtidig har andelen som forventer vekst, falt fra 28 til 18 prosent, mens 41 prosent forventer en stabil utvikling. Forventningene til landsdelen har falt jevnt siden høsten 2024, med en særlig sterk nedgang de siste seks månedene. De er nå på sitt laveste nivå siden målingene startet i 2019.

Figur 8 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder, fordelt på næring

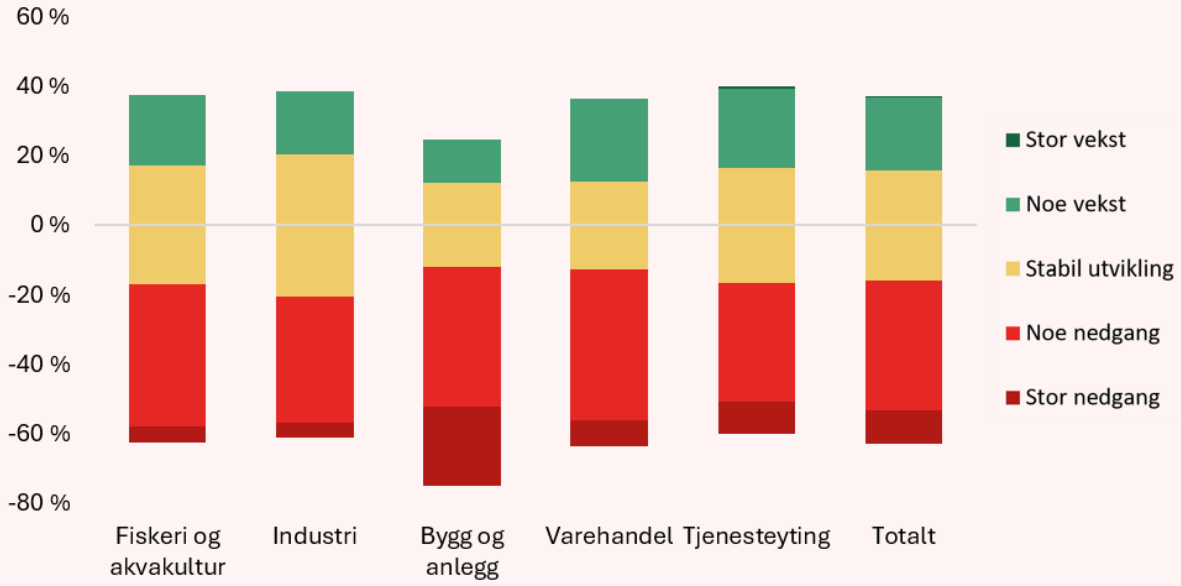

Også **varehandelen** har betydelig lavere forventninger til den økonomiske utviklingen i landsdelen enn til egen bransje. Halvparten av bedriftene forventer nå nedgang i landsdelen, en økning fra 27 prosent våren 2026. Samtidig har andelen som forventer vekst, falt fra 39 til 24 prosent. Nettoresultatet har dermed falt 20 prosentpoeng, fra 6 til –14 prosent, det største fallet blant bransjene.

Tjenesteyting var sammen med varehandelen blant bransjene med de høyeste forventningene til utviklingen i landsdelen våren 2026. Siden da har forventningene falt kraftig i begge bransjene. I tjenesteyting har andelen som forventer vekst falt fra 40 til 23 prosent, mens andelen som forventer nedgang har økt fra 27 til 44 prosent. Nettoresultatet på –10 prosent er noe høyere enn for næringslivet samlet (–13 prosent), men er likevel blant de svakeste som er målt i tjenesteyting.

Også i **fiskeri og akvakultur** har forventningene til utviklingen i landsdelen falt, men nedgangen er mindre enn i de andre bransjene. 45 prosent forventer nå nedgang, mot 30 prosent i vår. Andelen som forventer vekst, har falt fra 24 til 20 prosent. Nettoresultatet har dermed falt fra −3 til −13 prosent, og er på nivå med næringslivet samlet. Forventningene er de svakeste siden høsten 2024, men fortsatt klart høyere enn da.

Bygg- og anleggsbransjen har de klart laveste forventningene både til egen bransje og til utviklingen i landsdelen de kommende tolv månedene. Forventningene til landsdelen er

likevel noe bedre enn forventningene til egen bransje. 63 prosent forventer nedgang i landsdelen, en økning på 18 prosentpoeng siden vårens måling. Siden høsten 2025 har andelen økt fra 35 til 63 prosent. Samtidig forventer kun 13 prosent vekst, ned fra 26 prosent i vår. Forventningene har ikke falt like kraftig siden perioden 2021 til våren 2023, og er nå tilbake på nivået fra målingene i 2023.

Figur 9 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder. Trendutvikling

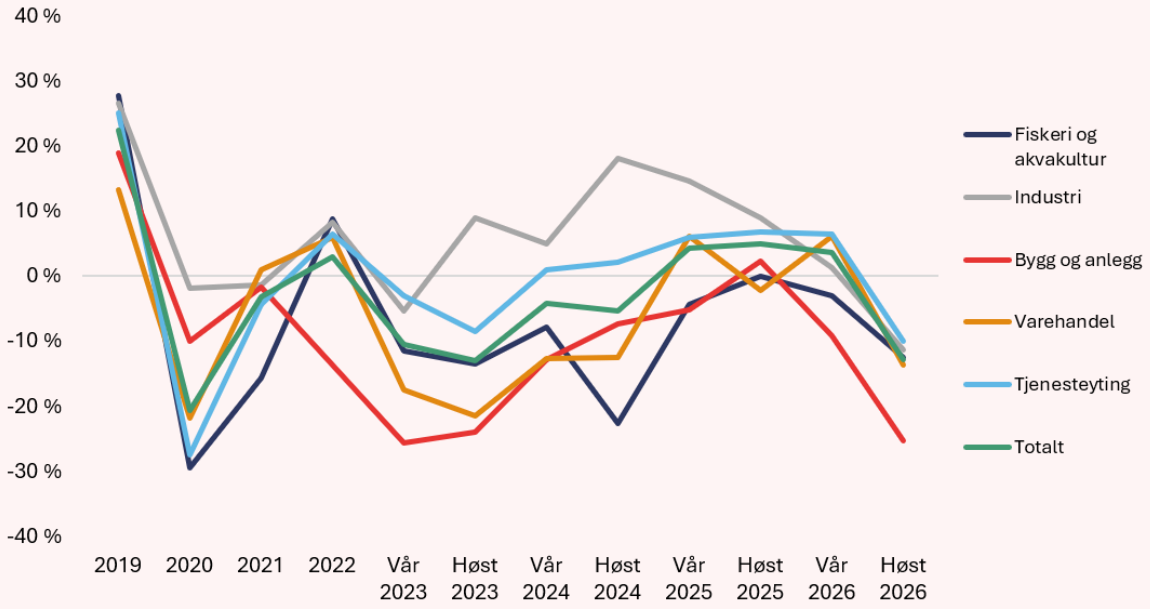

Store utfordringer for nordnorsk næringsliv inn mot 2027

Offentlige krav og reguleringer, rentenivået og strømprisene topper fortsatt listen over forhold som ventes å påvirke nordnorsk næringsliv det kommende året. Samtidig er forventningene til de neste 12 månedene svekket, med særlig svake utsikter til lønnsomhet og omsetning.

I Forventningsbarometeret for Nord-Norge har bedriftslederne vurdert elleve områder som kan få betydning for virksomhetens fremtidsutsikter det neste året. Områdene omfatter blant annet formuesskatt, rentenivå, kunstig intelligens, kommuneøkonomi og offentlige krav og reguleringer.

Som i vårens måling peker bedriftslederne på offentlige krav og reguleringer, rentenivå og strømprisene som de viktigste påvirkningsfaktorene det kommende året. Sju av ti tror at **offentlige krav og reguleringer** i stor grad vil påvirke virksomhetens utvikling, mens seks av ti peker på **rentenivået**. 54 prosent trekker frem **strømprisen**, en andel som har økt med 18 prosentpoeng siden høsten 2024. Strømprisene i Nord-Norge har holdt seg på et uvanlig høyt nivå gjennom 2026, blant annet som følge av lav magasinfylling og høye gasspriser i Europa. Prognosene tilsier imidlertid lavere priser og en mer normal situasjon i 2027.

Andelen bedrifter som tror at **kronekursen** vil påvirke virksomheten, gikk ned fra 54 prosent høsten 2025 til 43 prosent våren 2026. I høstens måling er andelen igjen oppe i rundt halvparten, samtidig som andelen som ikke forventer noen påvirkning, har falt fra 12 til 7 prosent. Kronen har styrket seg den siste tiden, men kursen har variert betydelig gjennom året. Valutasvingningene og usikkerheten om den videre utviklingen kan ha bidratt til at kronekursen igjen tillegges større betydning, særlig blant bedrifter som eksporterer eller importerer varer. Resultatene viser at kronekursen har størst betydning for bedriftene med størst omsetning.

Kunstig intelligens er området som har hatt den tydeligste veksten over tid. 46 prosent av bedriftslederne forventer nå at teknologien i stor grad vil påvirke virksomhetens utvikling det kommende året. Det er en økning fra 37 prosent i vår og en dobling siden høsten 2024. Samtidig har andelen som forventer liten eller ingen påvirkning, falt til 24

prosent. Forventningene varierer imidlertid med bedriftsstørrelse og er størst blant bedriftene med 10 eller flere ansatte eller mer enn 5 millioner i omsetning.

Utviklingen må ses i sammenheng med en kraftig økning i bruken av kunstig intelligens i norsk næringsliv. Tall fra SSB viser at andelen bedrifter med minst ti ansatte som bruker kunstig intelligens, har økt fra 9 prosent i 2023 til 48 prosent i 2026. Bare det siste året steg andelen med 18 prosentpoeng. Også undersøkelser gjennomført av Samfunnsøkonomisk Analyse på oppdrag fra NHO viser en tydelig økning i bruken. Foreløpig benyttes teknologien særlig til å forbedre driften og effektivisere interne arbeidsprosesser. I en tidligere analyse har Samfunnsøkonomisk Analyse beregnet at økt bruk av generativ KI kan bidra til høyere produktivitetsvekst, forutsatt at teknologien tas i bruk og integreres i virksomhetenes arbeidsprosesser. Økt bruk av kunstig intelligens kan føre til at enkelte oppgaver automatiseres eller effektiviseres i så stor grad at det påvirker bedriftens behov for arbeidskraft. DNB har nylig varslet at rundt 400 årsverk skal kuttes, og begrunner dette med at KI-agenter har tatt over oppgaver som tidligere var manuelle.

Toll- og handelsbarrierer har også fått større betydning siden vårens måling. Tre av ti bedrifter forventer nå stor påvirkning, mot drøyt to av ti i vår. Økningen kommer etter en periode preget av usikkerhet om tollsatser, markedsadgang og fremtidige handelstiltak. Særlig USAs skiftende tollregime har skapt usikkerhet om hvilke tollsatser og konkurransevilkår norske eksportører må forholde seg til. Etter flere endringer innførte USA i juli 2026 en tilleggstoll på 12,5 prosent på norske varer som omfattes av ordningen. Satsen er høyere enn for varer fra EU og kan gi norske eksportører dårligere konkurransevilkår i det amerikanske markedet.

Toll- og handelsbarrierer er likevel blant områdene færrest forventer stor påvirkning fra. Betydningen er størst blant bedriftene med 50 eller flere ansatte og blant dem med høyest omsetning: Blant bedrifter med en omsetning på over 50 millioner kroner forventer nesten halvparten at toll- og handelsbarrierer vil påvirke virksomhetens utvikling i stor grad.

Også mangel på arbeidskraft og krafttilgang er blant områdene færrest forventer stor påvirkning fra. Tre av ti trekker frem **mangel på arbeidskraft**, mens én av fire peker på **krafttilgang**. Begge andelene er omtrent like store som i vårens måling.

Samlet sett viser resultatene at bedriftene tillegger de fleste områdene litt større betydning enn våren 2026. Det er ikke begrenset til ett enkelt område, men gjelder både økonomiske, politiske og teknologiske rammebetingelser. Offentlige krav og reguleringer, rentenivået og strømprisene tillegges fortsatt størst betydning, mens kunstig intelligens har hatt den tydeligste økningen over tid. Resultatene sier imidlertid ikke om bedriftene forventer at påvirkningen vil være positiv eller negativ.

Figur 10 – Områder som kan påvirke virksomheten de neste tolv måneder

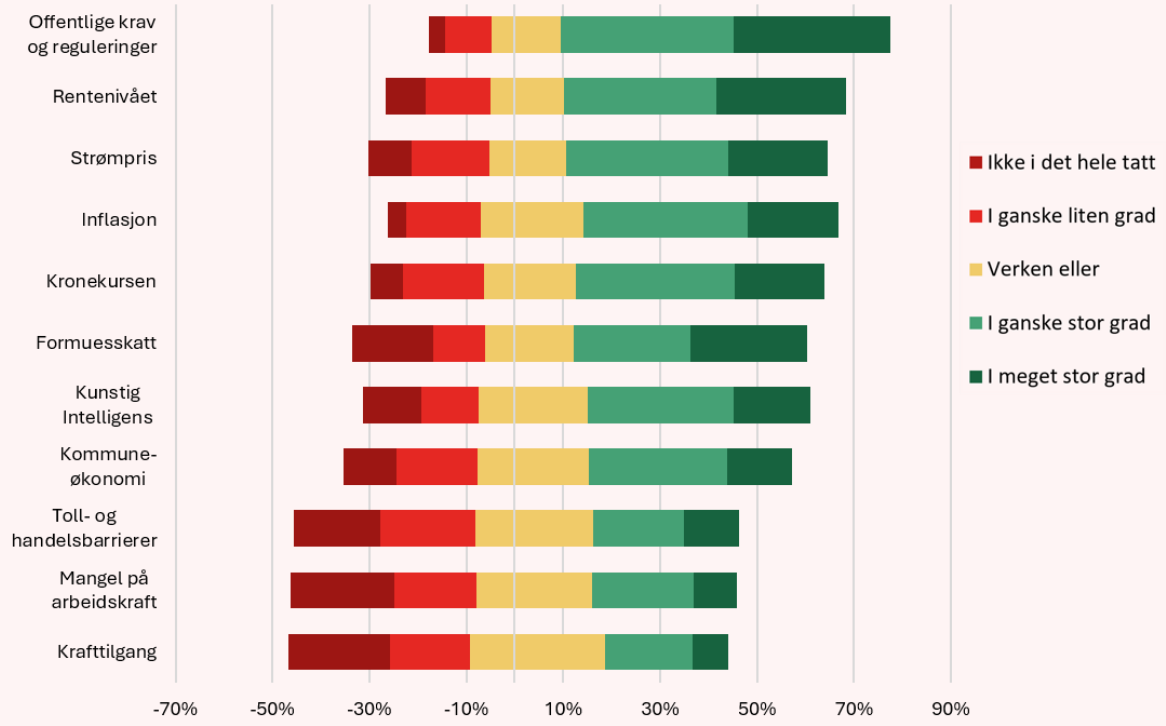

Bransjeforskjeller

Som ved tidligere målinger tillegges områdene ulik betydning i de forskjellige bransjene.

Offentlige krav og reguleringer og kronekursen er områdene flest bedrifter innen **fiskeri og akvakultur** forventer stor påvirkning fra. Henholdsvis 85 og 72 prosent tror disse forholdene vil ha stor betydning. Deretter følger strømpriser og toll- og handelsbarrierer, som 60 prosent peker på.

Sammenlignet med de øvrige bransjene er det en større andel innen fiskeri og akvakultur som forventer stor påvirkning fra offentlige krav og reguleringer, kronekursen og toll- og handelsbarrierer. Kronekursen har vært blant områdene som er tillagt størst betydning også i tidligere målinger. Dette må ses i sammenheng med sjømatnæringens eksportavhengighet, der endringer i kronekursen kan påvirke både eksportverdien og konkurransekraften i internasjonale markeder. Mens en svak krone tidligere har bidratt til å løfte eksportverdien, var kronen betydelig sterkere i august 2026 enn i samme måned året før. Likevel økte sjømateksporten med 14 prosent, hovedsakelig som følge av større laksevolum, høyere laksepriser og prisvekst for flere villfangede arter. Hittil i 2026 har eksportverdien økt med 2 prosent sammenlignet med samme periode i fjor.

At toll- og handelsbarrierer tillegges større betydning enn i andre bransjer, må ses i lys av nye tollsatser og endringer i eksporten til viktige markeder. I juli 2026 innførte USA en tilleggstoll på 12,5 prosent på norske varer som omfattes av ordningen. Sjømateksporten

til USA har bremset kraftig opp i 2026, selv om eksportverdien til det amerikanske markedet økte i august. USA falt samtidig ut av listen over de tre største markedene for norsk sjømat. Utviklingen i andre markeder har vært sterkere. I august økte eksportverdien til blant annet Polen, Kina, Nederland og Storbritannia. Handelsavtalen mellom EFTA-landene og Mercosur kan dessuten gi bedre markedsadgang i Latin-Amerika ved at tollen på nesten all norsk sjømateksport til Mercosur-landene fjernes.

Det er samtidig enkelte forskjeller mellom delene av næringen. Samtlige bedrifter innen bearbeiding og konservering av sjømat forventer stor påvirkning fra offentlige krav og reguleringer. Blant fiskeribedriftene er andelene som tillegger kunstig intelligens, strømpriser og kronekursen stor betydning, lavere enn blant bedriftene innen akvakultur/havbruk og bearbeiding og konservering av sjømat.

Siden vårens måling har andelen bedrifter innen fiskeri og akvakultur som forventer stor påvirkning fra formuesskatten, økt fra 39 til 56 prosent. Også kommuneøkonomien, inflasjonen, toll- og handelsbarrierer og strømpriser tillegges større betydning enn for seks måneder siden. For mangel på arbeidskraft og kunstig intelligens har andelen derimot falt med henholdsvis 12 og 10 prosentpoeng. Samtidig er andelen som tillegger kunstig intelligens stor betydning, lavere enn i de øvrige bransjene.

Blant **industribedriftene** er rentenivået det området flest forventer stor påvirkning fra. Seks av ti peker på rentenivået, mens om lag halvparten trekker frem strømpriser, kronekursen og offentlige krav og reguleringer. Samlet sett er industrien likevel den bransjen der andelene som forventer stor påvirkning fra de ulike områdene, er lavest. Industrien skiller seg særlig ut ved at få forventer at kommuneøkonomien vil få stor betydning. Dette gjelder bare 5 prosent, en lavere andel enn i de øvrige bransjene. Forskjellen er særlig tydelig i Nordland, der ingen av industribedriftene forventer stor påvirkning fra kommuneøkonomien, mens én av fire ikke forventer noen påvirkning.

Utviklingen siden forrige måling varierer mellom områdene. Andelen som forventer stor påvirkning fra rentenivået, har økt fra 43 til 60 prosent. Andelen som peker på mangel på arbeidskraft, har økt omtrent like mye, fra 25 til 43 prosent, mens andelen som trekker frem kunstig intelligens, har økt fra 22 til 39 prosent. Samtidig har andelene som tillegger kommuneøkonomien og strømprisene stor betydning, falt med 18 prosentpoeng. Nedgangen for strømprisene skjer til tross for at gjennomsnittsprisen i NO4 (Nord-Norge) var høyere i samtlige måneder fra januar til august 2026 enn i de samme månedene året før. Prisene var særlig høye i januar og februar, men lå også resten av perioden klart over nivået i 2025. At færre industribedrifter forventer stor påvirkning fra strømprisene, kan derfor ikke uten videre forklares med prisutviklingen så langt i år. Samtidig peker prognosene mot lavere strømpriser i 2027 enn i 2026, noe som kan være relevant for bedriftenes vurderinger av utviklingen fremover.

Også offentlige krav og reguleringer vurderes som mindre utslagsgivende enn i vår, med en nedgang fra 64 til 47 prosent. Det samme gjelder formuesskatten, som færre industribedrifter nå forventer stor påvirkning fra.

Rentenivået og offentlige krav og reguleringer skiller seg tydelig ut i **bygg- og anleggsbransjen**. Åtte av ti bedrifter forventer stor påvirkning fra hvert av områdene. Deretter følger inflasjon og kommuneøkonomi, som rundt sju av ti forventer stor påvirkning fra. Også formuesskatt og strømpriser tillegges stor betydning, med andeler på henholdsvis 67 og 64 prosent.

Sammenlignet med de øvrige bransjene er det en større andel innen bygg og anlegg som forventer stor påvirkning fra offentlige krav og reguleringer, rentenivået, kommuneøkonomien, formuesskatten, inflasjon og mangel på arbeidskraft. At offentlige krav og reguleringer tillegges stor betydning, må ses i lys av at bransjen er underlagt et omfattende regelverk som gjelder for planlegging, prosjektering og gjennomføring av byggeprosjekter. Regjeringen har satt i gang et arbeid med å forenkle og modernisere byggeteknisk forskrift (TEK17), med mål om å gjøre kravene lettere å forstå og bruke og redusere kostnadene ved boligbygging.

Rentenivået tillegges særlig stor betydning blant byggentreprenørene. Hele 94 prosent forventer at renten vil påvirke virksomheten i stor grad. Byggenæringen er konjunkturfølsom, og aktiviteten avhenger i stor grad av lånefinansierte investeringer. Høye renter kan dermed påvirke både etterspørselen og om planlagte investeringer blir gjennomført. Samtidig kan en presset kommuneøkonomi begrense kommunenes mulighet til å sette i gang nye prosjekter. Dette bidrar til å forklare hvorfor både rentenivået og kommuneøkonomien tillegges større betydning i bygg og anlegg enn i de øvrige bransjene. Også toll- og handelsbarrierer tillegges større betydning blant byggentreprenørene enn blant bedriftene innen grunnarbeid og håndverk.

Siden vårens måling har andelen som forventer stor påvirkning, økt på nesten samtlige områder. De største endringene gjelder kunstig intelligens, inflasjon og strømpriser, med økninger på henholdsvis 24, 21 og 20 prosentpoeng. Også kronekursen, formuesskatten, offentlige krav og reguleringer og toll- og handelsbarrierer tillegges klart større betydning enn for seks måneder siden. For mangel på arbeidskraft er andelen uendret, mens endringen for krafttilgang er liten. Den brede økningen viser at flere av rammebetingelsene tillegges stor betydning for bransjens utvikling. Resultatene sier imidlertid ikke om bedriftene forventer at påvirkningen vil være positiv eller negativ.

I **varehandelen** peker flest på offentlige krav og reguleringer. Dette gjelder 64 prosent av bedriftene. Deretter følger inflasjon, strømpriser, rentenivået og kronekursen, som rundt seks av ti bedrifter trekker frem. Resultatene viser at ingen enkeltområder dominerer, men at flere tillegges omtrent like stor betydning. Sammenlignet med industrien, bygg og anlegg og tjenesteyting forventer en større andel av bedriftene i varehandelen at toll- og handelsbarrierer vil ha stor betydning for utviklingen fremover.

Sammenlignet med våren 2026 har andelen som forventer stor påvirkning, økt på nesten alle områdene. Den største endringen gjelder toll- og handelsbarrierer, der andelen har økt fra 24 til 45 prosent. Også kunstig intelligens, inflasjon, rentenivået, krafttilgang og offentlige krav og reguleringer tillegges større betydning enn for seks måneder siden.

64 prosent av bedriftene i **tjenesteyting** forventer at offentlige krav og reguleringer vil ha stor betydning for bedriftens utvikling det kommende året. Dette er området flest forventer stor påvirkning fra. Deretter følger rentenivået med 54 prosent og kunstig intelligens med 50 prosent. Sammenlignet med de øvrige bransjene er det færre bedrifter i tjenesteyting som forventer stor påvirkning fra formuesskatten, kronekursen og toll- og handelsbarrierer.

I motsetning til i de øvrige bransjene er endringene siden vårens måling gjennomgående små. De tydeligste endringene gjelder kunstig intelligens og mangel på arbeidskraft. Andelen som tillegger kunstig intelligens stor betydning, har økt fra 42 til 50 prosent, mens andelen som peker på mangel på arbeidskraft, har falt fra 34 til 26 prosent. For de øvrige områdene er resultatene forholdsvis stabile.

Optimismen har snudd: Nær halvparten forventer svekket lønnsomhet

I høstens Forventningsbarometer er de samlede forventningene til lønnsomheten på sitt laveste siden 2020. 47 prosent av bedriftene i Nord-Norge forventer at lønnsomheten svekkes de kommende 12 månedene, mens 27 prosent forventer økt lønnsomhet. 26 prosent forventer ingen endring. Dermed har andelen som forventer en nedgang i lønnsomheten, økt med 14 prosentpoeng siden vårens måling.

Sammenlignet med Norges Banks forventningsundersøkelse for 3. kvartal 2026 har bedriftene langt lavere forventninger enn bedriftene på landsbasis. Mens nesten halvparten av de nordnorske bedriftene forventer svekket lønnsomhet, gjelder dette 29,7 prosent på landsbasis. Samtidig forventer 44,4 prosent uendret lønnsomhet og 22,9 prosent økt lønnsomhet.

Figur 11 – Forventet utvikling i lønnsomhet

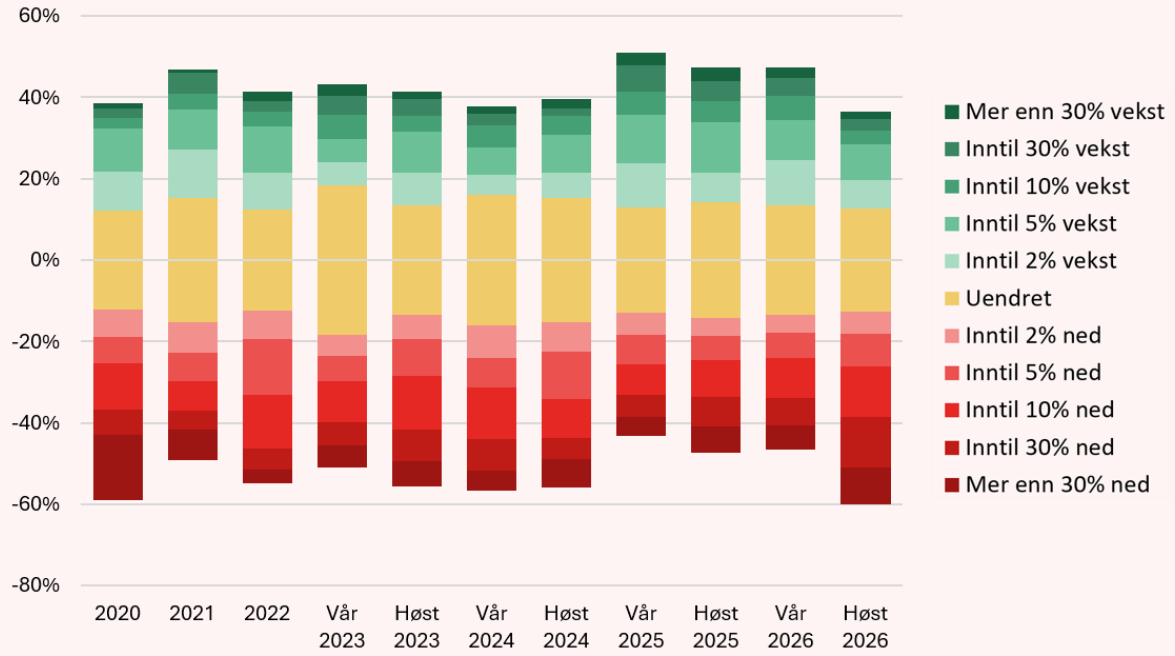

De laveste forventningene er i **bygg- og anleggsbransjen**, der sju av ti bedrifter tror på svekket lønnsomhet de neste tolv månedene. Aldri tidligere har utsiktene til lønnsomheten i bransjen vært svakere, og andelen som forventer nedgang, er betydelig større enn i de øvrige bransjene. Siden sist måling har andelen som forventer svekket lønnsomhet, økt fra 41 til 68 prosent, mens andelen som forventer vekst, har falt fra 34 prosent til 22 prosent. Bedriftsledernes beskrivelser understreker det dystre bildet:

> **Dårligere marked og hardere konkurranse**
> Bygg og anlegg – Byggentreprenør

> **Markedet kommer til å bli krevende også fremover. Kommer til å vare lengre enn først antatt**
> Bygg og anlegg – Håndverk

> **Mørk horisont**
> Bygg og anlegg – Byggentreprenør

Våren 2026 hadde **fiskeri og akvakultur** de klart høyeste forventningene til lønnsomheten, og rundt halvparten av bedriftene forventet vekst de neste tolv månedene. Seks måneder senere har forventningene snudd, og bare bygg- og anleggsbransjen har lavere forventninger. Nå forventer rundt halvparten svekket lønnsomhet, mens bare to av ti bedrifter forventer vekst. Det er vanskelig å peke på én enkelt forklaring på de lave

forventningene. Den reduserte torskekvoten kan ha svekket lønnsomhetsutsiktene i deler av fiskerinæringen. Flere bedriftsledere trekker også frem høye drivstoffpriser i de åpne kommentarfeltene. I tillegg kan en sterkere krone og økt tollsats på norske varer til USA ha skapt større usikkerhet for eksportbedriftene. At forventningene er omtrent like svake innen fiskeri, akvakultur/havbruk og sjømatbearbeiding, tyder på at nedgangen ikke bare gjelder én del av bransjen.

Mens forventningene til lønnsomheten har falt i de øvrige bransjene, er utviklingen stabil i **industrien**. Som i vårens måling forventer 38 prosent økt lønnsomhet de neste 12 månedene, mens en like stor andel forventer nedgang. Forventningene er likevel svakere enn de har vært de siste årene. Siden våren 2024 har industrien hatt en overvekt av bedrifter som forventer vekst. De stabile forventningene er i tråd med Konjunkturrapporten for Norsk Industri. Rapporten viser til positive utsikter på flere områder i 2026, samtidig som utviklingen varierer mellom ulike deler av industrien som følge av geopolitisk usikkerhet og handelshindringer.

Både **varehandel** og **tjenesteyting** hadde samlet sett positive forventninger til lønnsomheten i vårens måling. For varehandel var forventningene de høyeste siden målingene startet, mens de hadde vært nokså stabile i tjenesteyting de siste årene. Nå er optimismen erstattet av pessimisme i begge bransjer. 47 prosent av bedriftene i varehandelen og 43 prosent i tjenesteyting forventer svekket lønnsomhet det kommende året. Henholdsvis 27 og 29 prosent forventer økt lønnsomhet. Flere av bedriftslederne i tjenesteyting peker på at høye kostnader svekker lønnsomheten, samtidig som muligheten til å øke prisene er begrenset:

> **Drivstoffpriser betyr mye for lønnsomheten og våre produkter kan vi ikke øke prisene på av den grunn, da mister vi kunder, ikke til andre, men ingen ønsker å ta føreropplæring i diverse førerkortklasser. De venter noen år.**
> Tjenesteyting

> **Vi er svært avhengig av renter og dieselpriser, slik det er nå er vi konkurs innen et år**
> Tjenesteyting – Opplevelsesaktiviteter

Andre understreker at høyere vekst og lønnsomhet er nødvendig for å kunne gi flere muligheten til opplæring og arbeid:

Skulle ønske at veksten og lønnsomheten hadde vært høyere for å kunne ha flere folk i opplæring og arbeid med ansettelse som siktemål

Tjenesteyting – Reiseliv

Figur 12 – Forventet utvikling i lønnsomhet, fordelt på næring. Trendutvikling

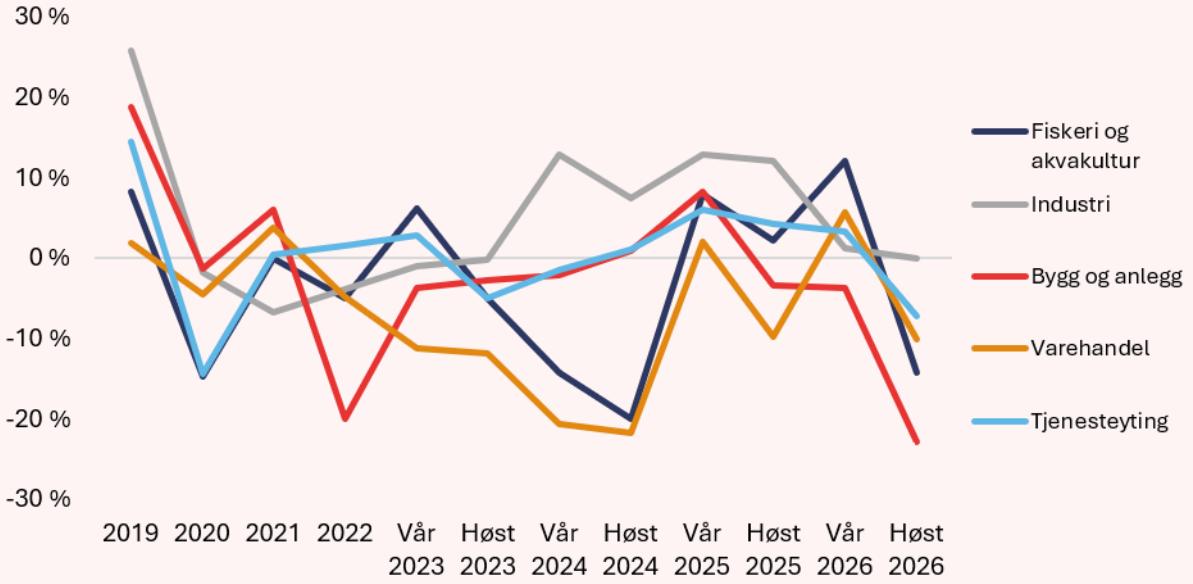

4 av 10 nordnorske bedrifter forventer omsetningsvekst

39 prosent av bedriftene i landsdelen forventer økt omsetning de neste tolv månedene. Dette er en lavere andel enn i de tre foregående målingene, men på nivå med høsten 2024. På bare seks måneder har andelen som forventer økt omsetning, falt med 11 prosentpoeng. Andelen som forventer omsetningsvekst, er størst blant de største bedriftene, både målt i antall ansatte og omsetning.

SSBs konjunkturtendenser fra september 2026 viser at god reallønnsvekst fremover ventes å gi økt konsum i husholdningene. Sammen med en svakt ekspansiv finanspolitikk vil dette bidra til å holde aktiviteten i norsk økonomi oppe, til tross for at renten ventes å forbli høy de neste to årene. Prisveksten var gjennom sommeren lavere enn forventet, men fortsatt høy. Konsumprisindeksen (KPI) falt med 0,3 prosent fra juli til august 2026, men var 3,3 prosent høyere enn i august året før. Tolvmånedersveksten økte dermed fra 3,0 prosent i juli til 3,3 prosent i august. På rentemøtet i september besluttet Norges Bank å heve styringsrenten fra 4,25 til 4,50 prosent. Renten hadde da ligget på 4,25 prosent siden mai.

Figur 13 – Forventet utvikling i omsetning

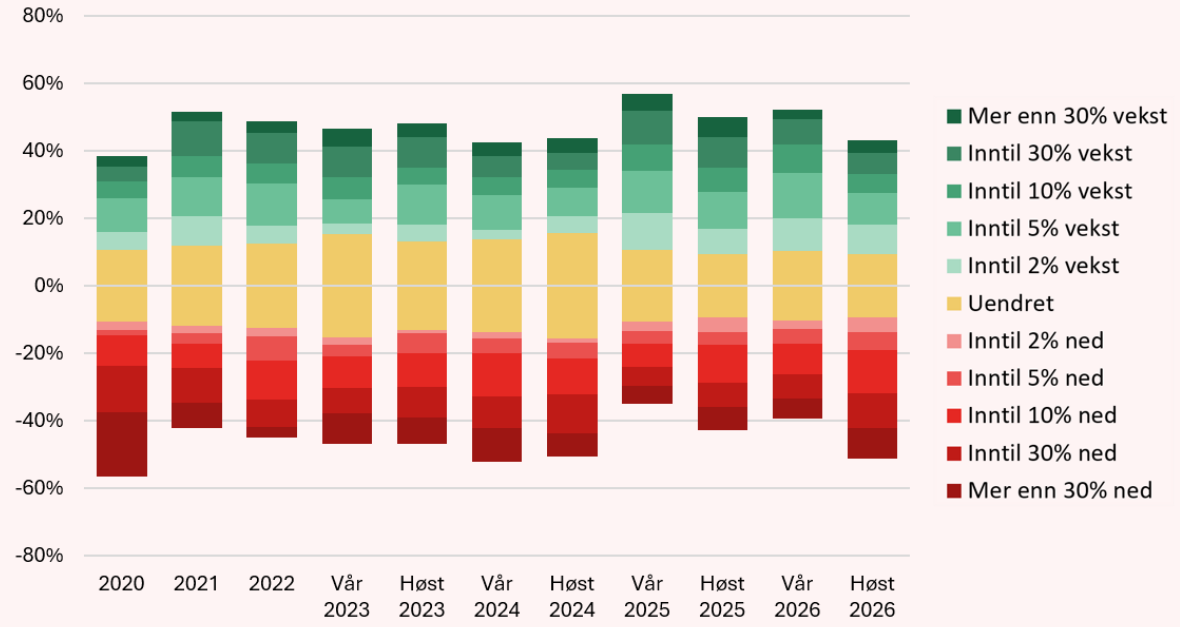

Våren 2026 forventet flere bedrifter i varehandel, fiskeri og akvakultur, industri og tjenesteyting vekst enn nedgang i omsetningen. Seks måneder senere gjelder dette fortsatt for de tre førstnevnte bransjene. I **tjenesteyting** har andelen som forventer vekst, falt fra 50 til 38 prosent, mens andelen som forventer redusert omsetning, har økt fra 29 til 41 prosent. Nettoresultatet har dermed gått fra 10 prosent våren 2026 til –2 prosent høsten 2026. Tjenesteyting og bygg og anlegg er dermed de eneste bransjene med negative forventninger til omsetningen de kommende tolv månedene.

Bygg og anlegg hadde negative forventninger til omsetningen allerede våren 2026, og siden da har situasjonen forverret seg ytterligere. Seks av ti bedrifter forventer nå redusert omsetning, mens bare to av ti forventer vekst. Andelen som forventer nedgang, har økt med 18 prosentpoeng siden vårens måling. Nettoresultatet på –20 prosent er det laveste for bransjen siden Forventningsbarometeret startet i 2019. Forventningene er lavest blant byggentreprenører og bedrifter innen grunnarbeid, der sju av ti forventer redusert omsetning. Blant håndverksbedriftene gjelder dette fire av ti.

I **varehandelen** har andelen bedrifter som forventer vekst i omsetningen, falt fra 62 til 46 prosent på seks måneder. Samtidig har andelen som forventer redusert omsetning, økt fra 21 til 34 prosent. Nettoresultatet har dermed falt fra 20 prosent i vår til 6 prosent i høstens måling. Forventningene til omsetningen er fortsatt positive, men optimismen er betydelig dempet siden vårens måling.

Forventningene er fortsatt positive i både fiskeri og akvakultur og industrien, men utviklingen siden våren er ulik. I **fiskeri og akvakultur** har andelen som forventer vekst, falt fra 56 til 45 prosent, mens andelen som forventer redusert omsetning, har økt fra 26 til 39 prosent. Nettoresultatet har dermed falt fra 15 til 3 prosent. De svekkede forventningene kommer samtidig som verdien av norsk sjømateksport fortsetter å øke.

Hittil i år har eksportverdien økt med 2 prosent sammenlignet med samme periode i fjor, og august ble en særlig sterk måned. Det er små forskjeller mellom underbransjene i andelen som forventer redusert omsetning. Drøyt seks av ti bedrifter innen bearbeiding og konservering av sjømat forventer vekst, men andelen er ikke signifikant høyere enn innen fiskeri og akvakultur/havbruk (henholdsvis 45 og 44 prosent).

I **industrien** er forventningene derimot nokså stabile. Andelen som forventer vekst, har økt fra 51 til 55 prosent, samtidig som andelen som forventer redusert omsetning, har økt fra 28 til 36 prosent. Nettoresultatet er fortsatt positivt og ligger på 9 prosent.

Figur 14 – Forventet utvikling i omsetning, fordelt på næring. Trendutvikling

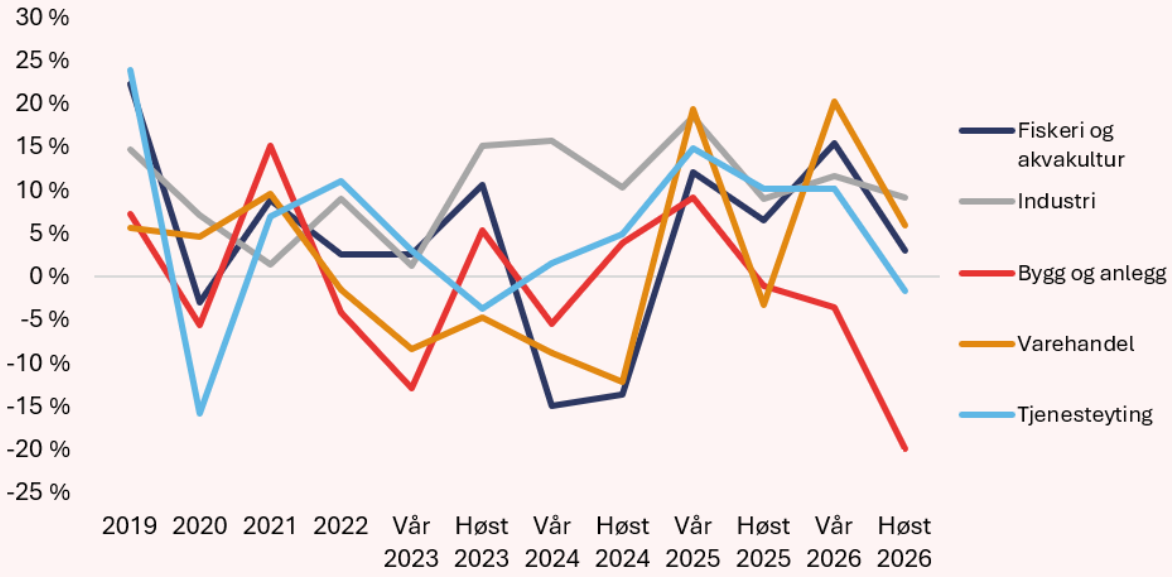

1 av 3 bedrifter forventer økning i volum

33 prosent av bedriftene forventer økt produksjons- eller salgsvolum de neste 12 månedene, mens 38 prosent forventer reduksjon. Andelen som forventer reduksjon, er høyere enn våren 2026 og våren 2025, da den var henholdsvis 27 og 24 prosent. Sammenlignet med vårens måling er forventningene til volumvekst svekket i nesten samtlige bransjer. Unntaket er fiskeri og akvakultur, der forventningene er uendret. Bedriftene i Nordland har lavere forventninger til volumet enn bedriftene i Troms og Finnmark.

Figur 15 – Forventet utvikling i volum

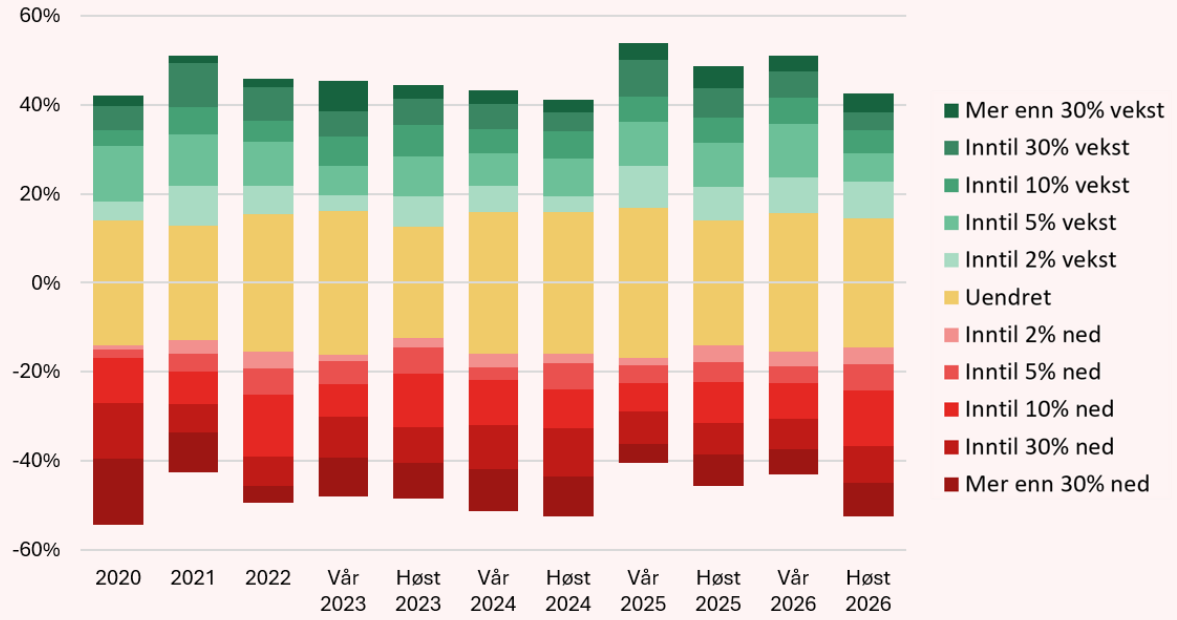

Bygg- og anleggsbransjen har de klart laveste forventningene til volum det kommende året. Seks av ti forventer nedgang, mens bare to av ti ser for seg vekst. Siden vårens måling har forventningene falt kraftig og er nå de laveste som er målt for bransjen siden Forventningsbarometeret startet i 2019.

Også **industrien** har hatt et kraftig fall i forventningene de siste seks månedene. Andelen som forventer redusert volum har mer enn doblet seg, fra 23 prosent i vårens måling til 50 prosent i høst. Industrien er dermed én av to bransjer som har gått fra positive til negative forventninger siden våren. Det er første gang siden våren 2023 at bransjen har negative forventninger til volumet.

Forventningene har også svekket seg i varehandel og tjenesteyting. I **varehandelen** har nettoresultatet falt fra 16 prosent i vår til 5 prosent i høst. Forventningene er dermed fortsatt positive, og varehandel er én av to bransjer med positive forventninger til både volum og omsetning. Også prognosene for detaljhandelen peker mot volumvekst i 2026. Virke venter en omsetningsvekst på 5 prosent i 2026 og anslår at veksten i større grad vil drives av økte salgsvolumer. I **tjenesteyting** har nettoresultatet falt fra 7 til −2 prosent. Forventningene er dermed negative for første gang siden våren 2024.

Det overordnede bildet er nokså likt for volum og omsetning. I bygg og anlegg, varehandel og tjenesteyting ligger de samlede forventningene til volum omtrent på nivå med forventningene til omsetning. Begge målene har også falt siden vårens måling. Industrien skiller seg tydeligst ut, med positive forventninger til omsetningen, men negative forventninger til volumet. I **fiskeri og akvakultur** har forventningene til omsetningen falt, mens forventningene til volum er uendret. 44 prosent forventer vekst, mens 38 prosent forventer nedgang. Blant bedriftene innen bearbeiding og konservering av sjømat er

forventningene delte: Halvparten forventer vekst, mens den andre halvparten forventer nedgang.

Figur 16 – Forventet utvikling i volum, fordelt på næring. Trendutvikling

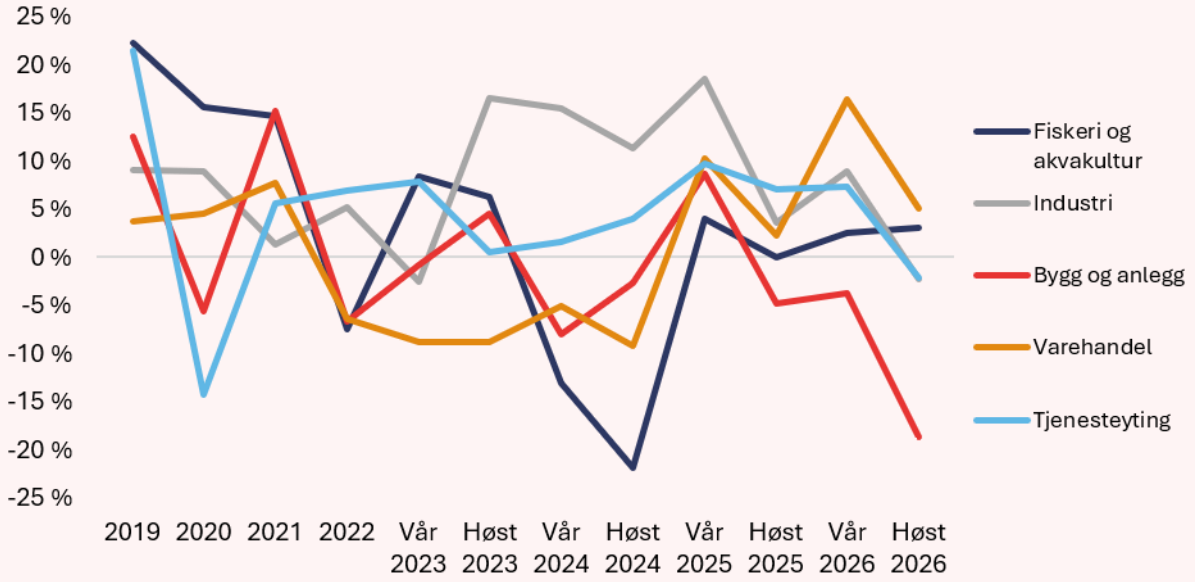

Stabile forventninger til kostnadsnivået, men færre venter prisøkning

42 prosent av bedriftene forventer økte utsalgspriser det kommende året, mot 56 prosent i vårens måling. Andelen er også lavere enn høsten 2025 og våren 2025, da henholdsvis 52 og 61 prosent ventet prisøkninger. Andelen som forventer lavere priser, er nokså stabil. Nedgangen skyldes dermed at flere forventer uendrede utsalgspriser. Forventningene til prisveksten er lavest blant de minste bedriftene med under fem ansatte.

Figur 17 – Forventet utvikling i utsalgspris

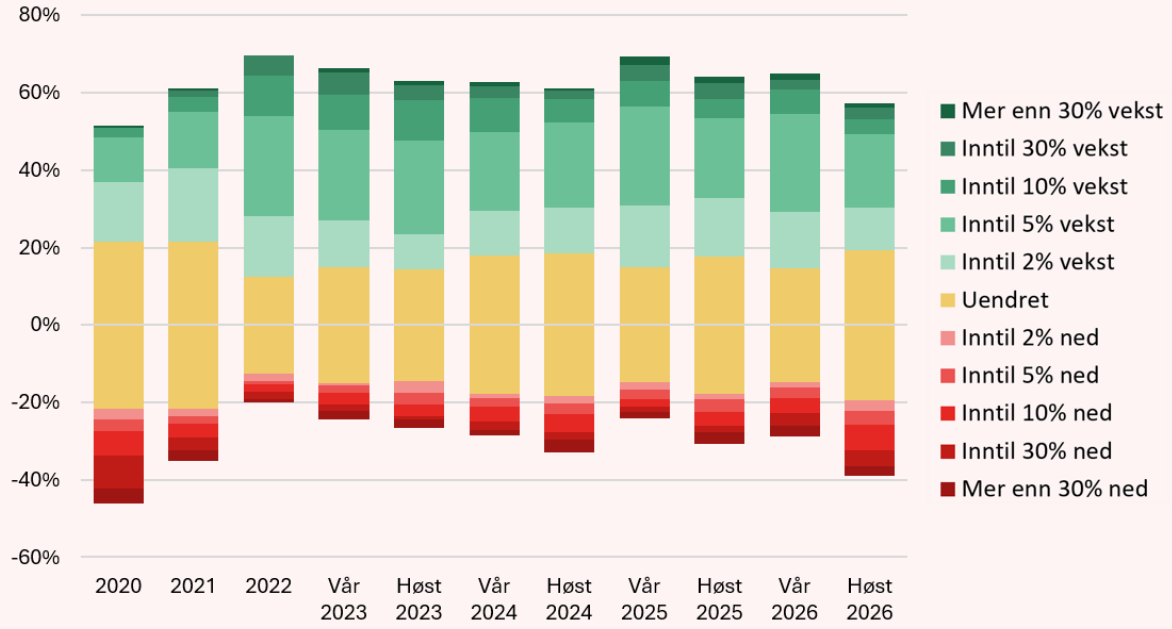

I samtlige bransjer er det flere bedrifter som forventer økte priser enn reduserte priser. I de fleste bransjene er imidlertid forventningene til prisvekst svakere enn våren 2026. Unntaket er industrien, der forventningene har styrket seg noe de siste seks månedene.

Forventningene til prisvekst er størst i **industrien** og **varehandelen**, der henholdsvis 64 og 56 prosent forventer økte utsalgspriser. Bare 14 og 19 prosent forventer reduserte priser. I industrien har forventningene styrket seg noe siden vårens måling, da 58 prosent forventet prisvekst. I varehandelen er forventningene fortsatt høye, men andelen som forventer prisvekst, har falt med 11 prosentpoeng siden i vår.

Fiskeri og akvakultur har hatt den største nedgangen i prisforventningene siden vårens måling. Andelen som forventer økte utsalgspriser, har falt fra 66 til 41 prosent. Forventningene er fortsatt positive, men på sitt laveste nivå siden 2021. Nedgangen kommer til tross for at Norges sjømatråd peker på sterk etterspørsel etter norsk laks, begrenset råstofftilgang for flere villfangede arter og prisvekst for flere sentrale arter. Samtidig har sjømateksporten til USA utviklet seg svakt gjennom store deler av året, og en ny tollsats på 12,5 prosent har gitt norske eksportører mindre gunstige vilkår enn flere konkurrentland. Dette kan ha bidratt til større usikkerhet om den videre markedsutviklingen, mens en sterkere krone kan ha dempet forventningene til videre prisvekst. Samtidig kan økt tilbud og konkurranse fra andre produsentland begrense rommet for ytterligere prisvekst. Chile økte lakseproduksjonen betydelig i 2025, noe som bidro til å presse den globale lakseprisen mot slutten av året og inn i 2026. Lavere produksjonskostnader og gunstigere tollvilkår i USA har også styrket konkurransekraften til chilensk laks sammenlignet med norsk laks.

I **bygg- og anleggsbransjen** er forventningene til prisvekst fortsatt svakt positive, men har svekket seg siden våren. Andelen som forventer økte utsalgspriser, har falt fra 45 til 37

prosent. Det er nå omtrent like mange bedrifter som forventer reduserte som økte priser, og en må tilbake til 2020 for å finne like lave prisforventninger i bransjen.

Også innen **tjenesteyting** har prisforventningene svekket seg betydelig siden våren 2026. Andelen som forventer økte utsalgspriser, har falt fra 55 til 35 prosent, mens 16 prosent forventer reduserte priser. Utviklingen varierer imidlertid mellom ulike deler av bransjen. Innen reiselivet forventer 59 prosent økte priser, mot 28 prosent innen annen tjenesteyting. De høyere prisforventningene i reiselivet kommer samtidig som antall overnattinger i Nord-Norge samlet sett har økt så langt i 2026 sammenlignet med samme periode i fjor, og hotellprisene har steget i første halvår.

Figur 18 – Forventet utvikling i utsalgspris, fordelt på næring. Trendutvikling

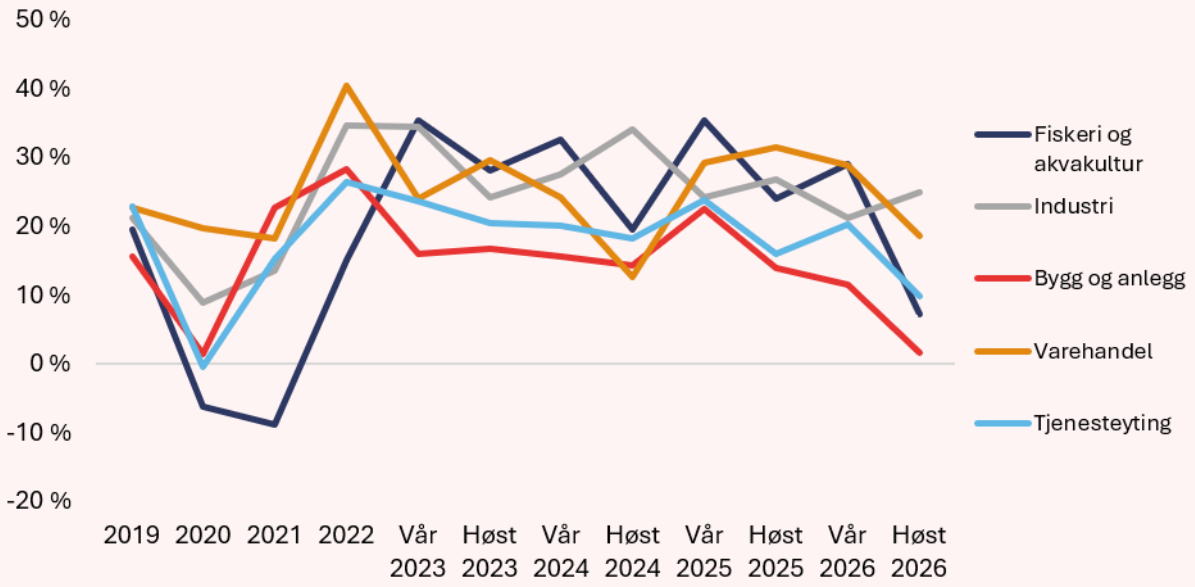

Mens forventningene på flere av de andre indikatorene har svekket seg, forventer fortsatt et klart flertall av bedriftene i landsdelen økte kostnader. 63 prosent forventer at kostnadsnivået vil øke. Dette er på nivå med vårens måling, da andelen var 68 prosent. Videre forventer 20 prosent et stabilt kostnadsnivå, mens 17 prosent forventer en nedgang. Som i tidligere målinger er det flere bedrifter som forventer økte kostnader enn økte utsalgspriser.

I samtlige bransjer er det klart flere bedrifter som forventer økte kostnader enn reduserte kostnader, men utviklingen siden vårens måling varierer. I **industrien** har andelen som forventer økte kostnader, falt mest. Mens dette gjaldt nesten åtte av ti industribedrifter våren 2026, gjelder det nå drøyt halvparten. Samtidig forventer 23 prosent reduserte kostnader, mot 15 prosent i vår. Industriens samlede forventninger til kostnadsnivået er dermed de laveste siden 2020. Det er tydelige geografiske forskjeller: I Nordland forventer 38 prosent av industribedriftene reduserte kostnader, mot 10 prosent i Troms.

Kostnadsforventningene har også falt i **bygg- og anleggsbransjen**, men betydelig mindre enn i industrien. 56 prosent forventer økte kostnader de neste tolv månedene, mot 60

prosent i vårens måling. Samtidig har andelen som forventer reduserte kostnader, økt fra 17 til 24 prosent.

I motsatt ende er **fiskeri og akvakultur**, der forventningene til kostnadsnivået har økt de siste seks månedene. 76 prosent forventer økte kostnader, mot 62 prosent våren 2026. Andelen som forventer reduserte kostnader, er omtrent uendret, mens andelen som forventer et stabilt kostnadsnivå, har falt fra 21 til 8 prosent. I bransjen er det et betydelig gap mellom forventningene til kostnadsvekst og forventningene til prisvekst. Nettoresultatene er henholdsvis 30 og 7 prosent, en forskjell på 23 prosentpoeng. Dette er det største gapet blant samtlige bransjer og tyder på at bedriftene forventer begrensede muligheter til å kompensere for økte kostnader gjennom høyere utsalgspriser.

Figur 19 – Forventet utvikling i kostnadsnivå

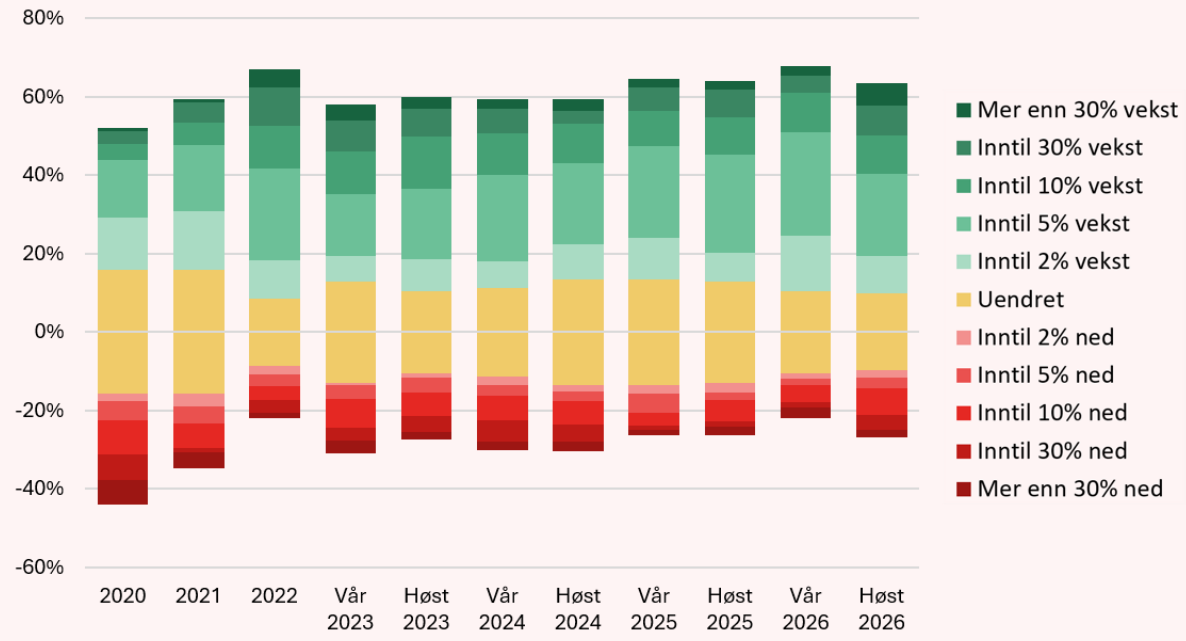

Varehandelen har fortsatt blant de høyeste kostnadsforventningene, til tross for en nedgang siden målingen i vår. Tre av fire bedrifter forventer økte kostnader de neste tolv månedene, mot drøyt åtte av ti i vår. Samtidig har andelen som forventer reduserte kostnader, økt fra 2 til 8 prosent.

I **tjenesteyting** er forventningene til kostnadsveksten noe lavere enn i vår, men mer stabile enn i flere av de andre bransjene. Seks av ti bedrifter forventer økte kostnader de neste tolv månedene, mens nesten to av ti forventer reduserte kostnader. I vårens måling var andelene henholdsvis 65 og 13 prosent. Det er store forskjeller innad i bransjen, og nesten ni av ti reiselivsbedrifter forventer økte kostnader, mot drøyt halvparten innen annen tjenesteyting. De åpne svarene gir ikke noe entydig bilde av hva som ligger bak de høye kostnadsforventningene i reiselivet. I tjenesteyting generelt trekker noen av bedriftslederne frem økte strøm- og drivstoffpriser. Strømprisene i Nord-Norge har vært uvanlig høye i 2026, og prognosene tilsier at prisene vil holde seg på et høyere nivå enn

vanlig ut året. Også drivstoffkostnadene har økt etter at de midlertidige avgiftsreduksjonene opphørte 1. september.

Figur 20 – Forventet utvikling i kostnadsnivå, fordelt på næring. Trendutvikling

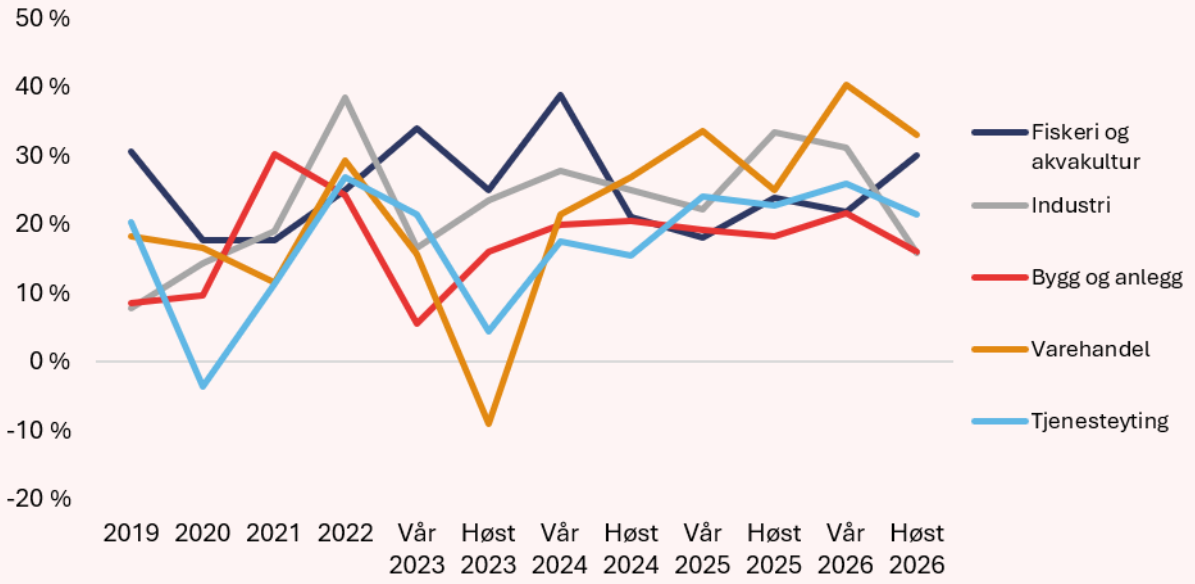

2 av 3 bedrifter i nord forventer uendret bemanning

65 prosent av bedriftene i Nord-Norge forventer at antall ansatte vil være uendret de neste tolv månedene. 12 prosent planlegger å øke bemanningen, mens 23 prosent forventer å redusere antall ansatte. Andelen som forventer uendret bemanning, er omtrent den samme som våren 2026. Samtidig har andelen som forventer å øke bemanningen, falt fra 20 til 12 prosent.

Bedrifter med en omsetning på over 50 millioner kroner forventer oftere endringer i bemanningen enn bedrifter med lavere omsetning, både i form av økning og reduksjon. De minste bedriftene ser i større grad for seg en stabil bemanning. Forventningene varierer også etter antall ansatte i bedriften. Blant bedrifter med minst 50 ansatte er andelen som forventer redusert bemanning, større enn i de øvrige bedriftene. Bedrifter med 20–49 ansatte forventer på sin side i større grad å øke bemanningen, mens de minste bedriftene, med færre enn fem ansatte, i større grad ser for seg å beholde dagens bemanning.

Figur 21 – Forventet utvikling i antall ansatte

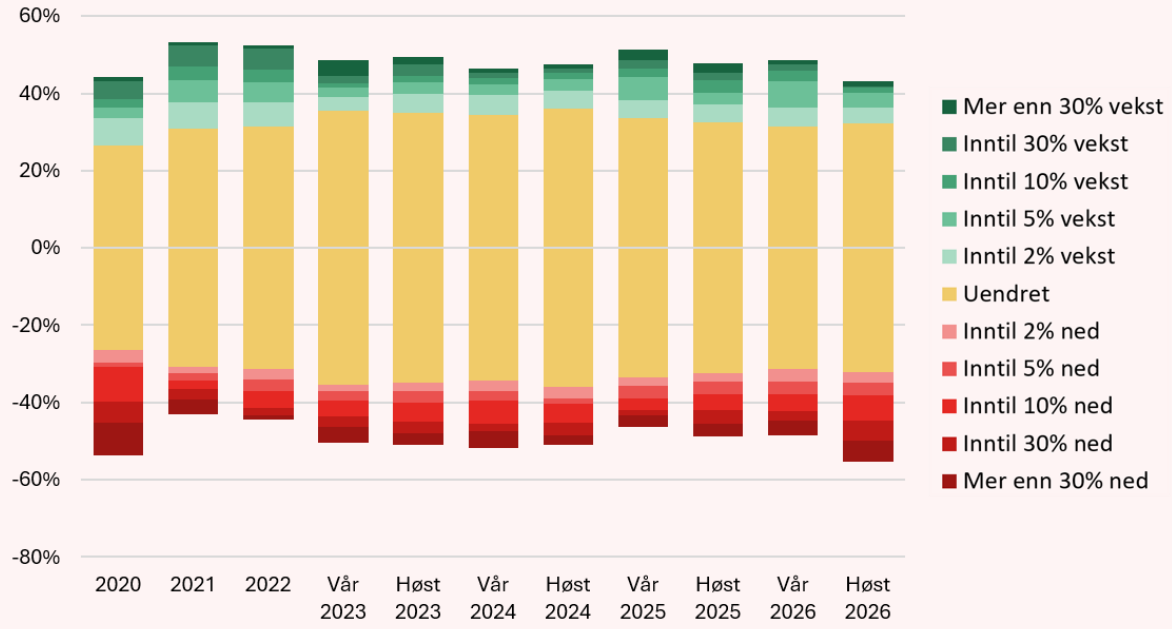

Forventningene til sysselsettingen høsten 2026 er lavere i samtlige bransjer sammenlignet med for et halvt år siden. I **bygg- og anleggsbransjen** har andelen som forventer redusert bemanning, økt fra 32 til 41 prosent, den høyeste andelen blant samtlige bransjer. Andelen som forventer å beholde dagens bemanning, er nokså stabil på 47 prosent, mens andelen som forventer å ansette flere, har falt med 11 prosentpoeng. Blant byggentreprenørene forventer bare tre av ti bedrifter å beholde dagens bemanning, mens nesten seks av ti forventer å redusere den.

De svake forventningene kommer etter flere år med nedgang i sysselsettingen i bransjen. Fra januar 2023 til januar 2026 falt sysselsettingen i bygg- og anlegg i Nord-Norge med 5,1 prosent, mens antallet foretak falt med 1,8 prosent. Dette tyder på at mye av tilpasningen så langt har skjedd gjennom lavere bemanning i eksisterende virksomheter.

I varehandel og tjenesteyting har andelen som forventer å ansette flere, falt betydelig siden vårens måling. I **varehandelen** har andelen gått ned fra 23 til 14 prosent, mens den i **tjenesteyting** har gått ned fra 19 til 11 prosent. Samtidig har disse bransjene de laveste andelene som forventer redusert bemanning, med henholdsvis 20 og 18 prosent. Tjenesteyting skiller seg ut med den høyeste andelen som forventer å beholde dagens bemanning, på 72 prosent.

Også i **industrien** er det nå flere bedrifter som forventer å redusere bemanningen enn å ansette flere. 36 prosent forventer færre ansatte de neste tolv månedene, mens 23 prosent forventer økt bemanning. På seks måneder har andelen som forventer redusert bemanning, økt fra 20 til 36 prosent, mens andelen som forventer å ansette flere, er uendret.

I **fiskeri og akvakultur** forventer nesten to av tre bedrifter å beholde dagens bemanning. Samtidig forventer én av fire å redusere bemanningen, mens drøyt én av ti ser for seg å ansette flere. Siden i vår har andelen som forventer økt bemanning, falt fra 18 til 12 prosent, mens andelen som forventer redusert bemanning, har økt fra 18 til 24 prosent.

Figur 22 – Forventet utvikling i antall ansatte, fordelt på næring. Trendutvikling

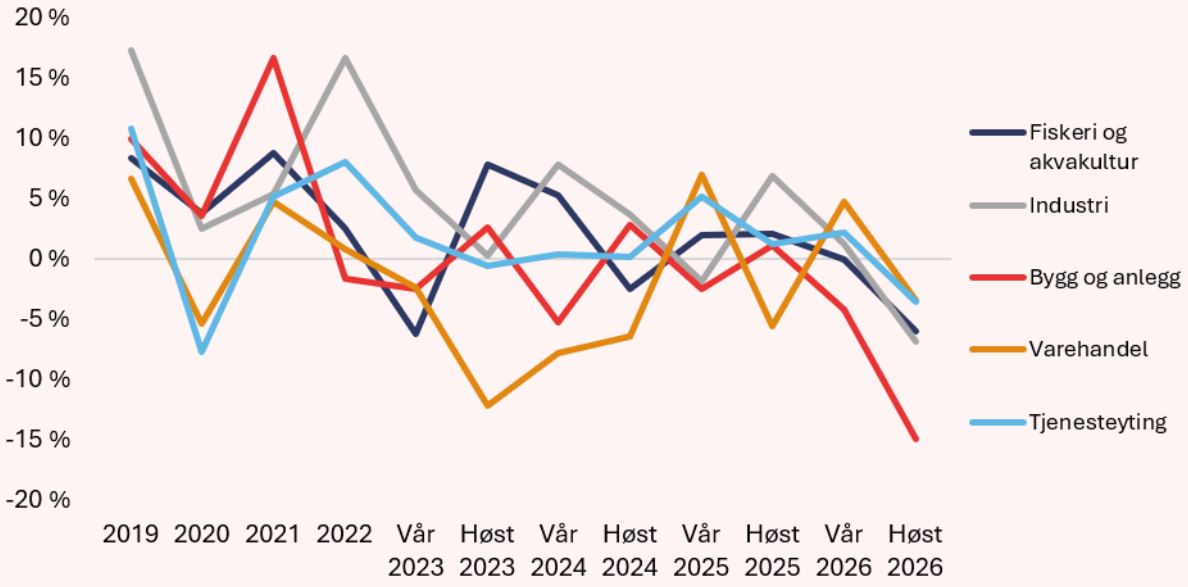

Forventningsbildet høsten 2026

Det overordnede bildet viser at forventningene i næringslivet har svekket seg siden vårens måling. Etter en tydelig bedring våren 2025 har flere av vekstratene gradvis falt, og høsten 2026 er kostnader den eneste indikatoren med positiv vekstrate. Bedriftene forventer en kostnadsvekst på 3,6 prosent, det høyeste nivået siden 2022. Selv om andelen som forventer kostnadsvekst, er omtrent uendret fra vårens måling, har andelen som forventer sterk vekst økt. Siden sterk vekst tillegges større vekt i beregningen, trekker dette den samlede vekstraten opp.

For utsalgsprisene forventes ingen endring, mens de øvrige indikatorene har negative vekstrater. Svakest er forventningene til lønnsomheten, med en forventet nedgang på 4,6 prosent. Dette er det laveste nivået siden pandemiåret 2020 og en klar svekkelse fra vårens måling, da vekstraten var –1,2 prosent. Også forventningene til omsetning og volum har falt siden i vår, fra henholdsvis 0 til –2,5 prosent og fra –0,2 til –2,0 prosent. Det samme gjelder investeringer og sysselsetting, der vekstratene har falt fra henholdsvis –1,8 til –3,7 og fra –0,8 til –2,5 prosent.

Figur 23 – Forventet vekstrate kommende tolv måneder (vektet)

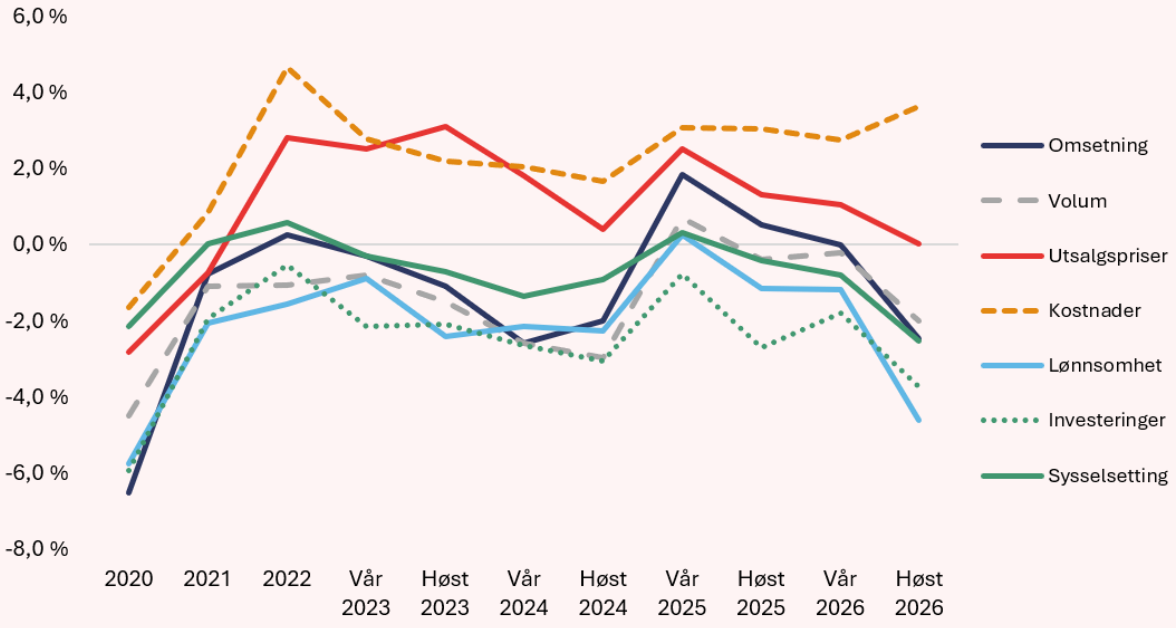

Dempet investeringslyst for 2027

Bedriftene i Nord-Norge har litt mindre tro på investeringene i 2027 enn for et halvt år siden, og tre av ti forventer reduserte investeringer. I bygg- og anleggsbransjen har investeringsviljen ikke vært lavere siden målingene startet. Bare 14 prosent ser for seg å øke investeringene.

Investeringsviljen blant bedriftene i Nord-Norge ser ut til å ha svekket seg noe siden vårens måling, selv om forskjellen ikke er statistisk signifikant. Nå forventer 24 prosent å øke investeringene de kommende tolv månedene, mot 30 prosent i vår. Samtidig har andelen som forventer reduserte investeringer, økt fra 25 til 32 prosent. 44 prosent ser for seg et uendret investeringsnivå.

Figur 24 – Forventet utvikling i investeringsnivå

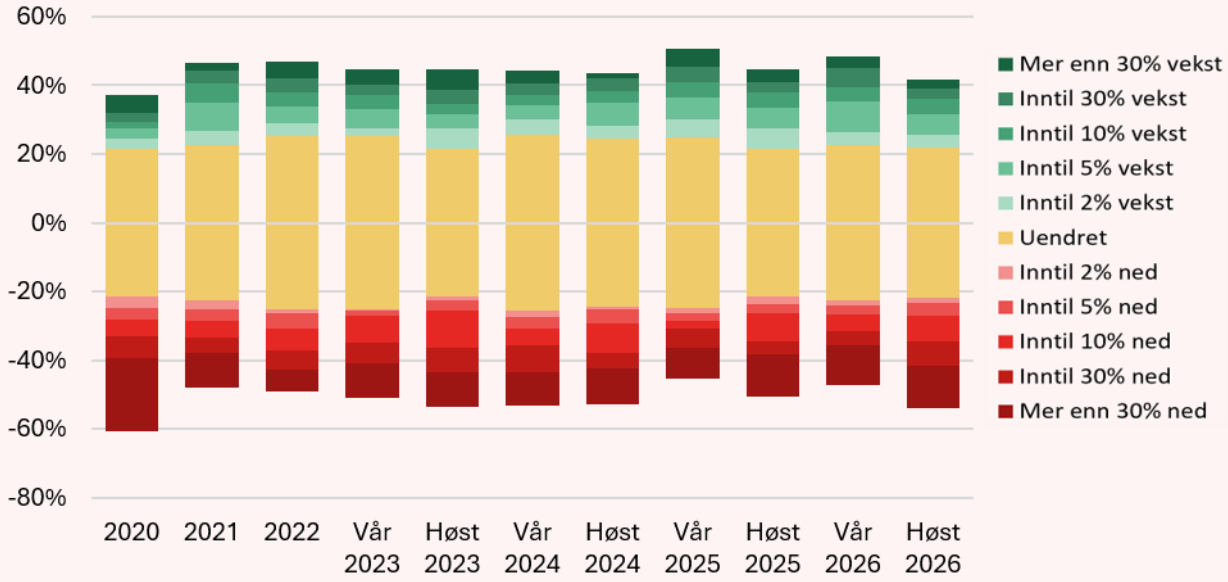

Etter fallet fra høsten 2024 til våren 2025 har investeringsviljen i **industrien** tatt seg forsiktig opp. Den samlede vekstraten har økt fra 0 til 5 prosent siden våren 2025. Industrien er dermed den eneste bransjen i høstens måling der flere bedrifter forventer økte enn reduserte investeringer det kommende året. Det er også den eneste bransjen som ikke har svakere forventninger enn i vårens måling. 36 prosent forventer økte investeringer, mens like mange ser for seg et uendret investeringsnivå. 27 prosent forventer nedgang.

Investeringstelleren for Nord-Norge viser samtidig at interessen for industriprosjekter holder seg høy i landsdelen, med planlagte og pågående investeringer på 143 milliarder kroner frem mot 2032. Industri er sektoren med størst vekst i investeringsplanene siden kartleggingen i 2023, særlig som følge av nye datasentersatsinger i Narvik og Mo i Rana. En av de største satsingene er KI-datasenteret i Narvik, der den første fasen er anslått til nærmere 10 milliarder kroner. Mange av investeringsplanene er likevel usikre, blant annet på grunn av manglende nettkapasitet, finansiering og prosjekter som fortsatt avventer endelige investeringsbeslutninger. En analyse fra Menon Economics for Kunnskapsbanken viser at planlagte investeringer for om lag 150 milliarder kroner mangler reservert nettkapasitet etter at Statnett i april 2026 stanset nye reservasjoner nord for Svartisen. Dette tilsvarer 16 prosent av alle planlagte investeringer i Nord-Norge.

Nasjonalt ligger industriinvesteringene fortsatt på et høyt nivå, men SSBs oppdaterte anslag viser en nedgang på 0,7 prosent fra 2025 til 2026. For 2027 ventes investeringene å holde seg på omtrent samme nivå som i 2026. Utviklingen varierer imidlertid mellom industrinæringene, blant annet som følge av at enkelte store prosjekter avsluttes eller flyttes til senere år.

Figur 25 – Forventet utvikling i investeringsnivå, fordelt på næring

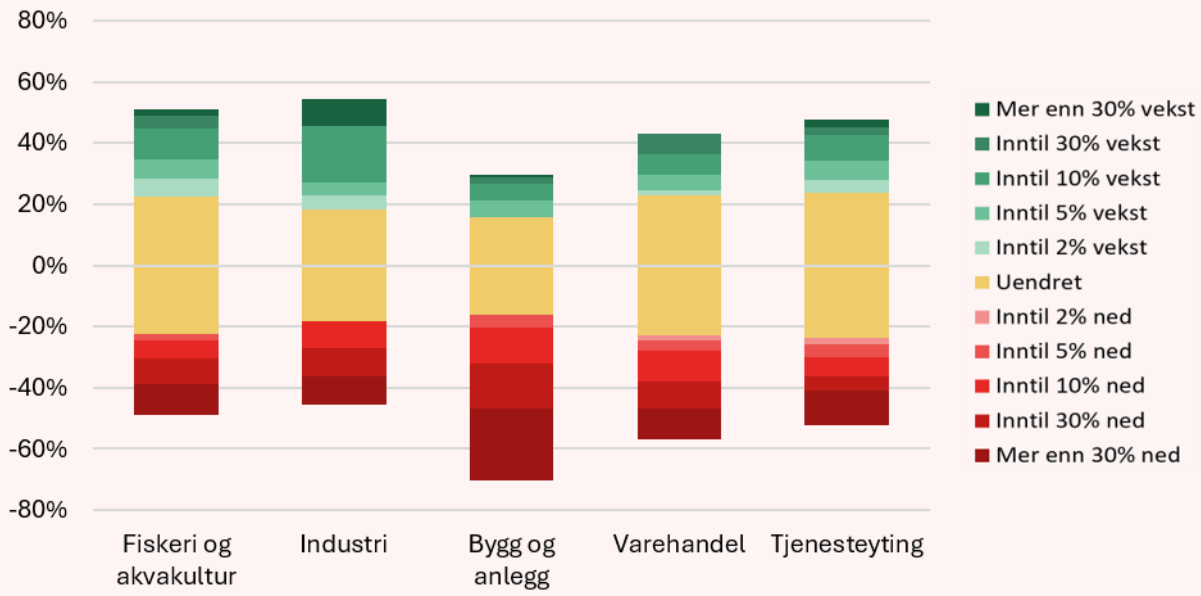

Investeringsviljen i **bygg- og anleggsbransjen** har ikke vært lavere siden målingene startet. 54 prosent av bedriftene forventer reduserte investeringer det kommende året, mens bare 14 prosent ser for seg en økning. I vårens måling var andelene henholdsvis 29 og 27 prosent. Bygg og anlegg har dermed de svakeste investeringsforventningene av bransjene i landsdelen. Utviklingen bør ses i sammenheng med at bransjen også har rekordlave forventninger til omsetning og lønnsomhet, samt forventninger til økningen i kostnadsnivået.

Også i **varehandelen** er forventningene betydelig svakere enn i vår. Andelen som forventer reduserte investeringer, har økt fra 16 til 34 prosent på seks måneder. Samtidig har andelen som forventer vekst, falt fra 27 til 20 prosent. Den samlede vekstraten er nå −7 prosent, omtrent på samme nivå som høsten 2024, da den var −6 prosent.

Forventningene til investeringsnivået er også svakere innen fiskeri og akvakultur og tjenesteyting enn i vår, men nedgangen er mindre markant enn i bygg og anlegg og varehandel. Innen **fiskeri og akvakultur** forventer 29 prosent økte investeringer, mens 27 prosent ser for seg en nedgang. For seks måneder siden var andelene henholdsvis 38 og 26 prosent. Innen **tjenesteyting** forventer 24 prosent økte investeringer og 29 prosent nedgang, sammenlignet med henholdsvis 29 og 25 prosent i vårens måling.

Figur 26 – Forventet utvikling i investeringsnivå, fordelt på næring. Trendutvikling

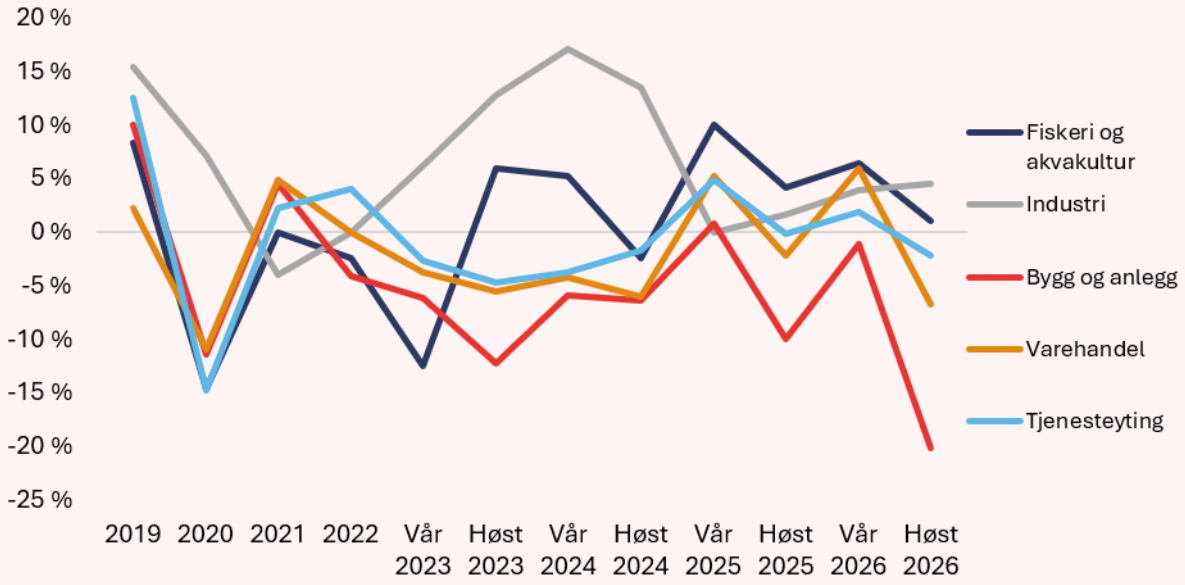

Investeringsnivå

På spørsmål om hvor mye de forventer å investere det kommende året, svarer nesten tre av ti bedrifter at de ikke planlegger noen investeringer. Andelen har økt fra rundt én av fem i de tre foregående målingene og er nå på nivå med høsten 2024.

Totalt i landsdelen forventer 43 prosent av bedriftene å investere under 1 million kroner. 19 prosent anslår investeringer på mellom 1 og 10 millioner kroner, mens 7 prosent forventer å investere mer enn 10 millioner kroner.

Det er klare forskjeller mellom bransjene. Det forventede investeringsnivået er høyest i fiskeri og akvakultur og i industrien. I **fiskeri og akvakultur** forventer 40 prosent av bedriftene å investere minst 1 million kroner, mens 10 prosent anslår investeringer på mer enn 10 millioner kroner.

Blant **industribedriftene** er investeringsnivået enda høyere. Her forventer 45 prosent å investere minst 1 million kroner, og 14 prosent mer enn 10 millioner kroner. I begge bransjene oppgir kun 14 prosent at de ikke planlegger noen investeringer.

I de øvrige tre bransjene er det forventede investeringsnivået lavere. Rundt tre av ti bedrifter planlegger ingen investeringer, mens mellom 19 og 25 prosent forventer å investere minst 1 million kroner.

Investeringer i landsdelen

Bedriftene fikk spørsmål om hvor stor andel av de kommende investeringene som vil tilfalle leverandører i landsdelen. I gjennomsnitt oppgir bedriftene at 55 prosent vil tilfalle nordnorske leverandører. Dette er omtrent på samme nivå som våren 2026 (53 prosent), høsten 2025 (51 prosent) og våren 2025 (58 prosent), men lavere enn i 2024. Da anslo bedriftene at henholdsvis 65 prosent (høsten 2024) og 68 prosent (våren 2024) av investeringene ville tilfalle leverandører i landsdelen.

Andelen varierer fra 37 til 60 prosent mellom bransjene, men forskjellene er ikke statistisk signifikante. Innen tjenesteyting er det imidlertid stor forskjell mellom reiselivet og øvrig tjenesteyting. Reiselivsbedriftene anslår at 78 prosent av investeringene vil tilfalle nordnorske leverandører, mot 49 prosent innen øvrig tjenesteyting.

Halvparten av bedriftene sliter med å få tak i kvalifisert arbeidskraft

53 prosent av bedriftene i Nord-Norge har fortsatt utfordringer med å få tak i kvalifisert arbeidskraft, og mangelen er størst i bygg- og anleggsbransjen.

Helt siden det første Forventningsbarometeret i 2019 har resultatene vist at bedrifter i landsdelen sliter med å få tak i arbeidskraft med riktig kompetanse.

Telemarksforskning anslår at Nord-Norge over tid vil få en svakere utvikling i sysselsettingen enn resten av landet, der sysselsettingen vil synke fra 2028 og utover. Bakgrunnen for dette er den demografiske utviklingen i landsdelen der folketallet forventes å gå ned blant annet på grunn av flytting til Sør-Norge og lavere innvandring. Dersom prognosen slår til, vil det bli vanskeligere for næringslivet i nord å finne arbeidskraft fremover. Men i starten av 2026 var både jobbveksten og sysselsettingsgraden høyere i Nord-Norge enn i Sør-Norge.

Figuren under viser hvordan utfordringene med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft har utviklet seg over tid. Andelen som opplever dette som vanskelig eller svært vanskelig, har variert mellom 51 og 67 prosent i perioden fra 2019 til 2026. I høstens måling gjelder dette 53 prosent, omtrent samme nivå som i målingene siden våren 2024.

Figur 27 – Andel som svarer at det er vanskelig eller svært vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft

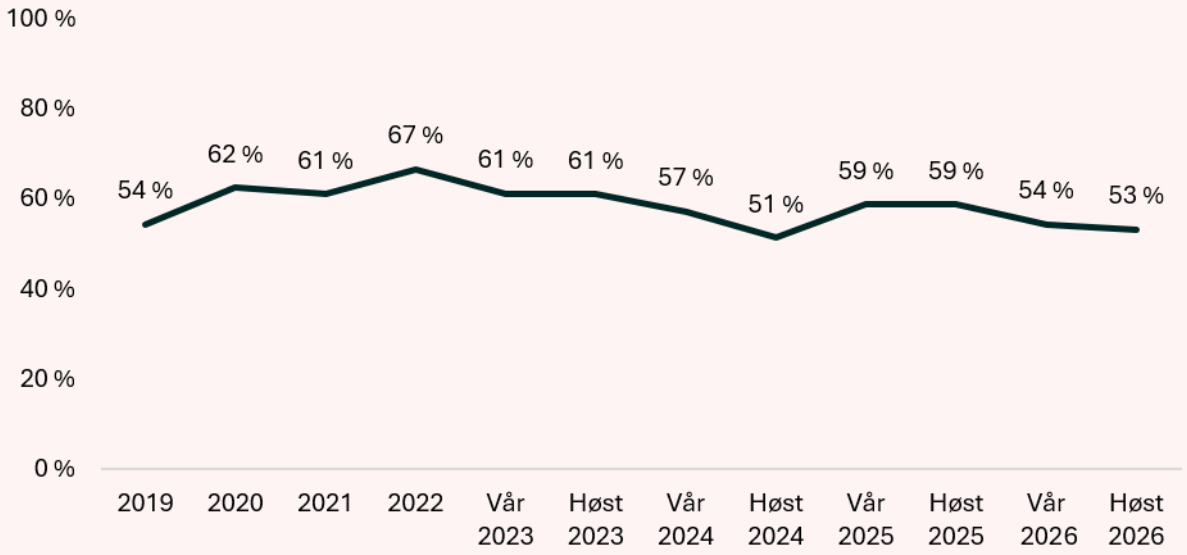

I Barometer 2026X svarer seks av ti unge i Nord-Norge at de forventer å søke etter- eller videreutdanning eller andre kompetansehevende tiltak i løpet av de neste ti årene. Samtidig oppgir 14 prosent at muligheter for etterutdanning og faglig utvikling er blant de tre viktigste kriteriene ved valg av jobb.

Ifølge PwCs kompetanserapport fra 2025 investerer seks av ti virksomheter i kompetanseheving i stor eller svært stor grad. Samtidig er mange usikre på hvilken kompetanse de vil trenge fremover. Behovet for kompetanseutvikling er allerede stort. Tall fra ManpowerGroups Talent Shortage-undersøkelse 2026 viser at 74 prosent av norske arbeidsgivere har utfordringer med å fylle stillinger på grunn av mangel på kvalifisert arbeidskraft. Utfordringene kommer også til uttrykk blant bedriftslederne i Nord-Norge. Flere peker på at det er vanskelig både å tiltrekke og beholde kvalifisert arbeidskraft til landsdelen:

> **Arbeidskraften finnes der ute, men det er vanskelig å få de nordover. En tilsvarende bedrift på Østlandet fikk nylig 300 søkere på samme stilling som oss, vi fikk 4. Det må jobbes med attraktivitet**
>
> Fiskeri og akvakultur/havbruk – Fiskeri

> **Det er en fare for at kvalifisert arbeidskraft flytter fra landsdelen og at nyutdannede ikke etablerer seg her**
>
> Tjenesteyting

> **Finnes ikke nordmenn som gidder å jobbe som landskapsentreprenør oppe i Nordland**
> Bygg og anlegg – Grunnarbeid

Andre opplever at tilgangen på kvalifisert arbeidskraft i Norge er begrenset og at de derfor er avhengige av sesongarbeidere fra utlandet:

> **Norsk arbeidskraft er vanskelig. Mye forespørsler fra utlandet om sesongjobb**
> Tjenesteyting – Reiseliv

> **Det er dårlig eller ingen tilgang på kvalifisert arbeidskraft i Norge. Derfor har vi i hovedsak rumensk arbeidskraft. Men svingninger i råstofftilgangen gjør det vanskelig å holde på den kvalifiserte arbeidskraften som vi har lært opp. Det fører til at vi stadig må lære opp nye arbeidere, noe som går ut over effektiviteten og fører til forhøyede kostnader**
> Fiskeri og akvakultur/havbruk – Bearbeiding og konservering av sjømat

Flere bedriftsledere trekker også frem mangel på bolig som en medvirkende årsak til at det er vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft:

> **Dette er den største utfordringen vår på nåværende tidspunkt, det er også slik at når vi endelig får tak i kvalifiserte ansatte så får de igjen ikke tak i bolig grunnet veldig høy andel av utleie er på Airbnb**
> Tjenesteyting – Reiseliv

> **Boligmangel i Tromsø**
> Tjenesteyting – Kunstnerisk virksomhet

> **Umulig å skaffe tilfredsstillende boligforhold**
> Industri

En viktig årsak til at bedriftene opplever rekrutteringsproblemer, er den vedvarende lave arbeidsledigheten. Dette gjelder både i Nord-Norge og i landet ellers. Statistikk fra Nav viser at arbeidsledigheten i august 2026 var lavest i Troms og Nordland, med henholdsvis 1,3 og 1,6 prosent. I Finnmark var arbeidsledigheten på 2,1 prosent, på nivå med landsgjennomsnittet. Lav arbeidsledighet er imidlertid ikke den eneste utfordringen. Navs

bedriftsundersøkelse fra 2026 viser at nesten én av fem virksomheter i Norge har hatt rekrutteringsproblemer, ofte på grunn av for få kvalifiserte søkere (merk at undersøkelsen også omfatter virksomheter i offentlig sektor). Samlet kan dette tyde på et gap mellom den kompetansen bedriftene etterspør, og tilgangen til riktig arbeidskraft. Bedriftsledernes svar viser at rekrutteringsproblemene både skyldes lav arbeidsledighet og mangel på søkere med de kvalifikasjonene bedriftene trenger:

> **Som det har vært i årevis. Det er ikke arbeidsledighet i nord - og da sliter vi**
> Industri – Produksjon

> **Vi sliter på mellomledelse-nivået. Ikke fordi vi ikke har søkere, men fordi det ofte viser seg at selv om de har teknisk fagskole, har de ofte ikke gjennomføringsevne**
> Bygg og anlegg – Grunnarbeid

> **Vanskelig fordi de fleste gode folkene er i jobb allerede og de som er ledige vil som oftest ikke ha jobb eller er ikke interessert**
> Varehandel – Detaljhandel

Bygg- og anleggsbransjen har de største rekrutteringsutfordringene. Drøyt sju av ti bedrifter svarer at det er vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft, mens bare én av ti opplever at det er lett. Situasjonen i bransjen er nokså lik den som ble målt våren 2026 og i 2025 og 2024. Også Navs bedriftsundersøkelse viser at bygg- og anleggsbransjen er blant bransjene med størst rekrutteringsproblemer. I 2026 estimerer Nav at bransjen mangler 4.750 personer, og mangelen på arbeidskraft er særlig stor innen yrkesgruppene elektrikere, tømrere og snekkere. Dette til tross for at mer enn 2.000 tømrere og snekkere var registrert som arbeidsledige hos Nav i mars 2026. Svarene i Forventningsbarometeret høsten 2026 tyder på at tilgangen på arbeidskraft varierer. Mens enkelte bedrifter opplever at nedgangstidene har gjort arbeidskraft lettere tilgjengelig, peker andre på at det fortsatt er vanskelig å finne arbeidskraft lokalt:

> **Dårlige tider så mye arbeidskraft som er ledig.**
> Bygg og anlegg – Byggentreprenør

> **Vanskelig å få lokal arbeidskraft, må pendle inn mannskaper.**
> Bygg og anlegg – Grunnarbeid

Utviklingen i bygg- og anleggsbransjen gir dermed et sammensatt bilde av rekrutteringssituasjonen. Selv om antallet ledige stillinger har gått ned over tid, er behovet for riktig kompetanse fortsatt stort. I NHOs kompetansebarometer oppgir 64 prosent av bedriftene i byggenæringen at de har et udekket kompetansebehov. Nesten halvparten svarer samtidig at de har forsøkt å rekruttere, men ikke funnet kvalifiserte søkere.

Rekrutteringsutfordringene må også ses i sammenheng med bransjens avhengighet av arbeidskraft fra utlandet. Bygg og anlegg har flest jobbinnvandrere målt i antall og er blant næringene med høyest andel jobbinnvandrere. Samtidig har økonomisk vekst, økt lønnsnivå og lavere arbeidsledighet i flere sentral- og østeuropeiske land gjort det mindre attraktivt å reise til Norge for å arbeide. Det kan gjøre det vanskeligere å dekke kompetansebehovet i en bransje som lenge har vært avhengig av arbeidskraft fra utlandet:

> **Utfordringen er todelt; vi mangler mange som har utdannet seg innenfor byggfag i Norge siste 20–25 årene, det ble løst med innleie fra Baltikum og Polen. De reiste hjem under covid og kommer ikke tilbake. Så må en også ha en ordrebok for å ansette nye. Uten ordrebok så blir det heller flere som legger ned virksomheten innen bygg og anlegg. Kommende vinter er det veldig få aktører i bransjen som har ordrereserve, så det kommer til å bli mange som avvikler sin virksomhet eller i verste fall går konkurs**
>
> Bygg og anlegg – Byggentreprenør

Samtidig er det tegn til bedring i rekrutteringen til fagutdanningene. Etter to år med nedgang økte antallet nye lærlinger innen bygg og anlegg fra 5.219 i 2024 til 5.379 i 2025. Oppgangen kan styrke tilgangen på fagarbeidere på lengre sikt, men vil ikke nødvendigvis dekke bedriftenes kompetansebehov på kort sikt. Færre bedrifter kan imidlertid begrense tilgangen på læreplasser og gjøre det vanskeligere å dekke kompetansebehovet på lengre sikt.

Rekrutteringsutfordringene er minst innen **fiskeri og akvakultur**, men også her er det flere som opplever det som vanskelig enn lett å få tak i kvalifisert arbeidskraft. 37 prosent svarer at det er vanskelig, mens 22 prosent mener det er lett. 41 prosent mener det verken er lett eller vanskelig. Resultatet er nokså uendret fra vårens måling.

Også i de øvrige bransjene er situasjonen omtrent som for seks måneder siden. Halvparten av bedriftene innen **tjenesteyting** opplever det som vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft, mens dette gjelder drøyt seks av ti bedrifter i **industrien** og **varehandelen**.

Figur 28 – Tilgang på kvalifisert arbeidskraft, fordelt på næring

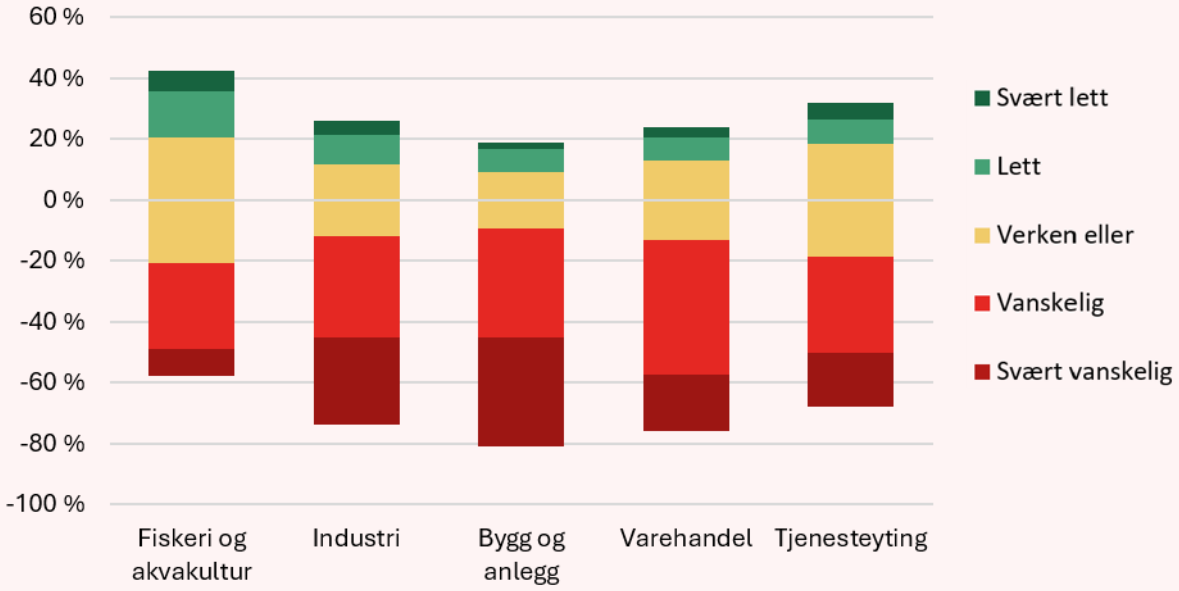

Er tilgangen på arbeidskraft en begrensende faktor?

Bedriftslederne fikk spørsmål om mangel på arbeidskraft kan begrense bedriftens muligheter for vekst.

Tre av ti tror at mangel på arbeidskraft vil være en begrensende faktor for bedriften. Andelen er omtrent som våren 2026, men lavere enn høsten 2025, da 40 prosent svarte det samme. Halvparten tror ikke at mangel på arbeidskraft vil være begrensende for bedriften, mens 20 prosent er usikre.

Bekymringen for manglende tilgang på arbeidskraft er minst blant bedriftene med få ansatte. Én av fire bedrifter med færre enn fem ansatte tror at mangel på arbeidskraft vil begrense veksten, mens dette gjelder mellom 33 prosent og 49 prosent av større bedrifter. Bekymringen er også mindre blant bedriftene i Nordland enn i Troms og Finnmark.

Figur 29 – Andelen som svarer at tilgang på arbeidskraft vil være en begrensende faktor for bedriften, fordelt på næring

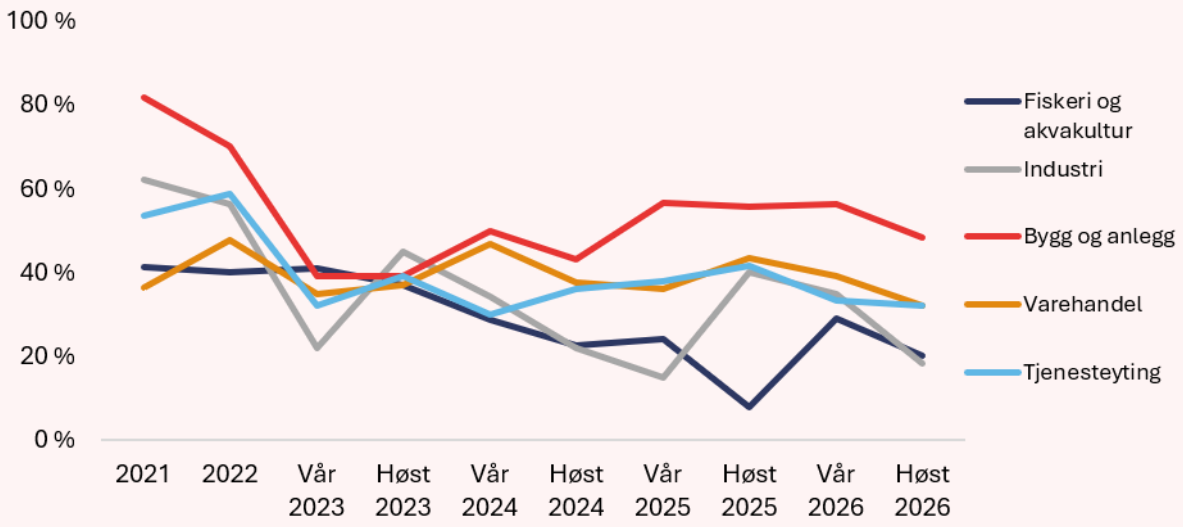

Alle bransjene påvirkes i noen grad av tilgangen på arbeidskraft, men det er tydelige forskjeller. Som i flere tidligere målinger har **bygg- og anleggsbransjen** de største utfordringene. Rundt halvparten av bedriftslederne tror at mangel på arbeidskraft vil begrense bedriftens vekst. Dette er en betydelig høyere andel enn i de øvrige bransjene. Andelen var nokså stabil fra våren 2025 til våren 2026, men har gått litt ned i høstens måling.

I **industrien** har andelen som tror at mangel på arbeidskraft vil begrense bedriftens vekst, falt fra 35 til 18 prosent på seks måneder. Nedgangen er mindre innen **fiskeri og akvakultur** og **varehandel**, der andelen har falt til henholdsvis 20 og 32 prosent. Innen **tjenesteyting** er resultatet stabilt, og som i vårens måling tror rundt én av tre at mangel på arbeidskraft vil begrense veksten.

Bedriftslederne fikk spørsmål om hvor mange ansatte de forventer å ha om ett år. For første gang i disse målingene er det flere bedrifter som forventer redusert enn økt bemanning. 22 prosent forventer færre ansatte om ett år, mens 17 prosent forventer flere. Nettoandelen er dermed −5 prosent, en tydelig nedgang fra 11 prosent målingen i vår. Nedgangen skyldes at andelen som forventer redusert bemanning, har økt fra 14 til 22 prosent. Flertallet forventer fortsatt å beholde dagens bemanningsnivå. Forventningene varierer med bedriftsstørrelse. Andelen som forventer færre ansatte om ett år, er størst blant de største bedriftene (målt etter antall ansatte og omsetning), mens bedrifter med få ansatte i større grad forventer å beholde dagens bemanning.

På landsbasis er bemanningsforventningene mer positive. I ManpowerGroup arbeidsmarkedsundersøkelse for 4. kvartal 2026 oppgir 40 prosent av virksomhetene at de planlegger å øke bemanningen, mens 14 prosent forventer en reduksjon. Optimismen er størst i Stor-Oslo og i Midt-Norge, mens bemanningsforventningene er lavest i Nord-Norge. Her forventer 13 prosent å ansette flere i løpet av det neste kvartalet. De to

undersøkelsene tegner dermed et nokså likt bilde av et nordnorsk arbeidsmarked med svakere bemanningsforventninger enn i landet samlet. Andelen som forventer flere ansatte er noe høyere i Forventningsbarometeret, men resultatene er ikke direkte sammenlignbare. Forventningsbarometeret måler utviklingen det kommende året, mens ManpowerGroups undersøkelse gjelder neste kvartal. ManpowerGroups kvartalsvise målinger viser dessuten at de regionale forskjellene kan variere betydelig over kort tid.

Figur 30 – Forventninger til antall ansatte om ett år

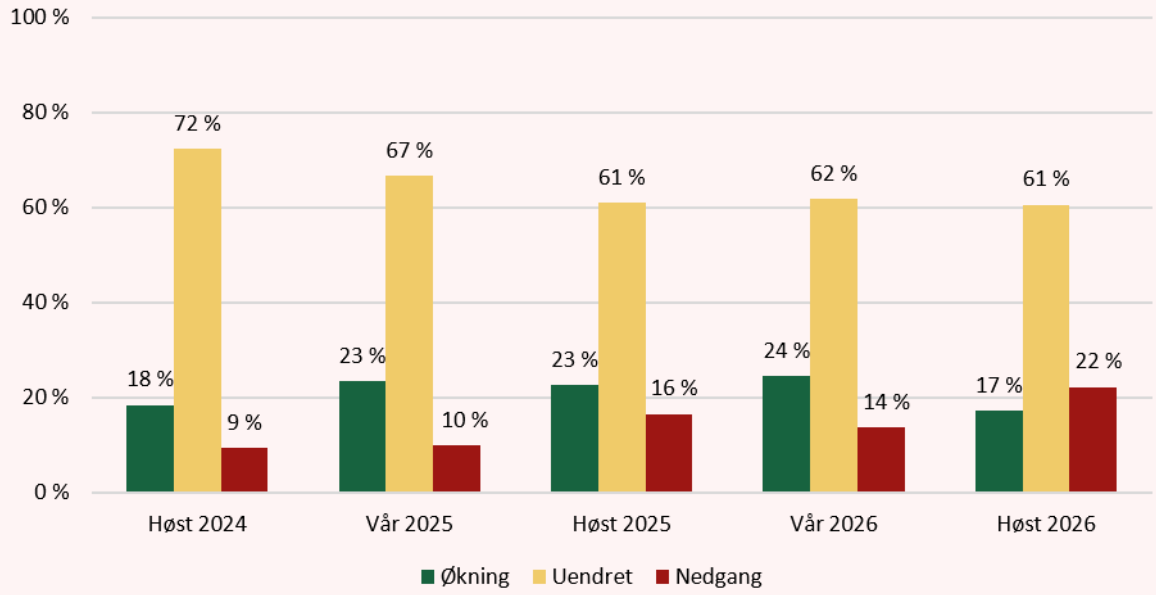

De fleste næringene forventer å beholde dagens bemanning, men industrien og bygg- og anleggsbransjen skiller seg ut. I **industrien** er det like mange som forventer økt som redusert bemanning (35 prosent), og bare 30 prosent ser for seg å beholde dagens bemanning. Nettoandelen har falt fra 15 til 0 prosent på bare seks måneder, og bemanningsforventningene er nå på sitt laveste nivå siden spørsmålet ble stilt første gang våren 2024.

Også i **bygg- og anleggsbransjen** er det relativt få som forventer uendret bemanning, men her er det en klar overvekt av bedrifter som ser for seg en reduksjon. 34 prosent forventer færre ansatte, mens 22 prosent forventer flere. Nettoandelen er dermed −12 prosent, ned fra −7 prosent i vår. Bygg og anlegg har med dette de klart svakeste bemanningsforventningene blant bransjene. De svake forventningene gjelder ikke bare andelen bedrifter som ser for seg redusert bemanning, men også omfanget av den ventede reduksjonen. Én av ti bedrifter ser for seg at antall ansatte vil falle med minst 30 prosent det kommende året. Bemanningsforventningene må ses i lys av den krevende situasjonen i bransjen, som også har de klart svakeste utsiktene til lønnsomhet, omsetning og volum. Samtidig opplever bygg- og anleggsbedriftene større rekrutteringsutfordringer enn de øvrige bransjene, og rundt halvparten tror at mangel på arbeidskraft vil begrense mulighetene for vekst. At bransjen både forventer redusert

bemanning og har problemer med å få tak i kvalifisert arbeidskraft, er ikke nødvendigvis en motsetning. Lav aktivitet kan redusere det samlede bemanningsbehovet, samtidig som bedriftene fortsatt har problemer med å rekruttere eller beholde ansatte med riktig kompetanse. Undersøkelsen gir imidlertid ikke grunnlag for å fastslå hva som ligger bak den forventede nedbemanningen.

Innen fiskeri og akvakultur, varehandel og tjenesteyting forventer flertallet å beholde dagens bemanning. Også i disse næringene er det imidlertid en litt større andel som forventer redusert enn økt bemanning. **Fiskeri og akvakultur** har hatt det største fallet siden vårens måling. Nettoandelen har falt fra 26 til −2 prosent på seks måneder. Det er første gang siden spørsmålet ble stilt at flere bedrifter i næringen forventer redusert enn økt bemanning. Samtidig regner 72 prosent med å beholde dagens bemanningsnivå.

I **varehandelen** forventer 65 prosent uendret bemanning, mens 19 prosent ser for seg en reduksjon og 16 prosent en økning. Nettoandelen har falt fra 10 til −4 prosent siden i vår. Forventningene i varehandelen har imidlertid svingt betydelig mellom målingene, og har vekslet mellom positive og negative nettoandeler siden høsten 2024.

Tjenesteyting har hatt en av de mest stabile forventningene til bemanning av samtlige bransjene, men også her er nettoandelen negativ for første gang. 20 prosent forventer færre ansatte, mens 15 prosent forventer flere. Nettoandelen har dermed falt fra 11 prosent i vår til −5 prosent i høstens måling. Flertallet, 64 prosent, ser fortsatt for seg å beholde dagens bemanning.

Figur 31 – Forventninger til antall ansatte om ett år. Fordelt på næring. Trendutvikling

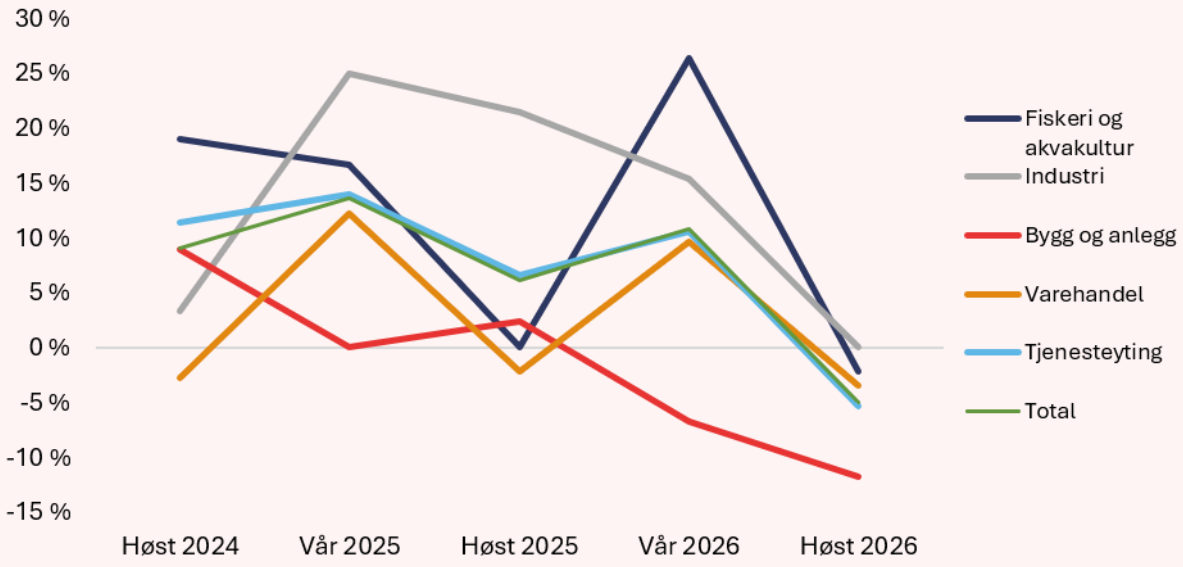

Tidligere har resultatene vist at drøyt halvparten av bedriftslederne i Nord-Norge mener det er vanskelig eller svært vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft. Høstens måling viser i tillegg at hver femte bedrift har opplevd rekrutteringsproblemer de siste tre månedene. Dette er på nivå med de fem foregående målingene. 12 prosent oppgir at de har forsøkt å rekruttere, men ikke fått ansatt noen, mens 10 prosent endte opp med å ansette noen med annen eller lavere kompetanse.

Figur 32 – Andel bedrifter som har forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett/ønsket kompetanse

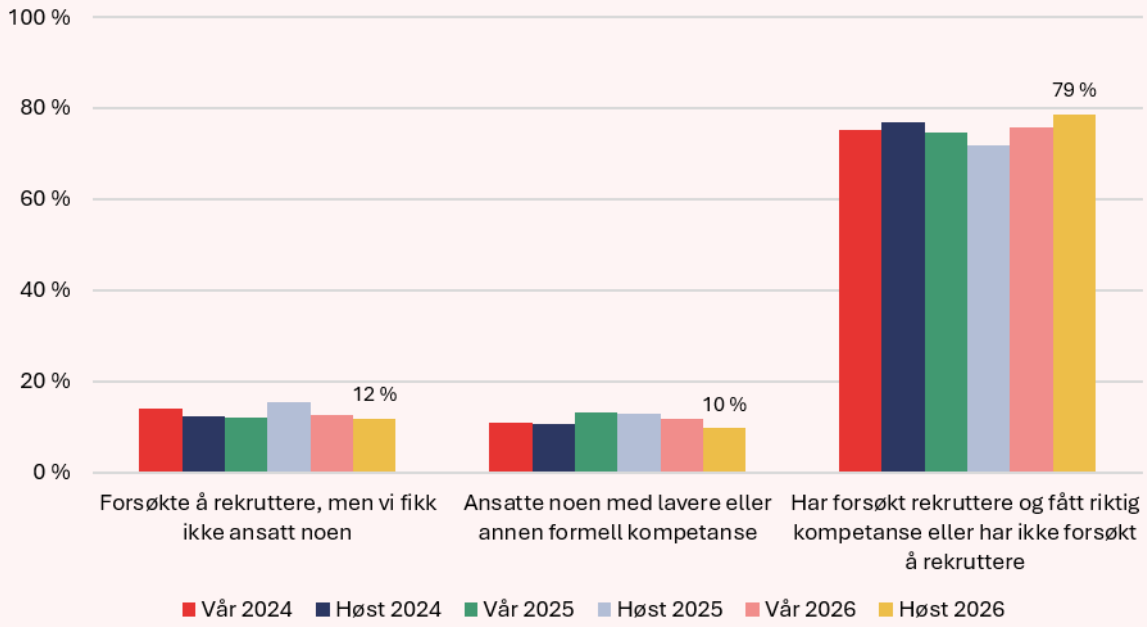

Navs bedriftsundersøkelse 2026 viser et lignende bilde. På landsbasis oppga 18 prosent av virksomhetene at de hadde hatt rekrutteringsproblemer de siste tre månedene. 11 prosent svarte at de ikke fikk ansatt arbeidskraften de trengte, mens 8 prosent ansatte noen med annen eller lavere kompetanse enn de søkte etter. Fylkene i Nord-Norge er blant dem med størst rekrutteringsutfordringer. Andelen som ikke fikk ansatt arbeidskraften de trengte, var størst i Nordland og Troms (henholdsvis 17 og 16 prosent), men også relativt høy i Finnmark (13 prosent). I tillegg oppga mellom 7 og 11 prosent av virksomhetene i de tre fylkene at de måtte ansette noen med annen eller lavere kompetanse. I Forventningsbarometeret er det ingen store forskjeller mellom fylkene. Forskjellene er derimot tydelige etter bedriftsstørrelse: De minste bedriftene, både målt i antall ansatte og omsetning, opplever færre rekrutteringsproblemer enn større bedrifter.

Det er tydelige forskjeller mellom bransjene. Rekrutteringsproblemene er størst i **bygg- og anleggsbransjen**, der til sammen 38 prosent har opplevd rekrutteringsproblemer. 24 prosent fikk ikke ansatt noen, mens 14 prosent ansatte noen med annen eller lavere kompetanse. **Tjenesteyting** skiller seg ut i motsatt retning. Her opplevde bare 16 prosent rekrutteringsproblemer, mens 84 prosent enten fikk tak i ønsket kompetanse eller ikke forsøkte å rekruttere. I de øvrige bransjene varierer andelen som ikke fikk tak i ønsket kompetanse, mellom 20 og 26 prosent.

Figur 33 – Andel bedrifter som har forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett/ønsket kompetanse, fordelt på næring

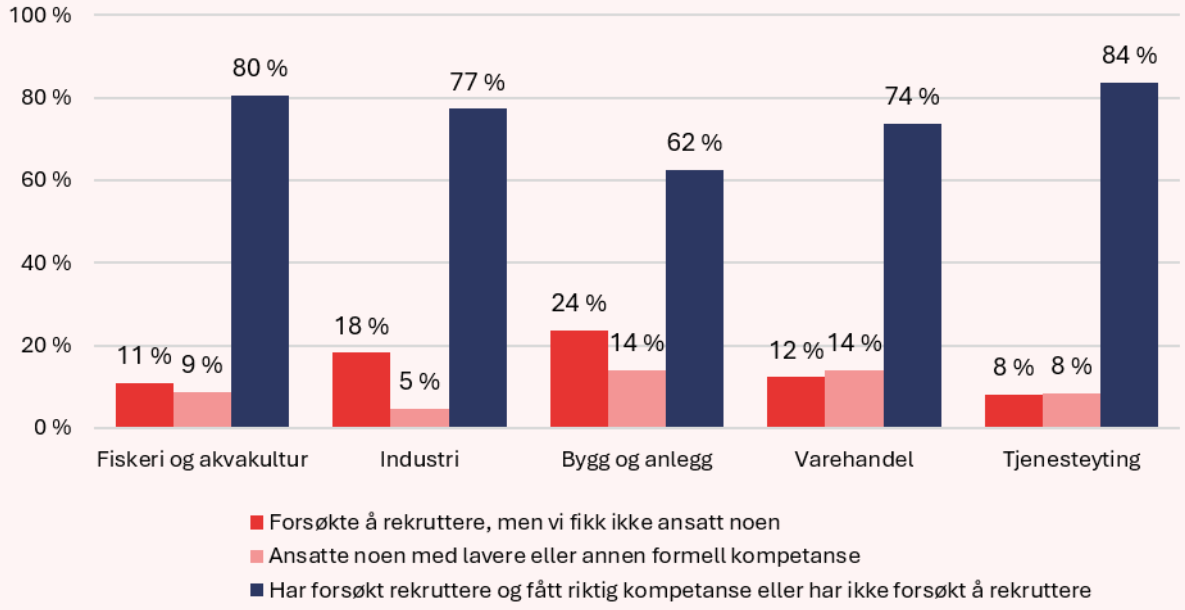

Nordnorske bedrifter rekrutterer oftest gjennom eget nettverk

Bedriftslederne fikk spørsmål om hvilke kanaler de benyttet ved forrige rekruttering. Som i tidligere målinger er **eget nettverk eller bekjentskapskrets** den mest utbredte rekrutteringskanalen, brukt av rundt halvparten av bedriftene. Én av tre brukte **sosiale medier**, mens drøyt to av ti brukte bedriftens **egen hjemmeside**.

Stillingsdatabaser og andre digitale stillingskanaler er mindre utbredt. Blant disse var andre stillingsdatabaser på internett (for eksempel FINN.no) mest brukt. 21 prosent benyttet slike databaser, mens 13 prosent brukte Navs stillingsdatabase.

Til sammenligning var bedriftens egen hjemmeside den mest brukte rekrutteringskanalen i Navs bedriftsundersøkelse fra 2024. Denne ble benyttet av 39 prosent, mens 35 prosent brukte andre stillingsdatabaser på internett og 30 prosent brukte sosiale medier. Bruken av sosiale medier ligger dermed på omtrent samme nivå i de to undersøkelsene. Egen hjemmeside og andre stillingsdatabaser er derimot mindre utbredt blant bedriftene i Forventningsbarometeret. Resultatene er ikke direkte sammenlignbare, blant annet fordi Navs undersøkelse også omfatter offentlig sektor.

Figur 34 – Rekrutteringskanal for siste rekruttering

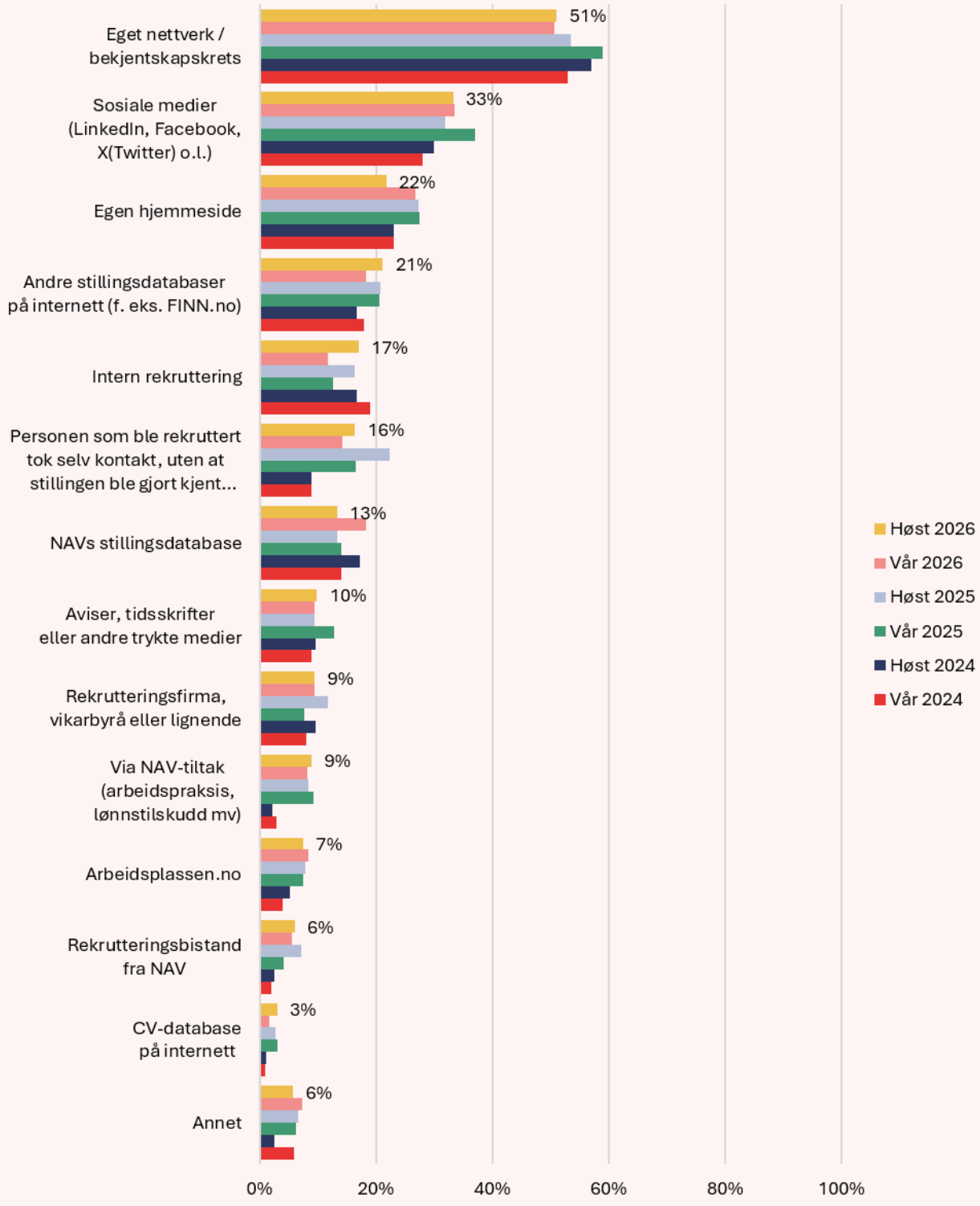

Bruken av rekrutteringskanaler har endret seg lite over tid. Andelen som benyttet Nav-tiltak ved forrige rekruttering, økte fra 2 prosent høsten 2024 til 9 prosent våren 2025 og har vært stabil siden. Bruken av de øvrige kanalene er nokså uendret.

Det er også relativt små forskjeller mellom bransjene, men større variasjoner etter bedriftsstørrelse. De minste bedriftene benyttet gjennomgående færre

rekrutteringskanaler enn de større. Sosiale medier var særlig utbredt blant bedrifter med 5–9 og 20–49 ansatte. I begge gruppene brukte rundt halvparten sosiale medier ved forrige rekruttering. Utover dette er det få tydelige forskjeller mellom de mellomstore og største bedriftene. Bedriftene med høyest omsetning benyttet oftere rekrutteringsfirmaer, vikarbyråer eller lignende.

46 prosent av bedriftene tar hensyn til klimarisiko

46 prosent av bedriftslederne i Nord-Norge svarer at klimarisiko har betydning for virksomhetens strategiske valg fremover. Andelen har vært relativt stabil siden våren 2023. Klimarisiko tillegges større betydning blant de største bedriftene.

Bærekrafts- og beredskapsbarometeret 2026 viser at drøyt én av tre bedrifter i Nord-Norge vurderer bærekraft som en finansiell risiko. Samtidig forventer seks av ti at klimarisiko ikke vil påvirke bedriftens lønnsomhet de neste fem årene.

I høstens Forventningsbarometer svarer 46 prosent av bedriftslederne at klimarisiko har betydning for virksomhetens strategiske valg fremover. Andelen har ligget relativt stabilt siden våren 2023, men er lavere enn i perioden 2020–2022. Klimarisiko vektlegges i størst grad av de store bedriftene. Av bedrifter med en omsetning på over 50 millioner kroner og bedrifter med minst 20 ansatte, oppgir rundt to av tre at de tar hensyn til klimarisiko i sine strategiske valg. Andelen er lavest blant de små bedriftene med en omsetning på under én million kroner og bedrifter med færre enn fem ansatte.

Figur 35 – Hvilken betydning har klimarisiko for virksomhetens strategiske valg fremover?

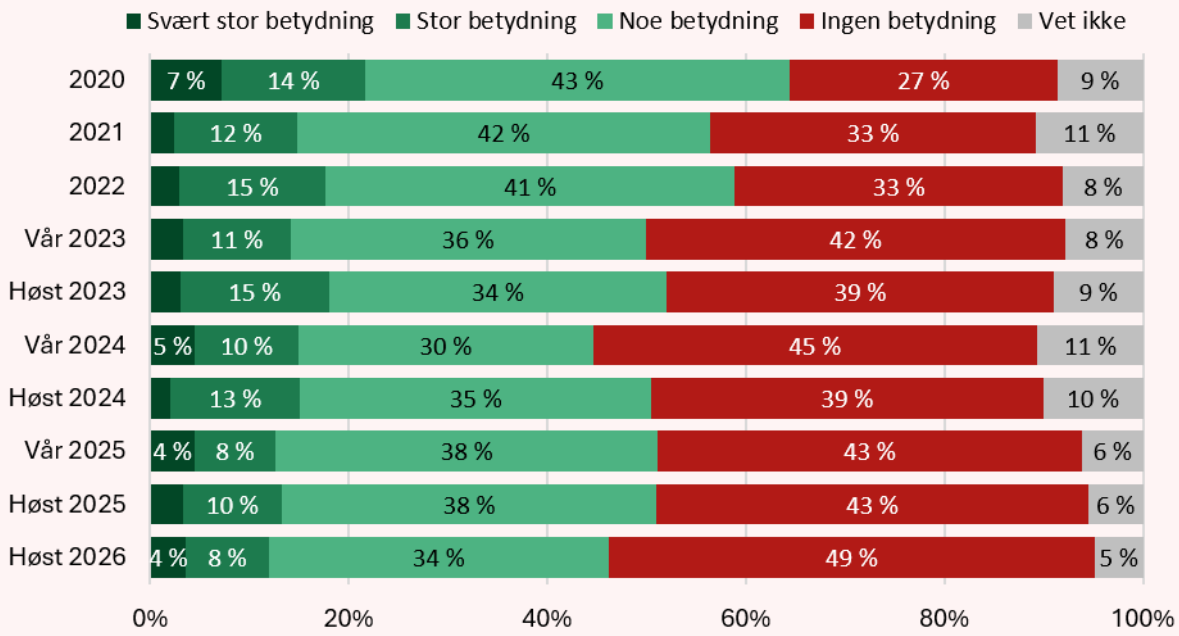

De åpne svarene viser at bedriftslederne vurderer konsekvensene av klimarisiko ulikt, avhengig av bransje og geografisk tilhørighet. Samtidig er det noen tydelige fellestrekk. Mange trekker frem fysiske klimaendringer og hvordan endringer i vær og natur kan påvirke virksomheten:

> **Ødeleggelse av havet, redusert marint liv og lite å se under vann, samt redusert sikt. Sterke vinder og uforutsigbart vær er et problem**
> Tjenesteyting – Reiseliv

> **Blir det ikke nok snø i Tromsø, blir det ikke vinterturisme i Tromsø**
> Tjenesteyting – Reiseliv

> **Oftere dårlig vær (nedbør) og mer vind**
> Bygg og anlegg – Byggentreprenør

> **Mere nedbør og ustabilt vær påvirker både omsetning, og kostnader. Høyere investeringer kreves for å redusere menneskeskapte klimaendringer**
> Varehandel

Innen fiskeri og akvakultur kan fysiske klimaendringer få stor betydning, blant annet fordi endringer i havtemperaturen kan påvirke hele næringskjeder i havet. Dette gjenspeiles i de åpne svarene, der flere peker på varmere hav og endringer i hvor fisken befinner seg:

> **Endring av temperatur som kan påvirke hvor fisken fanges**
> Fiskeri og akvakultur/havbruk – Fiskeri

> **Varmere hav, fisken trekker nord**
> Fiskeri og akvakultur/havbruk – Fiskeri

Klimaendringene kan også få konsekvenser for andre bransjer som er avhengige av livet i havet:

> **Varmere hav sender skreien andre steder. Det kan også få innvirkning på turismen i Lofoten**
> Tjenesteyting – Reiseliv

Andre bedriftsledere peker på at klimaomstillingen fører med seg nye krav fra myndigheter, kunder og oppdragsgivere:

> **Krav fra oppdragsgivere, spesielt offentlig sektor, om elektrifisering av anleggsmaskiner uten tilstrekkelig kompensasjon.**
> Tjenesteyting – Godstransport

> **ISO-sertifisering medfører høyt fokus på tiltak fra eget initiativ og myndighetskrav**
> Tjenesteyting – Utleie av egen eller leid fast eiendom

> **Nye myndighetskrav**
> Tjenesteyting – Reparasjon og vedlikehold av annet utstyr

Klimarisiko handler om hvordan samfunnet og naturen påvirkes av de fysiske konsekvensene av klimaendringer, samt hva overgangen til et samfunn med netto null utslipp vil innebære. For bedriftene representerer klimarisiko også en finansiell risiko, ettersom disse forholdene kan påvirke bedriftens evne til å opprettholde stabil og forutsigbar drift.

Usikkerhet knyttet til at vi ikke fullt ut kjenner konsekvensene av klimaendringer, fremtidig klimapolitikk og teknologisk utvikling gjør det utfordrende å planlegge langsiktig. Klimaendringer og mer ekstremvær kan medføre risiko for tap av verdier og eiendeler. Samtidig kan utviklingen gi endrede muligheter for markedsandeler og verdiskaping, som følge av politiske tiltak og teknologiske fremskritt.

I flere bransjer tillegges klimarisiko mindre betydning enn tidligere. Innen **fiskeri og akvakultur** svarer nå seks av ti bedriftsledere at klimarisiko har betydning, mot sju av ti høsten 2025, da dette sist ble målt. Også i **tjenesteyting** har andelen gått ned, fra halvparten til fire av ti, mens den i **varehandelen** har falt fra 52 til 46 prosent. I **bygg og anlegg** er andelen omtrent uendret på rundt fire av ti. **Industrien** skiller seg noe fra de øvrige bransjene, med en liten økning fra 59 til 64 prosent.

I de fleste bransjene er det få som mener at klimarisiko har svært stor betydning for de strategiske valgene. Andelen er høyest i industrien, med 14 prosent, men forskjellen fra de øvrige bransjene er ikke signifikant.

Figur 36 – Hvilken betydning har klimarisiko for virksomhetens strategiske valg fremover? Fordelt på næring

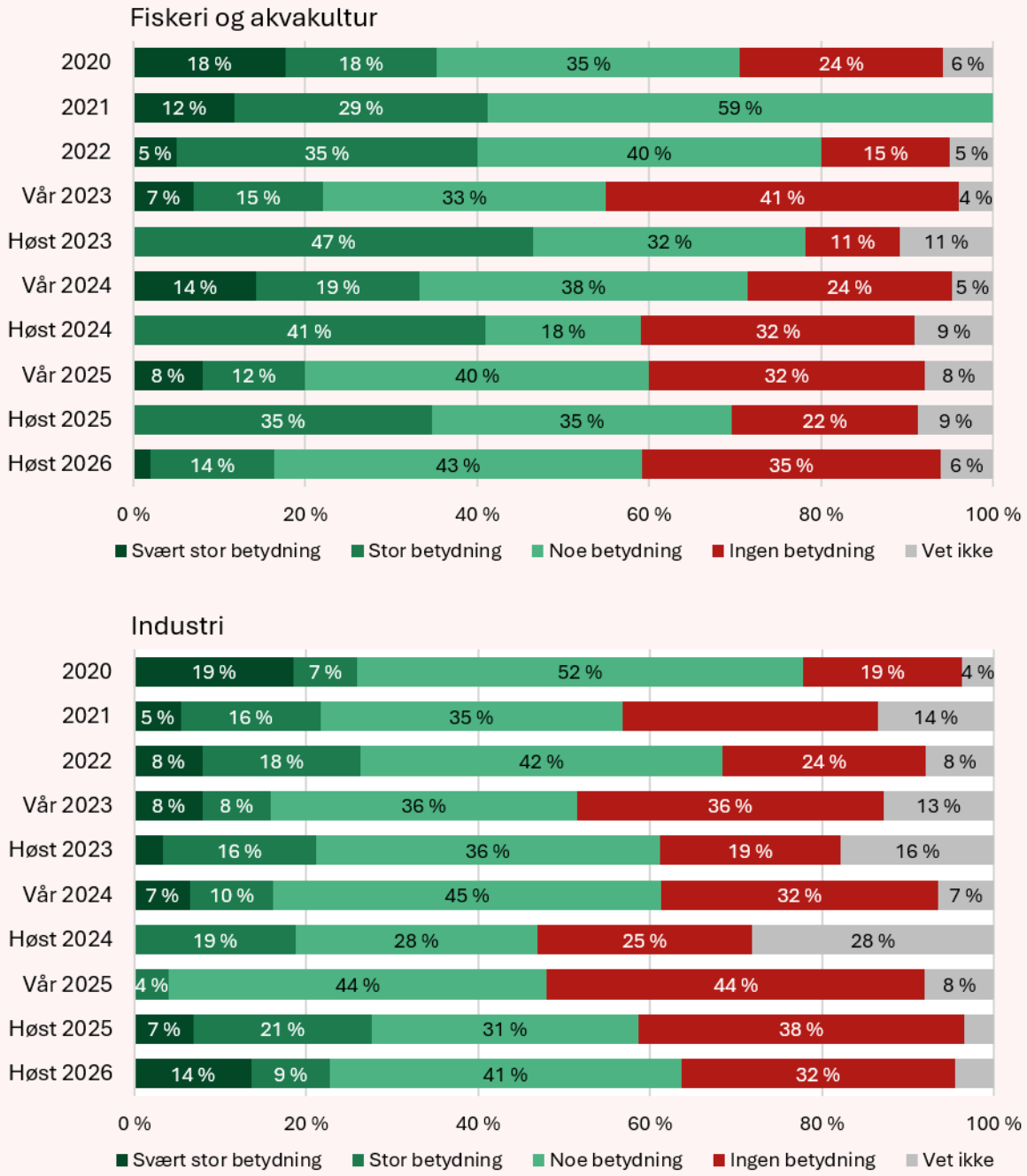

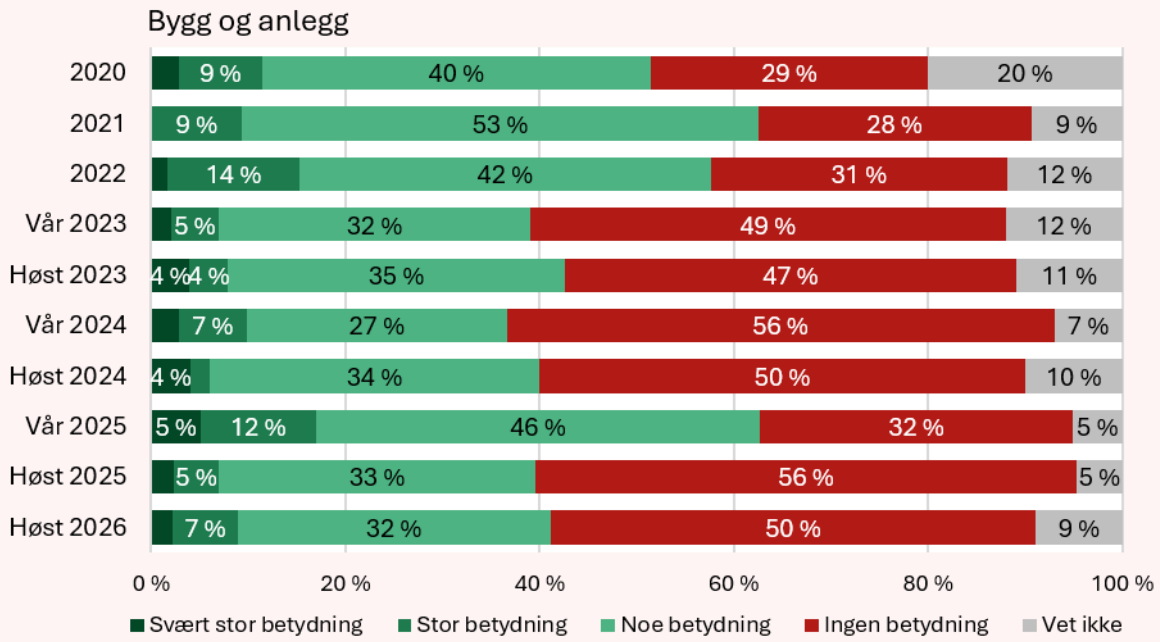
Bygg og anlegg
2020
2021
2022
Vår 2023
Høst 2023
Vår 2024
Høst 2024
Vår 2025
Høst 2025
Høst 2026
9 %
40 %
29 %
20 %
9 %
53 %
28 %
9 %
14 %
42 %
31 %
12 %
5 %
32 %
49 %
12 %
4 %
4 %
35 %
47 %
11 %
7 %
27 %
56 %
7 %
4 %
34 %
50 %
10 %
5 %
12 %
46 %
32 %
5 %
5 %
33 %
56 %
5 %
7 %
32 %
50 %
9 %
0 %
20 %
40 %
60 %
80 %
100 %
Svært stor betydning
Stor betydning
Noe betydning
Ingen betydning
Vet ikke

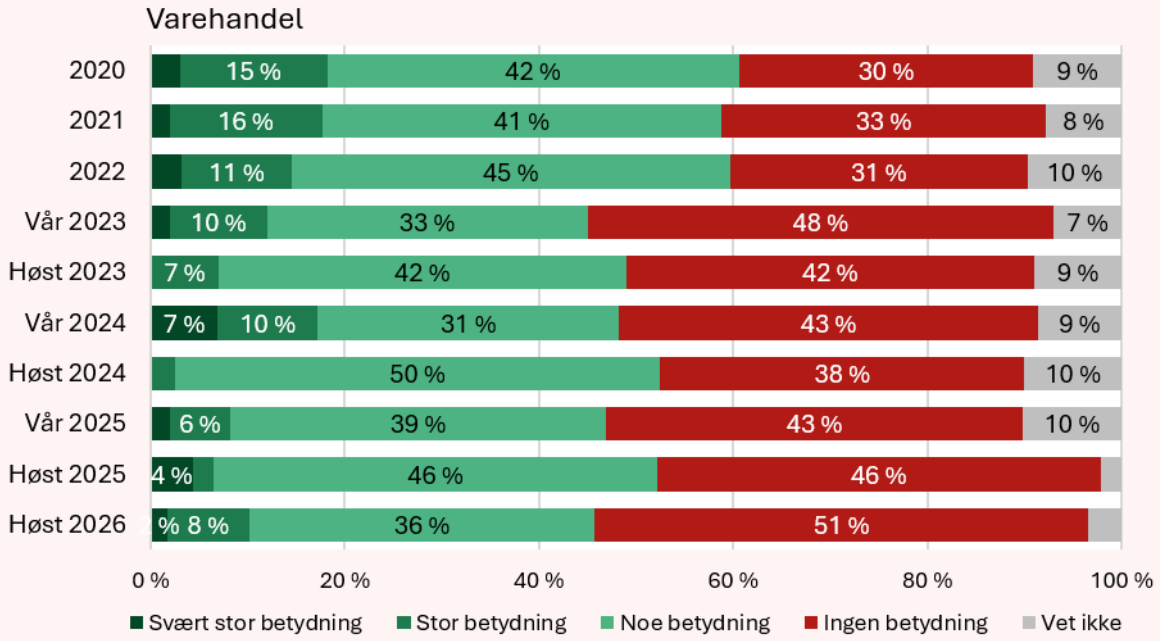
Varehandel
2020
2021
2022
Vår 2023
Høst 2023
Vår 2024
Høst 2024
Vår 2025
Høst 2025
Høst 2026
15 %
42 %
30 %
9 %
16 %
41 %
33 %
8 %
11 %
45 %
31 %
10 %
10 %
33 %
48 %
7 %
7 %
42 %
42 %
9 %
7 %
10 %
31 %
43 %
9 %
50 %
38 %
10 %
6 %
39 %
43 %
10 %
4 %
46 %
46 %
% 8 %
36 %
51 %
0 %
20 %
40 %
60 %
80 %
100 %
Svært stor betydning
Stor betydning
Noe betydning
Ingen betydning
Vet ikke

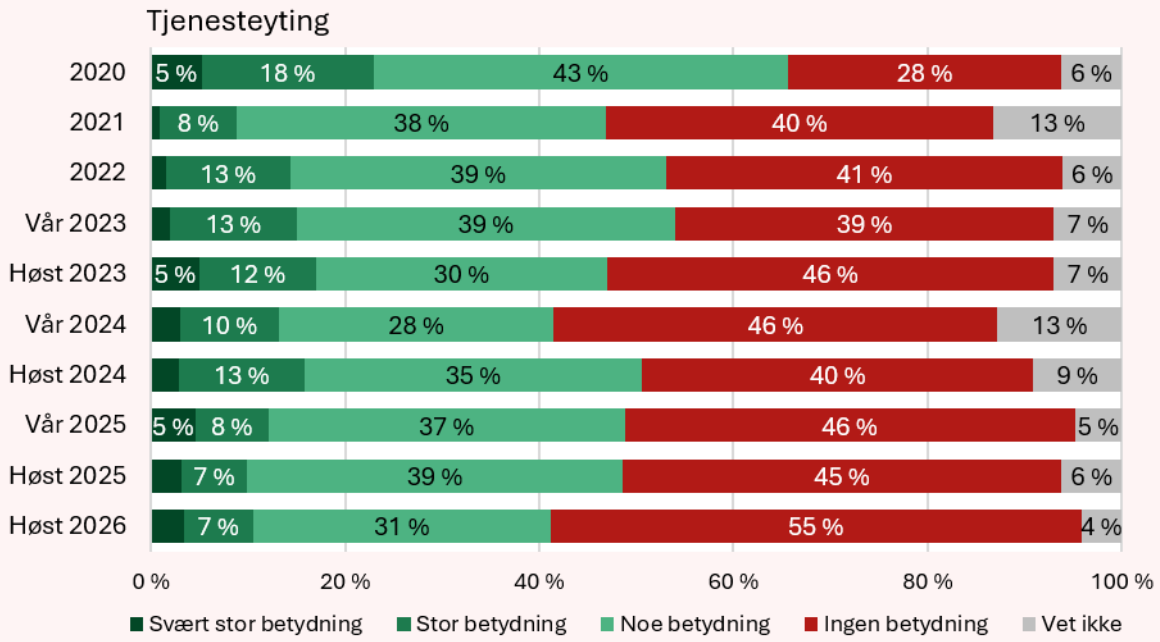

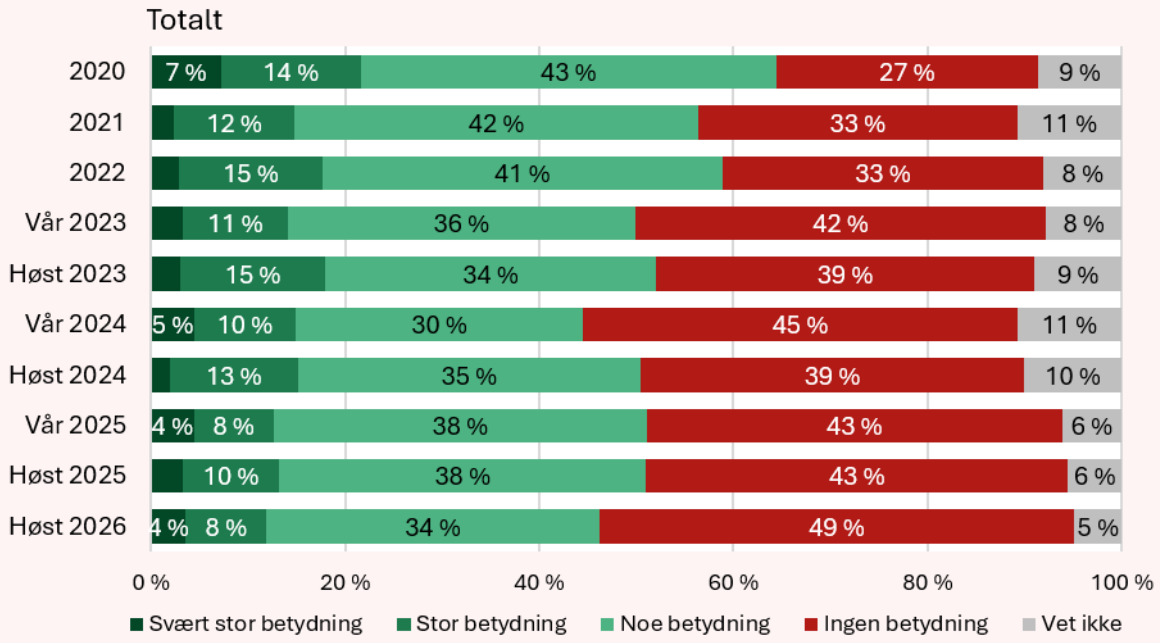

Hvordan klimarisiko påvirker fremtidige investeringer

Tre av ti bedrifter tror at klimarisiko vil påvirke virksomhetens investeringer i 2027, mens fire av ti ikke forventer noen påvirkning. Begge andelene har holdt seg relativt stabile siden 2021.

Det er ingen signifikante forskjeller mellom bransjene. I **industrien** tror fire av ti bedrifter at klimarisiko vil påvirke investeringene i 2027, mens dette gjelder rundt én av tre i **fiskeri og akvakultur** og **bygg og anlegg**. I de to sistnevnte bransjene tror om lag halvparten at

klimarisiko ikke vil påvirke investeringene. Innen **varehandel** og **tjenesteyting** svarer henholdsvis 27 og 25 prosent at klimarisiko vil ha betydning. Samtidig svarer en forholdsvis stor andel i disse bransjene at klimarisikoens påvirkning på investeringene ikke er relevant for virksomheten, henholdsvis 40 og 37 prosent.

Figur 37 – Vil klimarisiko påvirke virksomhetens investeringer?

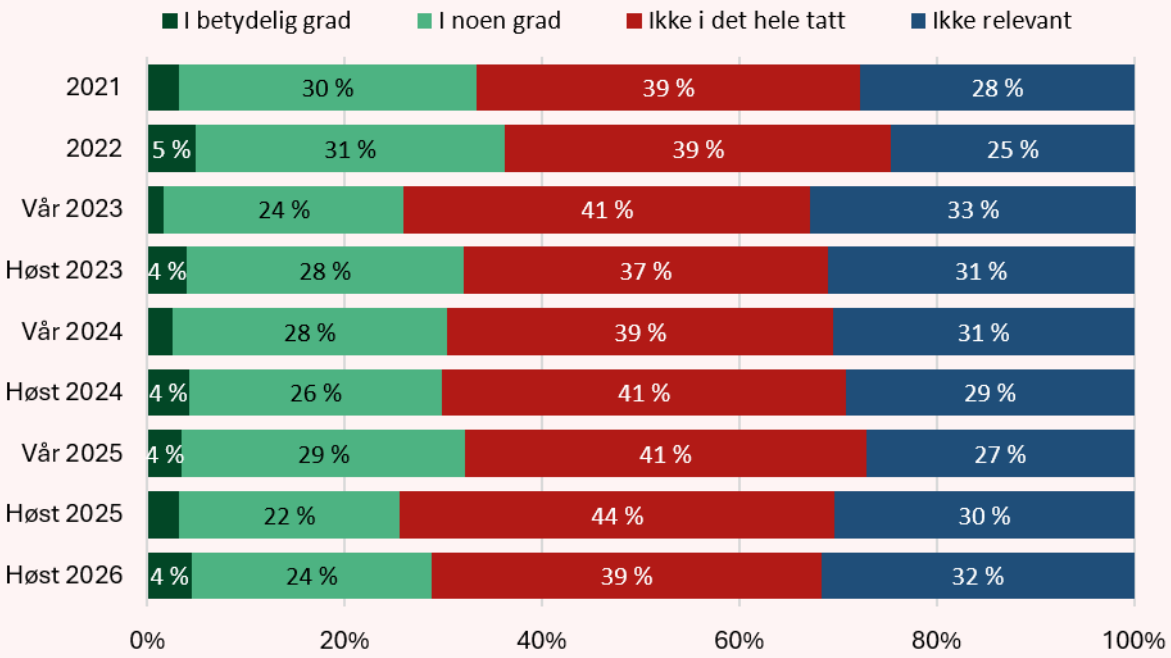

Hvilke typer investeringer kan være aktuelle?

Bedriftene som svarte at klimarisiko i betydelig eller noen grad vil påvirke virksomhetens investeringer i 2027, ble bedt om å gi eksempler på slike investeringer. De åpne svarene omfatter blant annet investeringer i teknologi, kompetanse, produkter og nye satsningsområder:

Kompetanseutvikling knyttet til naturbasert lagring av klimagasser
Varehandel

Vi utvikler teknologi med fokus på klima og miljø, samt andre FN-klimamål
Fiskeri og akvakultur/havbruk – Akvakultur/havbruk

Investering i ny kompetanse, produkter og satsningsområder. F.eks. varmepumper, alarm/overvåking, smarte bygg etc.
Bygg og anlegg – Håndverk

Elektrifisering av kjøretøy, maskiner og energibruk går igjen i flere av svarene. Andre trekker frem investeringer i bygninger og energieffektivisering:

Har gått fra gass til el som største energikilde
Industri – Produksjon

Investeringer i bygninger og transportmidler
Tjenesteyting – Reiseliv

Gradvis elektrifisering av maskiner
Bygg og anlegg – Grunnarbeid

Energieffektivisering av bygg
Tjenesteyting – Utleie av egen eller leid fast eiendom

Flere trekker også frem investeringer som skal tilpasse virksomheten til endringer i klima, tilgang på råvarer og leveranser:

Anlegg som bygges må være betydelig mer robuste
Tjenesteyting – Utleie av egen eller leid fast eiendom

Må vurdere tiltak for å sikre utstyr som står nært vannlinjen
Fiskeri og akvakultur/havbruk – Bearbeiding og konservering av sjømat

Retter oss mot nye fiskeslag. Kongekrabbe for eksempel
Fiskeri og akvakultur/havbruk – Fiskeri

Vi må ha større varelager på grunn av leveringsutfordringer hos leverandør og må investere i lagerplass
Varehandel – Detaljhandel

Kun 2 av 10 bedrifter er godt forberedt på nye bærekraftskrav

De fleste nordnorske bedriftene står dårlig rustet til å møte kravene til bærekraftsrapportering i CSRD. To av ti oppgir at de er godt forberedt, og det er de største bedriftene som har kommet lengst.

Forventningsbarometeret for Nord-Norge har for tredje gang spurt bedriftslederne i landsdelen om de er forberedt på å møte kravene til bærekraftsrapportering i CSRD. Resultatene har vært relativt stabile. 21 prosent av bedriftene er i ganske eller meget stor grad forberedt på å møte rapporteringskravene. 16 prosent er i ganske liten grad forberedt, mens 18 prosent ikke er forberedt i det hele tatt. Bedrifter med minst 20 ansatte og bedrifter med over 50 millioner kroner i omsetning, oppgir i større grad at de er forberedt enn mindre bedrifter.

17 prosent svarer at denne typen bærekraftsrapportering ikke er relevant for bedriften. Andelen er størst blant bedrifter med færre enn fem ansatte, noe som kan henge sammen med at mange av disse ikke omfattes av rapporteringskravene. En relativt stor andel av bedriftene, 12 prosent, er usikre på om bedriften er forberedt på denne typen rapportering.

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

I 2022 vedtok EU nye regler om bedrifters rapportering om bærekraftsforhold, kjent som Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Reglene ble innført trinnvis fra og med regnskapsåret 2024 og stiller krav til rapportering om en rekke miljømessige, sosiale og styringsmessige forhold, inkludert arbeidstakerforhold, menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser. I februar 2025 la EU-kommisjonen frem omnibus-forslaget med forslag til endringer i CSRD og andre deler av EUs bærekraftsregelverk. Forslaget innebar vesentlige forenklinger som skulle redusere selskapenes rapporteringsbyrde, særlig for små og mellomstore bedrifter. Omnibus I-direktivet trådte i kraft i EU i mars 2026, og det er foreslått at de endrede reglene skal gjelde i Norge fra regnskapsåret 2027.

Innen **tjenesteyting** svarer 15 prosent at bedriften i ganske eller meget stor grad er forberedt. Andelen er lavere enn i de øvrige bransjene. Samtidig svarer en større andel innen tjenesteyting at rapporteringen ikke er relevant for bedriften. I **industrien** svarer svært få at rapporteringen ikke er relevant. Her oppgir 41 prosent at bedriften i ganske eller meget stor grad er forberedt, men andelen er ikke signifikant høyere enn i de øvrige bransjene.

Innen **fiskeri og akvakultur** svarer 22 prosent at bedriften i ganske eller meget stor grad er forberedt. Andelen er imidlertid lavere innen fiskeri enn innen akvakultur/havbruk og bearbeiding og konservering av sjømat.

Figur 38 – I hvilken grad er din bedrift forberedt på å møte kravene til rapportering om bærekraft (forankret i CSRD)?

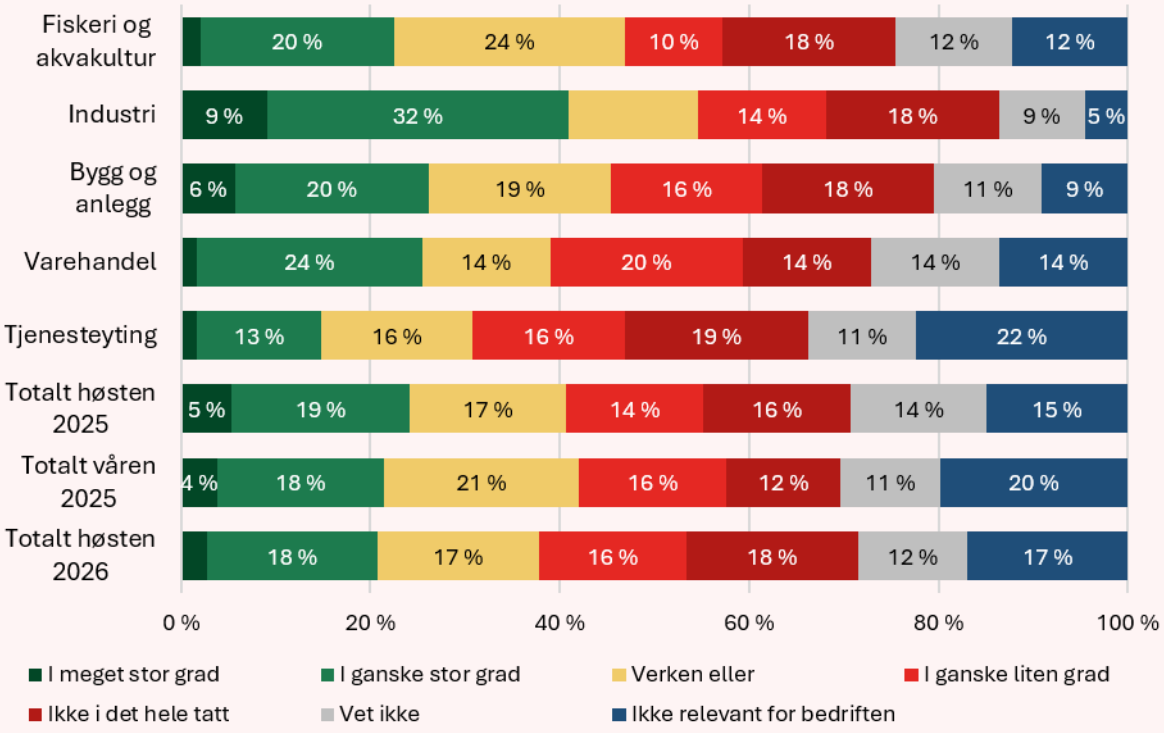

Bedriftslederne fikk mulighet til å beskrive hvilken betydning bærekraftsrapportering vil ha for bedriften. Flere peker på at dokumentasjon av bærekraftsarbeidet er viktig for å møte krav og forventninger fra kunder og oppdragsgivere. Svarene viser også at slik dokumentasjon kan ha betydning for bedriftenes konkurransekraft og muligheter til å vinne anbud:

> **Leverer årlig bærekraftsrapport. Brukes som dokumentasjon på å vinne anbud**
> Bygg og anlegg – Byggentreprenør

Det har betydning i forhold til krav fra større oppdragsgivere som det offentlige
Bygg og anlegg – Byggentreprenør

Kundene er opptatt av det og da må vi levere
Varehandel – Detaljhandel

Konkurransekraft gjennom god dokumentasjon overfor våre kunder
Varehandel

Samtidig peker flere bedriftsledere på at bærekraftsrapportering kan kreve betydelige ressurser. De uttrykker særlig bekymring for økt arbeidsmengde og høyere kostnader:

Økte kostnader og tidsbruk. Tidsbruk som skulle vært brukt på ansatte, prosjekter og kalkulasjon
Bygg og anlegg – Grunnarbeid

Tar mye ressurser. Krever store systemer. Begrenset nytteverdi
Fiskeri og akvakultur/havbruk – Bearbeiding og konservering av sjømat

Mer arbeid innen forbedring av systemer og økt rapportering
Industri – Produksjon

Andre peker på at rapporteringen kan bidra til større oppmerksomhet om bedriftens miljø- og samfunnsansvar:

Rapportering om bærekraft vil gi økt fokus på bedriftens miljø- og samfunnsansvar, og kan bidra til bedre oversikt over klimarisiko, ressursbruk og kostnader. Samtidig vil det kunne medføre økte krav til dokumentasjon og rapportering, særlig for mindre bedrifter som har begrensede ressurser.
Varehandel

Mer fokus på å redusere bruk av energi og øvrige faktorer som påvirker miljøet
Bygg og anlegg – Håndverk

Vi må forsikre oss om at våre internasjonale leverandører produserer bærekraftig
Varehandel

Metode og datagrunnlag

Forventningsbarometeret for Nord-Norge er basert på spørreundersøkelser. Her gis en beskrivelse av metode og datagrunnlag for undersøkelsen høsten 2026.

Undersøkelsen høsten 2026 er den tolvte utgaven av Forventningsbarometeret. 470 respondenter deltok i undersøkelsen. Datainnsamlingen ble gjennomført i perioden fra 24. august til 13. september 2026. Målgruppen var bedrifter i Nordland, Troms og Finnmark. Undersøkelsen ble gjennomført elektronisk og invitasjonene ble sendt til bedriftene på e-post og SMS. For å sikre et tilstrekkelig antall respondenter, ble det sendt påminnelser til dem som ikke hadde svart.

Næringsgrupper

I likhet med tidligere utgaver av Forventningsbarometeret er bedriftene delt inn i fem hovedkategorier basert på næringskoden som bedriften er registrert i (kodene er basert på SSBs standard for næringsgruppering).

- **Fiskeri og akvakultur** inkluderer bedrifter med NACE-koder som starter på 03. I tillegg har vi inkludert bedrifter innen sjømatbasert næringsmiddelindustri (10.2).
- **Industri** dekker bedriftene med næringskoder som starter på tall mellom 10 og 33 (med unntak av 10.2).
- **Bygg og anlegg** består av bedrifter som er registrert med NACE-kode som starter på tall fra 41 til 43.
- **Varehandel** dekker bedriftene som har registrert NACE-kode som starter på 46 og 47.
- **Tjenesteyting** dekker et bredt spenn av næringer med NACE-koder som starter på tall fra 49 til 96 (unntatt 84).

Målgruppe

Målgruppen var bedrifter i Nord-Norge, med registrert postadresse eller forretningsadresse i enten Nordland, Troms eller Finnmark. Trekkingen av utvalget ble gjort fra Brønnøysundregisteret (Enhetsregisteret). Alle private bedrifter som hadde oppgitt e-postadresse eller telefonnummer var med i trekkingen, noe som bidrar til å redusere risikoen for skjevheter i utvalget, ettersom alle bedrifter i utgangspunktet hadde lik sjanse til å bli trukket ut.

Bedrifter som nylig har gått konkurs eller er under avvikling, ble fjernet før utsending av undersøkelsen, slik at kun bedrifter som var registrert som aktive mottok e-post eller SMS.

Bedrifter som hadde post- eller forretningsadresse utenfor Norge, ble fjernet fra utvalget, selv om den andre adressen var i Nord-Norge. Bedrifter med adresse på Svalbard inngikk heller ikke i utvalget.

Dersom én e-postadresse var knyttet til flere bedrifter, ble det bare sendt én invitasjon til denne adressen. Respondentene ble bedt om å oppgi fylke, antall ansatte, omsetning og næring for bedriften de svarte på vegne av.

Vekting av næringsgrupper

Data er vektet på samme måte som tidligere utgaver av Forventningsbarometeret. Vektingen er basert på gjennomsnittlig prosentfordeling av sysselsetting og verdiskaping per næringsgruppe. Tall for sysselsetting og verdiskaping er hentet fra SSBs nasjonalregnskap.

Figur 39 – Vekting for høsten 2026

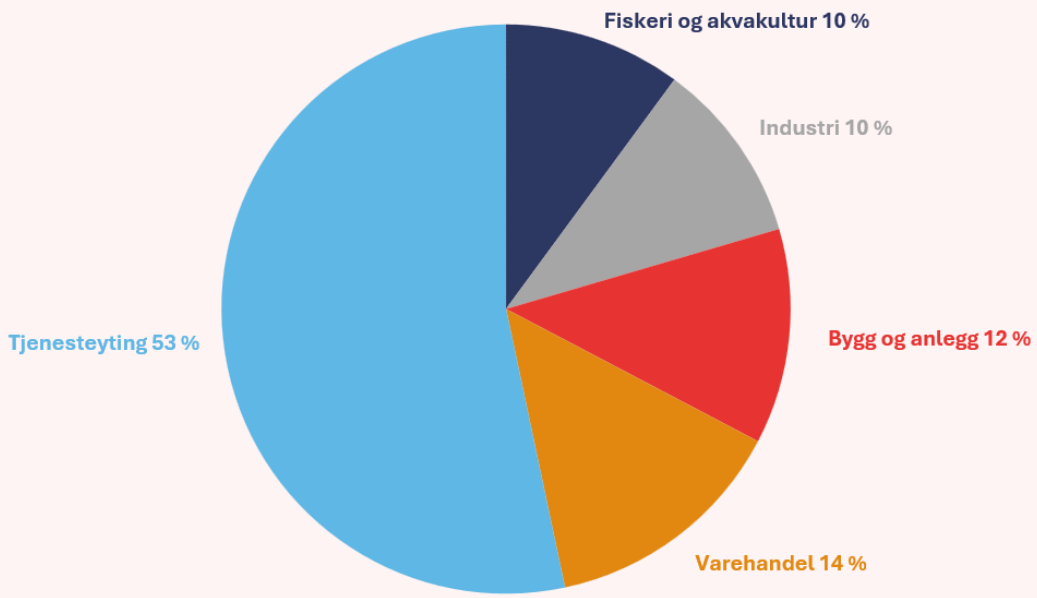

Testing av forskjeller

Bedriftene er sammenlignet etter fylke, hovednæring, antall ansatte og omsetning. Forskjeller omtales når de er statistisk signifikante eller på annen måte vurderes som relevante. Det er også testet om forskjellene fra forrige undersøkelse er signifikante. Valg av statistisk test er gjort i tråd med faglige standarder og tilpasset datagrunnlaget. Det er benyttet et signifikansnivå på 5 prosent, som innebærer at det med høy grad av sikkerhet kan sies at forskjellene gjelder for populasjonen og ikke skyldes tilfeldigheter.

Kvalitative tilbakemeldinger

I undersøkelsen kunne respondentene gi utfyllende tilbakemeldinger i åpne spørsmål. Svarene er brukt i rapporten for å utdype og belyse aktuelle temaer og problemstillinger. Ettersom deltakelsen i undersøkelsen var frivillig og anonym, er de åpne svarene anonymisert. Sitatene er kombinert med opplysninger om bedriftens bransje, men detaljeringsnivået er tilpasset for å ivareta anonymiteten.

Fordeling av bedriftene

Bedriftene i undersøkelsen fordeler seg slik:

Figur 40 – Antall svar per hovednæring

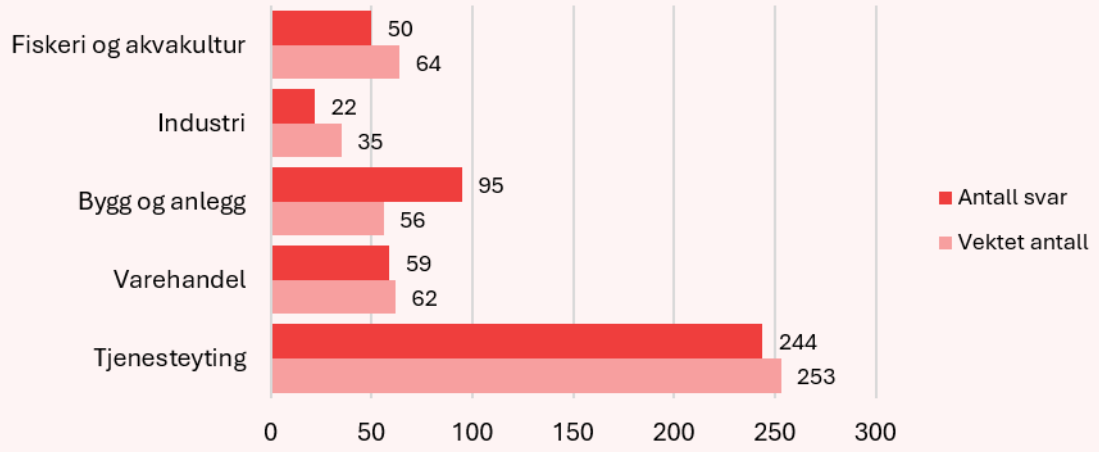

Figur 41 – Geografisk fordeling (noen av bedriftene har virksomhet i flere fylker)

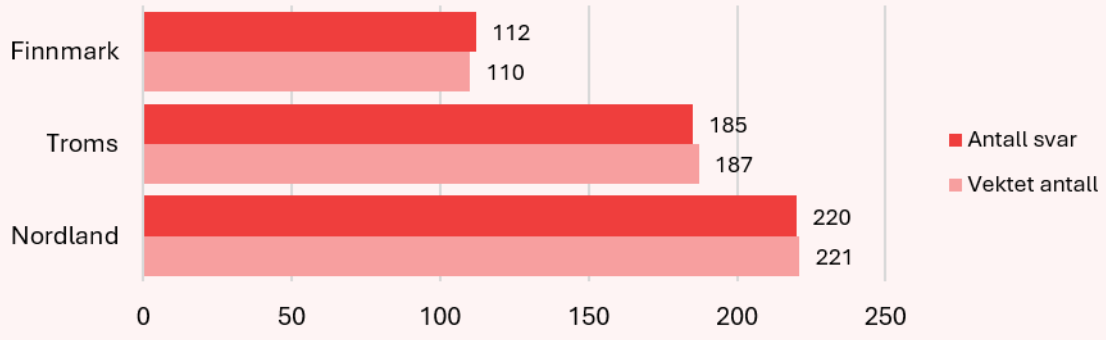

Figur 42 – Antall ansatte

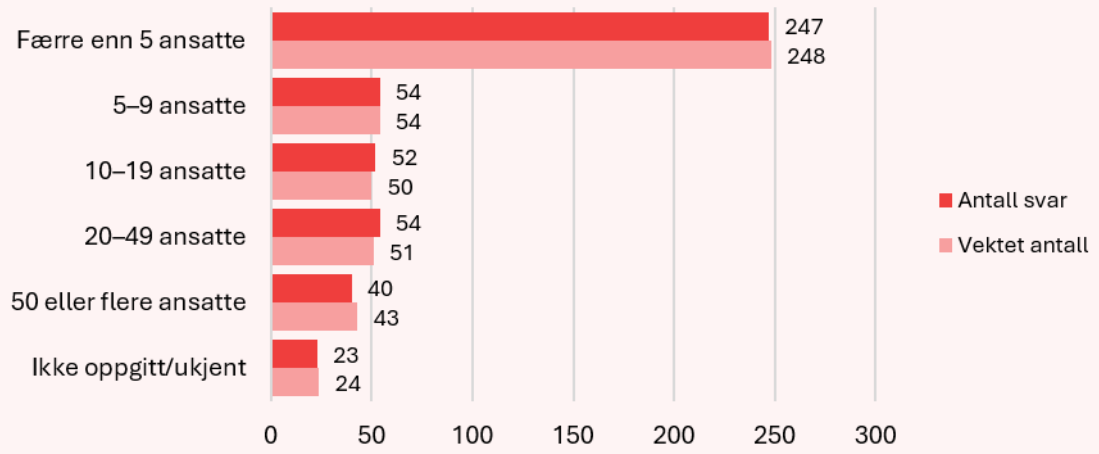

Figur 43 – Omsetning

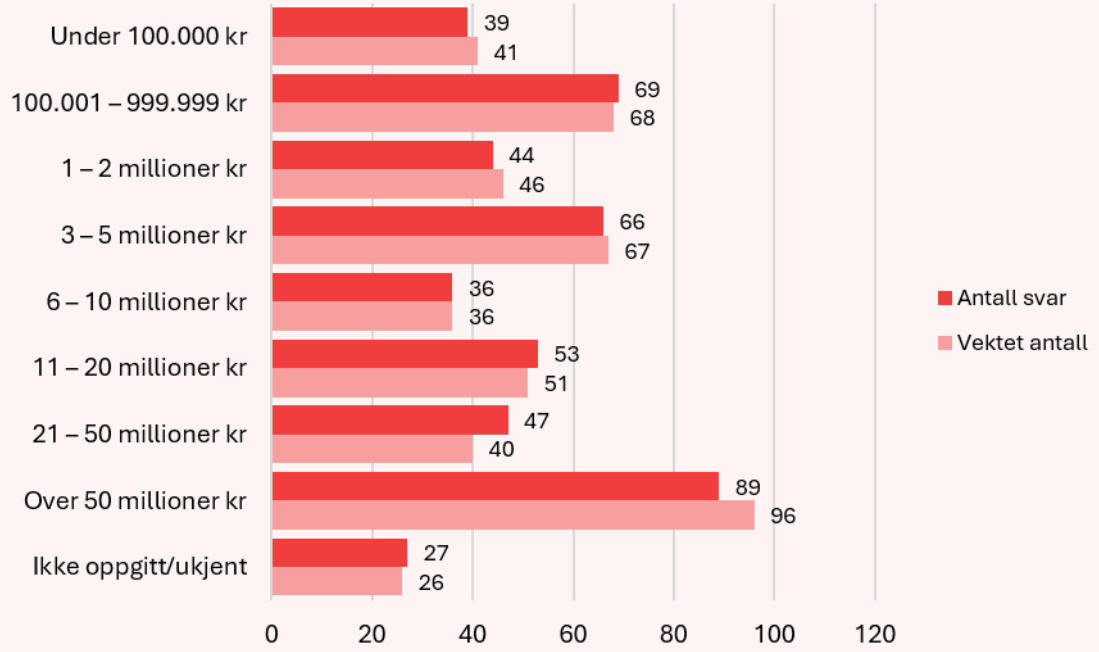

Beregning av vekstrater

For spørsmålene der respondentene bes om å vurdere prosentvis vekst/nedgang for ulike områder, er det beregnet vekstrater basert på gjennomsnitt. Beregningen tar utgangspunkt i midtpunktet i intervallet som hvert svaralternativ dekker, som vist i tabellen nedenfor. Svaralternativet «Inntil 5 prosent vekst» dekker eksempelvis intervallet fra 2 til 5 prosent og gis derfor verdien 3,5 prosent, eller 0,035. Tilsvarende fremgangsmåte benyttes for svaralternativene som angir nedgang, men med negative verdier. Metoden er brukt for spørsmålene i kapittelet «Store utfordringer for nordnorsk næringsliv inn mot 2027». Den samme fremgangsmåten er brukt til å anslå bedriftenes forventede

investeringer når svaralternativene består av intervaller, for eksempel fra 1 krone til 50 000 kroner.

Tabell 1: Beregning av vekstrater

Svar-alternativ	Mer enn 30 % ned	Inntil 30 % ned	Inntil 10 % ned	Inntil 5 % ned	Inntil 2 % ned	Uendret	Inntil 2 % vekst	Inntil 5 % vekst	Inntil 10 % vekst	Inntil 30 % vekst	Mer enn 30 % vekst
Beregnet verdi	-0,32	-0,20	-0,075	-0,035	-0,01	0,00	0,01	0,035	0,075	0,20	0,32

Den forventede utviklingen i næringene er beregnet på samme måte som i tidligere utgaver av Forventningsbarometeret. Barometerverdien angir forholdet mellom andelen positive og negative svar, uten å ta hensyn til styrken i svarene. Verdien beregnes ved å summere andelen positive svar og andelen negative svar, der sistnevnte inngår med negativt fortegn, og deretter dele resultatet på to. Beregningen har likhetstrekk med en diffusjonsindeks, men er noe enklere fordi den bare viser forholdet mellom den samlede andelen positive og negative svar. For å gjøre resultatene lettere å tolke, presenteres også andelene som har svart positivt og negativt.

Figurliste

Figur 1 – Utvikling i økonomisk resultat i bedriften de siste tre månedene 7
Figur 2 – Utvikling i økonomisk resultat de tre siste månedene, fordelt på næring 8
Figur 3 – Utvikling i økonomisk resultat de tre siste månedene, fordelt på næring. Trendutvikling. 10
Figur 4 – Forventet utvikling i bransjen neste tolv måneder. Trendutvikling 10
Figur 5 – Forventet utvikling i bransjen neste tolv måneder, fordelt på næring 13
Figur 6 – Forventet utvikling i bransjen neste tolv måneder, fordelt på næring. Trendutvikling 15
Figur 7 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder. Trendutvikling 16
Figur 8 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder, fordelt på næring 17
Figur 9 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder. Trendutvikling 18
Figur 10 – Områder som kan påvirke virksomheten de neste tolv måneder 21
Figur 11 – Forventet utvikling i lønnsomhet 25
Figur 12 – Forventet utvikling i lønnsomhet, fordelt på næring. Trendutvikling 27
Figur 13 – Forventet utvikling i omsetning 28
Figur 14 – Forventet utvikling i omsetning, fordelt på næring. Trendutvikling 29
Figur 15 – Forventet utvikling i volum 30
Figur 16 – Forventet utvikling i volum, fordelt på næring. Trendutvikling 31
Figur 17 – Forventet utvikling i utsalgspris 32
Figur 18 – Forventet utvikling i utsalgspris, fordelt på næring. Trendutvikling 33
Figur 19 – Forventet utvikling i kostnadsnivå 34
Figur 20 – Forventet utvikling i kostnadsnivå, fordelt på næring. Trendutvikling 35
Figur 21 – Forventet utvikling i antall ansatte 36
Figur 22 – Forventet utvikling i antall ansatte, fordelt på næring. Trendutvikling 37
Figur 23 – Forventet vekstrate kommende tolv måneder (vektet) 38
Figur 24 – Forventet utvikling i investeringsnivå 39
Figur 25 – Forventet utvikling i investeringsnivå, fordelt på næring 40
Figur 26 – Forventet utvikling i investeringsnivå, fordelt på næring. Trendutvikling 41
Figur 27 – Andel som svarer at det er vanskelig eller svært vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft 44
Figur 28 – Tilgang på kvalifisert arbeidskraft, fordelt på næring 48
Figur 29 – Andelen som svarer at tilgang på arbeidskraft vil være en begrensende faktor for bedriften, fordelt på næring 49
Figur 30 – Forventninger til antall ansatte om ett år 50
Figur 31 – Forventninger til antall ansatte om ett år. Fordelt på næring. Trendutvikling 51
Figur 32 – Andel bedrifter som har forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett/ønsket kompetanse 52
Figur 33 – Andel bedrifter som har forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett/ønsket kompetanse, fordelt på næring 53
Figur 34 – Rekrutteringskanal for siste rekruttering 54
Figur 35 – Hvilken betydning har klimarisiko for virksomhetens strategiske valg fremover? 56
Figur 36 – Hvilken betydning har klimarisiko for virksomhetens strategiske valg fremover? Fordelt på næring 59
Figur 37 – Vil klimarisiko påvirke virksomhetens investeringer? 62
Figur 38 – I hvilken grad er din bedrift forberedt på å møte kravene til rapportering om bærekraft (forankret i CSRD)? 65
Figur 39 – Vekting for høsten 2026 68
Figur 40 – Antall svar per hovednæring 69
Figur 41 – Geografisk fordeling (noen av bedriftene har virksomhet i flere fylker) 69
Figur 42 – Antall ansatte 70
Figur 43 – Omsetning 70